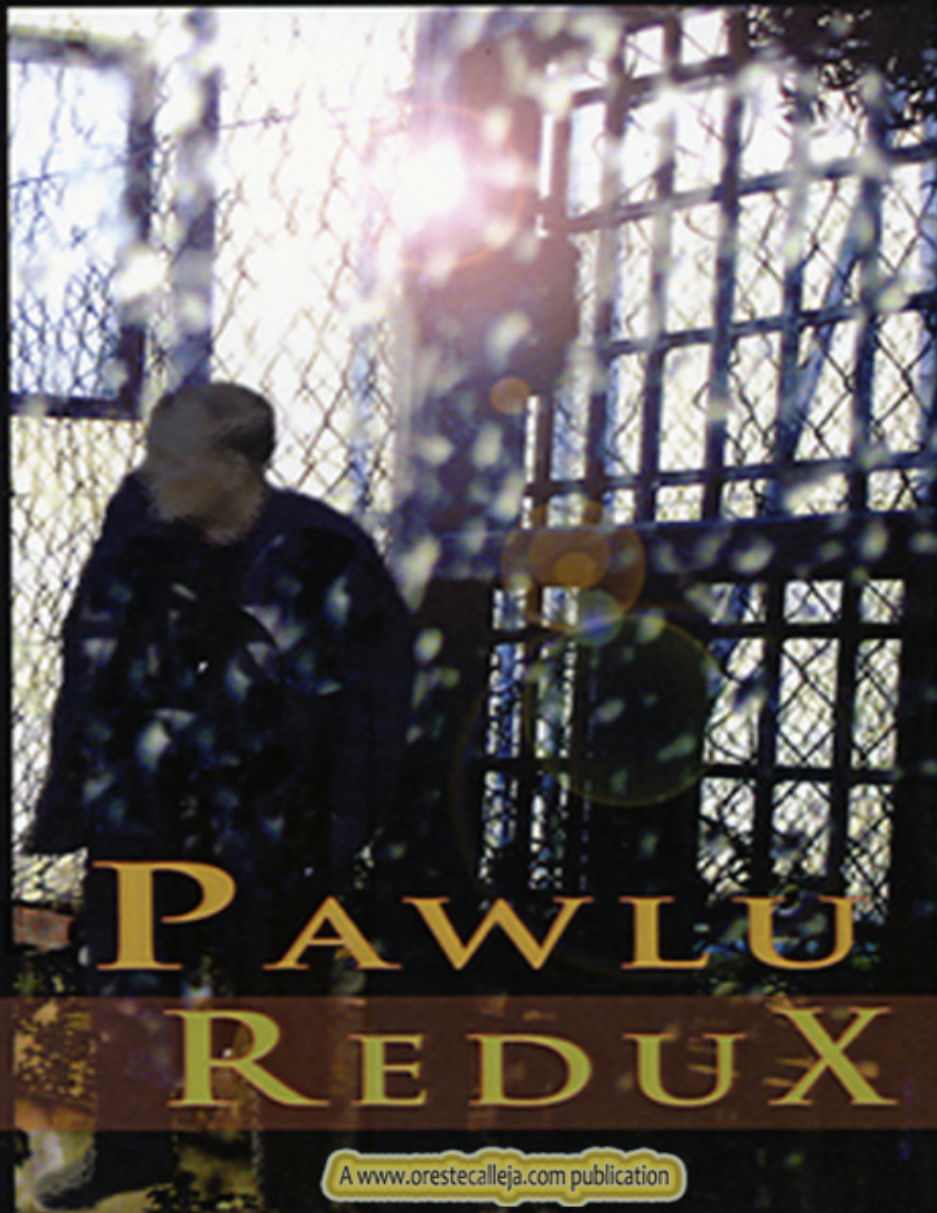

PREMIJ LETTERARJU NAZZJONALI
2004 GĦAD-DRAMA

ORESTE CALLEJA

**PAWLU
REDUX**

A www.orestecalleja.com publication

ORESTE CALLEJA

PAWLU REDUX

*PREMJU NAZZJONALI TAL-KTIEB GHAD-DRAMA
2004*

Copyright(c)Oreste Calleja

1999

ISBN: 99909-76-05-8

2004 — L-Ewwel Pubblikazzjoni

Pubblikazzjoni Digitali

2014

www.orestecalleja.com

AVVIŻ

Ir-Rivoluzzjoni li Mhix se Tixxandar.

Tmiem millennju m'huwiex biss żmien li fih wieħed jieqaf biex janalizza l-ġrajjet li għaddiet minnhom id-dinja madwarna, jew kemm-il rivoluzzjoni falliet jew irnexxiet, imma huwa wkoll, għal uhud, żmien ta' introspezzjoni qalila personali. Huwa veru li Pawlu huwa karattru newrotiku, kittieb ta' ideali skaduti, bniedem tal-poplu, mitluf f'dinja qadima li m'għadux jagħraf, wisq anqas jgħożż: klandestin ġo artu stess. L-ideali li fuqhom immudellajt hajtek, l-imperattiv, kif isejjaħlu Pawlu, li ddominalek nofs seklu ta' hajtek, jasal ukoll biex jaqa' taħt l-istess lenti bla ħniena, u tiskopri li r-rivoluzzjoni tiegħek personali għejjet tirribella kontra l-kompromess.

Għax għal Pawlu Schembri Panzavecchia, il-komunikazzjoni ma' ġensu, mal-qarrejja tiegħu, u fuq kollox — dan l-aħħar f'it snin meta l-pluraliżmu offrilo pulptu ieħor minn fejn jista' jindirizzahom — permezz tar-radju, tidher li hija komunikazzjoni li tilfet kull sens, sbroffat u qabżet kull limitu, sfregjat ruħha fi djalogu moqżiež daqs kemm irrepitibbli ma' ġens ipokrita u bigott li dad-diskors huwa l-lingwaġġ li jifhem l-aħjar. Hajtu għamluhielu trasmissjoni mwahħra, vittma tad-”delay mechanism”, f'it sekondi misruqa biex fihom kontinwament jinhema l-kompromess. Imma mis-sittinijiet sa tmiem il-millennju armajn, il-protesta ilha li birdet, u Pawlu jagħraf li r-rivoluzzjoni mhix se tixxandar, ma tistax tixxandar, la fuq it-televiżjoni (B'apoloġija lil Norah Jones u Gil Scott-Heron.) u lanqas fuq ir-radju. Wisq anqas f'kitbietu.

Il-paranoja tiegħu tidher li rawmet Lehen ieħor li jħuf warajh bla ħniena, jikxiflu berah pjagi li qatt ma fiequ. Ix-xewqa frustrata għall-komunikazzjoni, wara kollox, jista' jkollha għeruq wisq aktar sempliċi. L-unika fidwa tista' forsi tinstab kieku jirnexxilu sa fl-aħħar jikkomunika tal-anqas ma' bintu, armajn tfajla matura, li hija kulma baqagħlu minn relazzjoni li qatt ma rnexxilu jżomm shiħa: relazzjoni minn tal-bidu, li warajha bħalha ġew hafna, iżda li tagħhom ma fadalx għajr dellijiet ta' żminijiet meta l-hegga għall-bidla kienet qawwija, friska u forsi ġenwina. Ir-

rivoluzzjoni mhix se tkun fuq it-televiżjoni, Pawl; mhux se tkun tista' tagħfas buttuna, tixxaħxaħ u tintelaq, kultant taħrab ħarba għal ftit trab u daqsxejn 'buzz', u bejn riklam u ieħor taħtaf birra jew tnejn. Għax ir-rivoluzzjoni mhix se tkun fuq it-televiżjoni, ħabib, la l-lejla u lanqas fil-millennju ġdid.

Ir-rivoluzzjoni fix-xenarju urban Malti li mhix se tixxandar fuq it-televiżjoni Kif murija fuq il-Palk tagħna, ir-rivoluzzjoni fix-xenarju urban Malti, fuq l-għatba ta' mil lennju ġdid, b'identità internazzjonali ġdida, hija rivoluzzjoni illużorja, forsi wkoll deriżorja u illusiva. Għalhekk m'hix se tixxandar.

Le, ir-rivoluzzjoni mhix se tixxandar, u lanqas ma nistenna li dad-dramm xidarba jixxandar, jinħadem jew jitla' f'xi żmien qarib wisq. Il-verità hi li ma nafx nixtiequx jixxandar. Ma nistax nimmaginah imxandar, ippubblikat jew b'xi mod ieħor imwassal lill-pubbliku. Bħal Pawlu, jien ukoll naħseb li armajn li tippriedka r-rivoluzzjoni, imwieżen fuq spallejn il-kompromessi, ma jistax jiggarrantixxi wisq kredibbiltà. Il-lingwaġġ tal-kompromess, bħal ta' Pawlu kkastigat, immanettjat u miftum minn bintu, jaqbeż il-limiti tal-oxxenità, u l-kliem moqżież tal-protesta tiegħu jistgħu xidarba jissiktu biss fi triq lejn damasku minn Lehen mis-sema li mhux lakemm jinftiehem fil-kakofanija tal-medja sfrenata. Imma t-triq lejn damasku fix-xenarju urban Malti, kif muri fuq il-Palk Malti, hija triq illużiva u illużorja, forsi wkoll deriżorja — triq imwiegħra li ntilfet minn fuq il-mappa ġeografika kulturali. Għalhekk mhix se tixxandar il-fidwa ta' sehibna Pawlu Paspawlu. Għalhekk:

L-AVVIZ:

Ir-rivoluzzjoni mhix se tixxandar fuq it-televiżjoni, ħabib;
mhux se tkun tista' tagħfas buttuna, tixxaħxaħ u tintelaq,
kultant taħrab ħarba għal ftit trab u daqsxejn 'buzz'
u bejn riklam u ieħor taħtaf birra jew tnejn
— għax ir-rivoluzzjoni mhix se tkun fuq it-televiżjoni.

La l-lejla u lanqas fil-millennju ġdid, ħabib.

*Oreste Calleja
Ottubru, 2004*

IL-POST

L-Ewwel u t-Tieni Att:

Stazzjon tax-xandir tat-televiżjoni u r-radju.

L-azzjoni sseħħ fl-istudjow tar-radju.

It-Tielet Att:

Dar, il-Belt Valletta.

IŻ-ŻMIEN

Illum, fi tmiem il-millennju.

KARATTRI

PAWLU: *fuq l-erbghin sew; radjukronista u kittieb.*

MELDA: *ftit iżghar minnu, head of programmes u manijer tal-istazzjon.*

DENNIS: *ta' xi erbgha u għoxrin sena – assistent tal-produzzjoni.*

CHER: *ta' tmintax-il sena – bint Pawlu.*

FREDERICK: *l-għoxrin qabiżhom – habib ta' Cher.*

VINCENT MEDINA GRECH: *ta' xi hamsin sena, intellett-wali — jew intellettwalizzanti.*

IL-LEHEN fuq it-telefown u r-radju, jinbidel skond iċ-ċirkostanzi kif indikati fid-dramm: mara, raġel, eċċ.

Karattri oħrajn:

SURĠENT — 2 PULIZIJA — WARDEN — TOMMY, DJ
żaghżuġh — CAMERAMAN

L-EWWEL ATT

Studjows tar-radju: Studio One u Studio Two, għalkemm minn Studio Two ma jidhirx ħlief il-bieb tiegħu fuq il-lemin. Iż-żewġ studjows m'għadhomx importanti bħal ma kienu darba, issa li l-kumpanija fethet ukoll stazzjon tat-televisin.

Studio One titla' għalih minn xi ftit targiet fuq ix-xellug, u jikkonsisti f'żewġ ikmamar żgħar imdawrin bil-ħgieġ: f'waħda hemm mejda tonda, sigġijiet, mikrofn, eċċ, u hdejha, mifrud minnha b'partixin b'tieqa oħra tal-ħgieġ, tidher it-'technical area' bl-apparat tax-xandir.

Isfel, fuq quddiem tal-palk, l-uffiċċju tal-Kap tal-Istazzjon (Melda.) u l-Assistent tagħha (Pawlu.). Il-kamra hija mghammra b'xi sigġijiet u żewġ skrivaniji: waħda (Ta' Melda.) kbira u ordinata, b'fuqha telefown, fax-printer, eċċ; l-oħra iżgħar, mimlija karti u mbarazz u gumbrata b'apparat tal-kompjuter.

Wara din l-iskrivanija hemm loker tal-metall, u maġenbu bieb żgħir li jagħti għal gabuba fil-ħajt b'xi xkupa u barmil taht it-taraġ li jwassal għal Studio One. Fuq xkaffa żgħira hdejn il-loker, xi kotba u magna elettrika tal-kafe, xi kikkri u zokkor.

Mal-ħitan fejn jidhru sew, xi avviz jew tnejn: "No Smoking."

Faċċata, partixin tal-ħgieġ, il-bieb tal-ħruġ mill-istazzjon tar-radju u, 'il hinn minnu, fil-kurutur li jagħti għall-istazzjon tat-TV, jidher il-bieb ta' 'toilet'.

Xi hadd ħarbex 'Merry Xmas' bl-abjad fuq il-ħgieġ minn barra, hekk li minn ġewwa jidhru bil-maqlub. Hdejn il-bieb, pożambrella

mghobbija b'ghadd ta' ggieget, b'xi serbut bozoz żgħar tal-Milied iteptu fuqha: siġra tal-Milied patetika.

Sakemm jinfetaħ is-siparju jinstemgħu siltiet qosra u mħallta ta' aħbarijiet storiċi relatati għaż-żminijiet tas-snin sittin, sebghin, fuq sfond baxx ta' mużika tal-istess żmien. (Beatles, Battisti, Bob Dylan eċċ.)

L-Ewwel Xena

Meta jinfetaħ is-siparju, il-palk jinsab f'nofs dalma.

Trasmissjoni diretta: fuq il-bieb li jagħti għal Studio One fejn hemm DENNIS, PAWLU u VINCENT, hemm bozza ħamra mixgħula turi 'on air.'

DENNIS jinsab fit-'technical area', liebes nuċċali tax-xemx skur, jisma' biss u nofsu rieqed; bil-qieghda u nofsu moħbi wara l-apparat tiegħu, ma jitharrekk, hekk li wiehed għall-bidu bilkemm jintebaħ bih.

In-naħa l-oħra tal-partixin tal-ħgieġ, PAWLU u VINCENT — huma wkoll f'nofs dalma, jittkellmu fuq il-mikrofni.

Għall-bidu d-diskors tagħhom jinstema' biss minn fuq il-'monitor speakers' li hemm barra l-istudjows hdejn iż-żewġ skrinaniji.

Ma' ftuħ is-siparju id-dawl jogħla bil-mod il-mod, hekk li jiffoka biss fuq VINCENT u PAWLU mal-mejda: VINCENT fit-tarf tas-siġġu, attent iħares lejn il-mikrofnu, b'xi ktieb u karti quddiemu; PAWLU mitluq lura, imxaħxaħ u jpejjep, saqajh ħaffin fuq il-mejda, boots tal-gilda stil kawboj quddiemu.

VINCENT: ...Però minkejja kollox kienu żminijiet sbieħ, Pawl, trid tammettiha.

PAWLU: Minkejja kollox, iva. Mhux hekk?

VINCENT: Veru li ftit għadek issib daż-żminijiet min ikollu l-ħeġġa bħal ma kellna aħna dak iż-żmien.

PAWLU: Però trid tgħid li għadek issib, taħseb int, Sur Medina, nies konvinti, nies ta' prinċipju? Ftit kemm huma ftit? Veru għadek issib?...

VINCENT: Iva, għadek issib; konvint, Pawl. Għalkemm, bir-rispett kollu, ma rrid ninsulta lil hadd, però...

PAWLU: U għaliex le? Insulta! Jekk haqqhom! Nieħdu 'l-istudenti pereżempju: għidli fuq l-istudenti. L-istipendji pereżempju...

VINCENT: Insomma...

PAWLU: ...Jien ukoll għandi tifla, studenta. Kelli insomma... X'tgħidli fuqhom l-istudenti? Int li tagħmilha magħhom ta' kuljum?

VINCENT: Heqq, Pawl, iż-żgħażaġh, l-ewwelnett, ma tistax tikkundannahom hekk, *à priori*... L-istudenti daż-żmien m'humiex, kif jaħsbu hafna, hekk bla idealizmu, jew bla azzjoni. *It's a fallacy.*

PAWLU: Hekk taħseb?

VINCENT: U hekk hu...

PAWLU: Hekk taħseb?...

VINCENT: Heqq, veru, m'għadekx issib, bħal fi żmienna, dik nammettuha, però għadek issib...

PAWLU: Xiex? Xi ssib?

VINCENT: ...Veru, forsi mhux — tal-anqas kif naraha jien — mhux b'dik il-ħeġġa, dik il-konvinzjoni li kellna aħna...

PAWLU: Ma naqbilx! Mhux dak biss — mhux mill-ħeġġa biss neqsin.

VINCENT: M'għandhomx dik il-konsistenza mela. Daż-żminijiet l-aljenazzjoni, tinsiex...

PAWLU: L-indolenza trid tgħid.

VINCENT: ...Veru, ma narax dik il-kontinwità.

PAWLU: Indolenza u superfiċjalità...

VINCENT: ...Tisma' b'ħafna għaqdiet, ħafna għaqdiet ġodda li jibdeu bil-pompa kollha, però mbagħad?... kemm terġa' tisma' dwarhom imbagħad, wara li jgħaddi ftit taż-żmien?...

Id-dawl fuqhom issaħħaħ sew — il-vučijiet huma 'live', u mhux aktar fuq l-ispikers.

PAWLU: (*Jiddritta xi ftit.*) Inkunu ċari, Sur Medina: biex jippużaw dejjem issibhom lesti...

VINCENT: Insomma...

PAWLU: Mhux dak li trid tgħid?

VINCENT: ...meta jiġu għall-fatti, hawn min jgħidlek li m'għandhomx dik il-konvinzjoni...

PAWLU: (*Jaħtfu.*) Tgħid int, zgħażaġħ bla bajd! Ejja nkunu ċari u ma noqogħdux induru mal-lewża, Vince! Ilkoll bla bajd! Ilkoll kemm huma.

VINCENT: Insomma...

PAWLU: Bla bajd!

VINCENT: Insomma, ma ngħidx li...

PAWLU: Bla kukki mela! U n-nisa daqshom irġiel!... Imma ejja naraw x'jaħsbu s-semmiegħa! Jidher li ħraqna 'l xi ħadd sew!... Qajjimna 'l xi ħadd awlillejl! F'daqqa waħda għandi d-dwal iteptpu fuq il-linji kollha. Ġiġġifogu! Ejj' nisimghuhom dawn l-ilpup tal-lejl. Infakkarkom: il-mistieden speċjali tal-lejla huwa s-Sur Vincent Medina Grech, l-hekk imsejjaħ Guru tal-Aħħar Millennju, awtur tal-pubblikazzjoni "Rxoxt Elfejn". Hello – qed nisimghuk — tista' titkellem.

LEHEN: (*Fuq spiker; matul il-bqija tax-xena huwa lehen li jidher li qed jigi mmanipulat b'xi kompjuter, hekk li saħansitra kultant m'intix ċert hux lehen ta' mara jew ta' raġel.*) Hello?

PAWLU: Hello — tkellem.

LEHEN: Hello.

PAWLU: Iva — tkellem, qed nisimghuk. Ma' min qed nitkellmu?

LEHEN: Nista' nitkellem?

PAWLU: Iva! Hekk tgħid l-ewwel klawsola tal-Artiklu 42 tal-Kostituzzjoni...
S'issa tal-anqas!

Tisfira ta' 'feedback' fuq il-mikrofnu.

Pawsa.

VINCENT: Jekk forsi nista' nieħu spunt żgħir fuq dan, “Irxoxt Elfejn” jantiċipa li sa tmiem l-ewwel deċenju, pereżempju, tiġi abrogata per prinċipju l-libertà tal-espressjoni...

PAWLU: (*Jaqtagħlu.*) ...Hekk hu; wara l-kollass tal-Internet. — Tkellem, ħabib!

LEHEN: Hello!

PAWLU: Tkellem — se naqtagħlek sieheb! Ghidilna min int.

LEHEN: Paul?... Qieghed on air?

PAWLU: Bonswa sieheb!...

LEHEN: ...Taqtagħlix, Paul!

PAWLU: Jekk ma titkellmux!... Ċaw!

LEHEN: Taqtax! Trid li tibqa' magħruf bhala d-DJ li l-arroganza tiegħu swiet id-demm tal-innoċenti? Li ġera d-demm minhabba l-ksuħat tiegħu! Dak li trid?

Doċċa kiesha — Pawsa.

PAWLU: X'demm?

Pawsa.

LEHEN: Taqtagħlix.

DENNIS *jixgħel id-dawl fil-kamra ta' ġewwa; għadu nofsu mimdud lura fuq is-siġġu, imma donnu qed iqum minn xi nagħsa. Jisma' b'aktar attenzjoni.*

PAWLU: Ok. (*Inizżel saqajh minn fuq il-mejda.*) Ok. Żomm ftit. Wow — żomm ftit!

LEHEN: Jekk taqtagħli, hażin għalik.

PAWLU: Żomm ftit. Ok, x'inhi dil-biċċa ta' demm u mhux demm? Tkellem ċar jekk għandek titkellem. Demm min? X'għandna hawn; lupu tal-lejl jew vampir? (*Jinduna li DENNIS qed jagħmillu ġestikulazzjoni tal-ġenn biex jaqtagħlu u ma jkomplix jittellem fuq it-telefown.*) Anzi ara ha, ha nitfa' did-diska u nkellmek privat...

LEHEN: Le — irridhom jisimghuni. Irrid li kulhadd jisma'!

PAWLU: Ara sieheb, l-ewwel għedtli rrid inkellmek, issa qed naċċetta li nkellmek privat, u tiġi tgħidli li ma tridx tkellimni! Di' ċajta! Logħba!...

LEHEN: Taqtagħlix!

PAWLU: Tajjeb — mela żomm il-linja! U taqtax int! Sadanittant isimghu din hbieb... Ftit paċenzja l-aħwa!

Tibda l-mużika: il-kanzunetta "The Eve of Destruction."

PAWLU: Hello... Hello, għadek hemm?

LEHEN: (Jgħid xi haġa, imma tinstema' biss tisfira tal-'feed-back'.)

PAWLU: Baxxi r-radju. Hello?...

“Eve of Destruction” titbaxxa.

Skiet perfett.

LEHEN: Hello.

PAWLU: Tkellem. Ghandek żewġ minuti.

LEHEN: Tlieta... u aktar ukoll.

PAWLU: Xiex tlieta?...

LEHEN: Minuti. *“Eve of Destruction”*, ta’ Barry Mc Guire: tliet minuti u tnejn u tletin sekonda. 1965. Iċċekkja. Miktuba oriġinarjament minn P.F. Sloane li kiteb ukoll għat-Turtles u r-Rolling Stones... Tridni nkompli? Ghandi raġun jew le?

PAWLU: Kumbinazzjoni.

LEHEN: Le. Mhux kumbinazzjoni.

PAWLU: Eh le?

LEHEN: Xejn m’hu kumbinazzjoni.

PAWLU: Eh le? Għażiltha int dik id-diska forsi?

LEHEN: Kieku ridt. / Xejn m’hu kumbinazzjoni. Missek taf. Kollox huwa maħsub.

PAWLU: Xiex ‘maħsub’?

LEHEN: *You die when you die.*

Pawsa.

DENNIS: *(Iqum f’salt minn postu; ixejjer lil PAWLU b’urġenza, għalkemm ma jinstemax x’inhu jgħid minn wara l-ħġieġ.)*

LEHEN: *You die when you die.*

PAWLU: *(Ihares lejn DENNIS.)* Din xi theddida jaqaw?

LEHEN: Int qed tghidha, Cowboy.

PAWLU: (*Jilbes il-‘headphones’, jagħmel sinjali lil DENNIS u jurih li fehem x’inhw jghidlu.*) Jekk din hija theddida, taf li kapaċi nsiru nafu minn fejn qed iċċempel hux hekk, ħabib?

LEHEN: Ma jimpurtax.

PAWLU: ...jew ħabiba, x’int.

LEHEN: Ma ġara xejn. Hekk jew hekk, dalwaqt naqta’ u nerga’ nċempel wara. Biss, irridek titfagħni on air darb’ohra. Ċaw, Paul.

PAWLU: Stenna! X’jigri jekk ma nitfgħekx *on air*?

LEHEN: Ma jaqbillekx, dak biss li ngħidlek. L-istazzjon tiegħek jista’ jagħlaq imbagħad. Dak li jigri. Darba għal dejjem. U kollox ikun mitmum. U mhux biss għall-istazzjon, lanqas.

PAWLU: Qed theddidni.

LEHEN: Iva. Tinsiex: *on air*!

PAWLU: Stenna! X’jismek int?... U fejn taf li se terga’ taqbad — dat-telefonati kollha jistennew?

LEHEN: Jien naqbad. Dejjem naqbad – meta rrid. Għedtlek: m’hemm xejn kumbinazzjoni.

PAWLU: Stenna! Tal-anqas għidli ismek... Tal-anqas nintroduċik... Hello... Hello! X’il-qahbeċ!

DENNIS: (*Fuq l-interkom.*) Qata’.

PAWLU: Insibhom jien ukoll...

DENNIS: Ħallik milli ssibhom.

PAWLU: ...Ara kif insibhom!

DENNIS: ...Ħallik! Fejn hi l-memo li ħallietlek Melda?

PAWLU: Xiex? X'memo?...

DENNIS: Ta' Melda!

PAWLU: Jaqaw avżawkhom biex jittrejsaw x'diehel il-lejla?

DENNIS: Avżawkom?... Daż-żgur li avżawna! Mela vera ma qrajthiex dik in-nota?

PAWLU: X'nota?...

DENNIS: Tghidlix ma qrajthiex!... Ġieżupiet!

PAWLU: X'nota? (*Ifittex fil-karti quddiemu.*)

DENNIS *johroġ mill-kamra u jinżel lejn id-desk bil-kompjuter fuqu.*

DENNIS: Fejn hi? Fejn gażbartha! 'Qas biss qrajtha u ġa alla m'għamilha!

PAWLU: (*Iqum huwa wkoll, jieħu l-boots minn fuq il-mejda u johroġ fil-bieb tar-'recording-room'.*) Xiex? U mela ma qrajthiex. Imma dak — dak irrid naf min kien! Dak mhux tas-soltu, Dennis. Smajtu leħnu? X'kien dak, raġel jew mara?

DENNIS: (*Iqalleb id-desk.*) Lili qed tghid! M'hemmx bżonn tghid lili li mhux tas-soltu!...

PAWLU: (*Jipprova jdeffes saqajh hafjin fil-boots.*) X'il-qahba qed tfittex?

DENNIS: (*Jilmah lil VINCENT li wkoll qam u ġie fil-bieb wara PAWLU.*) Skużana ftit, Sur Medina, jimporta? Daqt inkunu mieghek.

PAWLU: (*Idur u jdahhlu lura fl-istudjow.*) Daqt mieghek, Vince. Ejja... Għandek dak il-manifest tal-Għaqda Rxoxt 2000 li ridt taqra, għax ma ttihx daqqa t'għajn?... Nitilqu bih malli tispicċa dis-song.

VINCENT: (*Ipoġġi.*) Tajjeb, orrajt — però dak kien qed jheddek bis-serjetà jew?

PAWLU: U x'serjetà!

VINCENT: X'qal? Ghamel xi bomba xi mkien? Mhux hawnhekk hu?

PAWLU: Dawn ruhi l-hass u l-bass tagħna, il-hobż u l-ġobon tagħna ta' kuljum! Xi hadd għadha ma waqgħetlux żokortu! Dalwaqt inkunu miegħek ara, Vince!

PAWLU johroġ u jagħlaq il-bieb warajh.

Jinżel jiġri t-taraġ hdejn DENNIS, li għadu jqalleb u jfittex fuq l-iskrivanija.

PAWLU: (*Ipoġġi mal-iskrivanija, jilbes il-boots l-iehor.*) Da' x'qed itik int? Toqgħodx tghaġġibha quddiem dak!

DENNIS: Tgħid hekk għax ma qrajthiex int, hux! 'Qas biss qrajtha!

PAWLU: Iva xiex? Xi qrajt?

DENNIS: Dik in-*notice*!...

PAWLU: Iva tqalliblix! X'*notice*? X'kien fiha mela?

DENNIS: Dik, bit-timbru tal-pulizija fuqha — tgħidlix li ma rajthiex!

PAWLU: Pulizija?... X'pulizija?

DENNIS: X'pulizija! Il-KGB! Inkredibbli — ma qrajthiex! Hemm poġġithielek Melda, hemm quddiem imniehrek, fuq l-iskrivanija, biex malli tixgħel il-kompjuter taraha! Taf li dritt hemm tmur ideffes imniehrek!

PAWLU: Fejn? Tqallibx! Ħarbattli kapitlu shih! Fejn?...

DENNIS: Hawn! Hawn hi! (*Itemmagħhielu.*) Aqra! Twissija oħra ta' theddida ta' bomba! U trid tittiehed bl-akbar serjetà! In-numru ta' emergenza fejn għandek iċċempel: hemm! Aqra! Se jkun għassa għar-radjiijiet kollha! Jaħsbu li l-istess wiehed li poġġa dik il-bomba Ta' Qali!

PAWLU: (*Jaqra.*) Il-qahba dinja!

DENNIS: U hemm ara, flok firma... Hemm aqra!

PAWLU/ DENNIS: *You die when you die!*

PAWLU: Il-*password* tiegħu: *You die when you die!* Kienu jafu! Għal darba f'għomorhom — dawk il-qabda laham mibjugħ! X'għedtlek! X'għedtlek jien! Tiġi tgħidli s-soltu xi ħadd m'għandux x'jagħmel.

DENNIS: Jien — jien niġi ngħidlek!?!... Iddawwarhiex fuqi issa! Int li 'qas biss qrajtha! Tidhol xprunat minn barra — nies ilhom siegħa jistennewk — u dritt fuq il-mike! Allaħares m'avzajthomx jien biex jibdeu jimmoniterjaw.

PAWLU: U iva! L-aqwa li jafu! Taħseb kellhom żmien jittrejsjawh?

DENNIS: Hekk naħseb. Kellhom ikolli ngħid. (*Jersaq lejn il-kamra tiegħu — iħares lejn l-arloġġ.*) Ara waslet...

PAWLU: (*Jitla' t-taraġ.*) Ċempel u staqsihom.

DENNIS: (*Jitla' warajh.*) Xiex? Għandhom iċemplu huma malli jittrejsjawh...

PAWLU: Int ċempel! Irrid naf.

DENNIS: U orrajt! Ara se nitfa' riklam. Aktar jaqbillek toqgħod moħħok hemm int. Theddida ta' bomba mhix ċajta, Paul.

VINCENT: (*Minn għewwa — libes il-'headphones'.* Kien qed jisma' kollox.) Theddida ta' bomba? Mela veru kien qed jheddek dak!...

DENNIS: *Shit!* (*Malajr jiġri fuq l-istrumenti u jitfi xi buttuna..*)

PAWLU: M'għandix bżonn lilek tgħidli mhix ċajta, Den! Int moħħok hemm, u mhux nofsok rieqed! U ċempel id-Depot, tinsiex?... (*Idur / jiftaħ il-bieb tar-rekording studjow.*) Arani miegħek, Sur Medina; tinkwieta xejn. Issa nispjegalek...

VINCENT *jidher jargumenta u jinkwieta wara l-ħgieġa, iżda l-mikrofnu huwa mitfi.*

PAWLU: (*Lil DENNIS — diehel lura f'postu.*) U ċempel lil Melda wkoll!

DENNIS: Lil Melda? Dal-ħin? Aqta' kemm se tieħu gost.

PAWLU: X'għala l-bubun! Xogħli m'hux li nagħti gost lilha!

DENNIS: (*Waħdu.*) Kien xi darba. Se jkolli nċempillha fuq il-mobajl.

PAWLU: ...Qajjimha jekk hemm bżonn!

DENNIS: Niddubita hiex rieqda.

PAWLU: Xiex? Taf fejn kellha tmur il-lejla?

DENNIS: Ej — bil-mod! Jekk ma tafx int!... Żgur lili se tiġi tgħid!

PAWLU *jidħol lura fl-istudjow: ittajmjaha tajjeb: l-aħħar noti ta' 'Eve of Destruction'.*

PAWLU: (*Jidħol ikanta fuq il-kliem hekk kif dawn jiffedjaw.*) ...“Tell me, over and over again, you don't believe we're on the eve of destruction.” Mela, Vince... Sur Medina, dan naħseb huwa spunt tajjeb biex nġhaddu għall-moviment ġdid tagħkom... Nafli għandek il-manifest hawn lest quddiemek. Min jaf kieku tibda biex tikkwotalna xi ffit minnu...

VINCENT: Hekk hu. L-ewwel ta' min wieħed forsi jibda mill-preambolu.

PAWLU: Hekk hu; jista' jonqos! Inhalli l-preambolu f'idejk mela.

VINCENT: Right. Mela... Il-fenomenu tal-Pe Emme Te, jew, bil-Malti, it-TPM (*Alfabet Inġliż.*), It-Tensjoni Premillennarja — fenomenu li qed jaħkem id-dinja kollha issa li resqin lejn is-seklu wieħed u għoxrin...

PAWLU *jqum, jagħmel sinjal lil VINCENT biex ikompli jaqra, itaptaplu fuq spallejh u johroġ.*

Jittawwal lil DENNIS.

DENNIS: (*Inizzel it-telefown.*) Għalxejn; jew *busy* jew qiegħda xi mkien fejn ma tistax tirrispondi.

PAWLU *jkompli niezel isfel lejn id-desk tiegħu u jmur jiftaħ kexxun.*

PAWLU: Ippruvajt l-Old Village?

DENNIS (*Johrog fil-bieb.*): Ippruvajt, u naf x'se tgħid: Żewg irgiel bhalkom u m'intomx kapaci tittakiljaw biċċa krizi?

PAWLU: (*Johrog pakkett sigaretti – ikebbes.*) Qajjimha! Għidilha awtorizzajtek jien, il-junior partner tagħha! Dakli għamilna popolari għidilha! Dak li ftit kredibbiltà għidilha!

PAWLU *jzomm in-nifs għal bosta sekondi; jerhij u joffri lil DENNIS.*

DENNIS: (*Ixengel rasu.*) Dak jonqosni l-lejla.

PAWLU: Hawn — ipprova dan-numru.

DENNIS: Fejn dan?

PAWLU: Ċempel!

Ipoġġi mad-desk u jibda jittajpja fuq il-kompjuter.

DENNIS: Dan mhux in-numru gdid tiegħek?

PAWLU: Tiegħi iva! La għadni nħallasha jien il-kera! — Għaliex; forsi m'hemmx ċans marret s'hemm il-lejla? Forsi darilha r-riħ u nizlet s'hemm — min jaf fejn qatt jehodha r-riħ 'il dik!

DENNIS: (*Iċempel in-numru.*) L-aħħar li ksirtuha ħalfet li qatt aktar, 'qas jekk iġġib il-Bad Boy Cleaners u jagħmlulek ġimgħa jnaddfu!

PAWLU: Ħallik mill-Bad Boys! Sa dalgħodu kont bdejt jirnexxili ndawwarha.

DENNIS *jerġa' jnizzel it-telefown.*

PAWLU: M'hix hemm?

DENNIS *ixengel rasu.*

PAWLU: *Shit!* Fejn il-qaħba tmur? — Erga' pprova! (*Ikompli fuq il-kompjuter. Donnu ħsieb iehor:*) Irrid kopja ta' dak ir-rekording, Dennis.

DENNIS: X'rekording?

PAWLU: Ta' dak li ċempel issa! Irrid kopja.

DENNIS: Tgħidlix ġa bdejt taħseb tużaha f'xi storja?

PAWLU: (*Ikompli jittajpja.*)

DENNIS: Kemm jonqsok?

PAWLU: Xiex?

DENNIS: Novelli. Għall-ktieb.

PAWLU: Tnejn. U nurihom imbagħad min jien — min għadu Pawlu Schembri. Jien — jien nispiċċaħ b'bomba s-seklu għidilhom. Nurihom kif inehhuli l-ktieb mis-sillabu! Wara tnax-il sena jerdgħuhuli mingħajr ma naqla' ħabba li hi ħabba! Nurihom... Kif tispelli 'ideal', bil-'j' jew mingħajrha?... F'għoxx il-Malti!!

DENNIS: Ara 'l min qed jistaqsi!... Ma tafx int, l-istilla tal-letteratura Maltija!

PAWLU: Min qallek li naf nisPELLI? Stilla kadenti — jew dekadenti kieku stess.

DENNIS: Għax ma tgħidx li ħarqitlek moħħok dik il-ħaxixa.

PAWLU: (*Ħarsa lejn VINCENT wara l-ħġieġa.*) Ara jerga' jisimgħekx dak! Billi ma jlablabx biżżejjed! X'inhu jgħid? X'għadu jgħid u jippontifika?...

DENNIS *jgħolli l-volum tal-ispiker fuq l-iskrivaniġa ta' PAWLU.*

VINCENT: ...Huwa fatt — u huwa veru wkoll li l-era tal-informatika

ħolqot theddida fejn l-istudju tal-armamenti l-aktar qerrieda sar disponibbli għal kulhadd — għal kulhadd! Imma l-akbar theddida, it-theddida bil-wisq akbar, ġejja mill-intellettwali!

PAWLU: (*Jitfilu.*) Tisingħu? Mela toqgħod tibza' minn daqsxejn duħħan jew ħaxix! L-intellettwali l-ħaxixa ħażina!

DENNIS *jerga' jgħollilu biex jisma', imbagħad jibda tiela' lura f'postu.*

VINCENT: ...Qatt fl-istorja tad-dinja ma kien hawn tant nies istruwiti, b'edukazzjoni hekk għolja, qatt ma kien hawn daqshekk gradwati, u daqshekk nies b'talenti hekk kbar... imma bla xogħol fejn jistgħu jużaw it-talenti tagħhom! U hemm qiegħda t-theddida!...

PAWLU: Min jaf minn fejn seraqha dik!

DENNIS: (*Wasal fuq.*) Attent — naħseb beda jmajna.

PAWLU: Lil min ikkopja tgħid biex ġab it-teżi għall-masters? Biex laħħquh *lecurer!* (*Iqum mill-kompjuter — jgħaġġel għal fuq.*) Tmiss xejn — għadni m'għamiltx back up! U kompli ċempel — ipprova n-numri kollha! Erg' itfa' '*Eve of Destruction*'!t

Jidħol lura hdejn VINCENT.

PAWLU: Prosit, Vince! *A one!*

VINCENT: Grazzi. Imma dak l-ewwel — dak bis-serjetà kien qed jgħid, jew?

PAWLU: Xiex?

VINCENT: Dak l-ewwel, dwar bomba u mhux bomba?

PAWLU: U xe', Vincent! (*Lil DENNIS.*) Ara ġej! — Dawn il-praspar jiġru kultant, emminni.

VINCENT: Le, imma skużi, Paul, għax jekk dak bis-serjetà...

PAWLU: Ara ġej! ... — Niżgurak!

Tinstema' 'Eve of Destruction'

PAWLU: (*Jidhol ikanta fuq il-kliem, hekk kif dawn jiffejdjaw.*) ...“Tell me, over and over again, you don't believe we're on the eve of destruction.”

PAWLU: Ok; ergajna magħkom, jien u s-Sur Medina Grech, u s'issa għadna hajjin, k' Alla jrid! Allura, Vince, qlibna mis-sebghinijiet u dahhaltna fil-millennju gdid f'hakka t'ghajn. Trid tammetti però li l-affarijiet, b'xorti tajba jidhru li birdu xi ftit! Tal-anqas tmiem is-seklu juri li l-gwerra bierda ntfiet għal kollox...

VINCENT: Veru, però spicċajna b'aktar gwerer minn qatt qabel. U l-Bomba, it-theddida nukleari, hemm baqgħet.

PAWLU jagħmillu sinjal biex ma jkomplix fuq is-sugġett.

VINCENT: Irrid ngħid, it-tmiem tal-Komuniżmu ma gābx il-paċi kif hafna kapitalisti riedu jbellgħuhielna. Ara l-Jugoslavja, il-Bosnija, il-Kosovo!

PAWLU: Veru, però trid tammetti li l-inkubu ta' gwerra atomika naqas.

VINCENT: Naqas. Imma l-biża' baqa'. Ara l-Korea, l-Iraq...

PAWLU: Hekk hu. Il-biża' naqas ukoll imma.

VINCENT: Però ma jfissirx li m'għadux hemm il-periklu.

PAWLU: Veru.

VINCENT: Infatti l-proliferazzjoni kibret. Kibret — minkejja l-marċijiet kontra l-gwerra kollha li saru, l-aktar barra minn Malta, dak iż-żminijiet.

PAWLU: Bhas-soltu però, hawn Malta ftit li xejn; kulhadd jongħos...

VINCENT: Però kien hawn, eh. Jien, kif taf, u mhux biex niftaħar, però jien kont minn tal-ewwel, jekk mhux l-uniku, li attendejt kull marċ nazzjonali u internazzjonali kontra l-proliferazzjoni tal-armi. Kont Pariġi fis-68, Kent State, l-Amerka fin-1970, Londra fil-81... Le, il-periklu għadu.

PAWLU: U xorta l-proliferazzjoni żdiedet...

VINCENT: Żdiedet sew...

Jidher DENNIS jagħmillu sinjali li dahlitlu telefonata urġenti!

PAWLU: Skużani ftit, Vince. Jidher li għandna xi hadd ieħor fuq il-linja.
Hello.

LEHEN: Hello, Paul. Ergajt jien.

PAWLU: (*Pront.*) Ara x'jidhirlek minn din, Vince: "*Give Peace a Chance*".
Ara tqajjimleqx ftit nostalgija!

Il-kanzunetta.

PAWLU: (*Fuq it-telefown.*) Bdejt iddejjaqni sieheb!

LEHEN: Itfagħni *on air*. U neħħi dik id-diska oxxena minn hemm, dik
ir-riħa tintenn ta' fossilizzazzjoni mentali!

PAWLU: Int ma tikkmandanix x'nagħmel, sieheb!

LEHEN: Tihodnix biċ-ċajt lili, Paul.

PAWLU: Meta tibda tħallasli l-kera, imbagħad ikkmandani kemm trid.

LEHEN: Ghaliex? Minn meta bdejt tħallasha int il-kera, Paul? Sa fejn naf jien
il-partner tiegħek, hi tħallasha l-kera u int tħallas l-ikel u l-kontijiet
tal-appartament... meta tħallashom. (*Pawsa.*) Ma titkellimx issa,
Paul? Qrast fil-laħam il-ħaj forsi? Għedtlek — jiddispaċik jekk
tihodni biċ-ċajt lili.

PAWLU: U ghaliex le? Tridhx tħallina! Kif tridni nieħdok bis-serjetà meta
lanqas ismek ma trid tgħidli. X'jismek?

LEHEN: Ċittadin.

PAWLU: Ċittadin! Issa żgur nieħdok bis-serjetà!

LEHEN: Kulhadd ċittadin.

PAWLU: Ċempilt stazzjoni hażin sieheb! Ċaw!

LEHEN: Poġġejtilhom bomba! Bomba; qed tismagħni!

PAWLU: Bomba?

LEHEN: Bomba.

PAWLU: X'bomba? Poġġejtilhom... Poġġejtilhom lil min?

Pawsa.

PAWLU: Fejn?

Pawsa

LEHEN: Għamiltni *on air*?

PAWLU: Għalfejn?

LEHEN: Biex ngħid li għandi ngħid.

PAWLU: Ghid lili l-ewwel xi trid tgħid.

LEHEN: Imbagħad tpoġġini *on air*?

PAWLU: Jiddependi. Jekk se tinsulenta jew tagħmel malafama lil xi hadd, niżgurak li le. 'Qas jekk tagħmel bombi kemm tagħmel bombi.

LEHEN: Ma se ninsulenta lil hadd. Anzi. Hekk jew hekk, intom bid-*delay* ixxandru.

PAWLU: X'*delay*? Din trasmissjoni diretta; kieku kif qed inkellmek?

LEHEN: Tagħmilnix bahnan, Pawl, bħall-*fans* moroniċi tiegħek. Dejjem tittardjaw ix-xandira dawk il-ftit sekondi biex tiċċensura dak li jkun qed jintqal.

PAWLU: Fejn hemm bżonn biss imma, sieheb. Għal min irid jabbuża biss.

LEHEN: Bhali, tgħid int.

PAWLU: Int għedtha.

LEHEN: X'gost tagħtik, għid il-verità, Pawl, din is-setgħa kollha li għandek f'ponot subgħajk — din li tista' tagħlaq haqk dak li jkun, kif u meta trid — kemm titfi swiċċ? Eh, x'gost hu dak? Dik l-omnipotenza kollha... Dik biżżejjed biex ittaffilek xi ftit il-frustrazzjoni miżera tiegħek kollha? Biżżejjed biex tkabbarlek ftit l-istatura — bħalma jagħmlu dawk iż-żewġ pulzieri takkuna fil-boots ta' cowboy li tħobb tilbes? Eh, għidli, Cowboy? Naqta' rasi li m'għadekx ħafi — naqta' rasi li ergajt ilbisthom dawk il-boots. Eh, xi tgħidli, Cowboy? (*Pawsa.*) Ma tirrispondinix? Għadek hemm? — Hello!

PAWLU: Mhux tiegħek il-5 cents? Mela nħalli lilek titkellem.

LEHEN: Ara se tispicċalek dik id-diska.

PAWLU: X'diska?

LEHEN: Għidlu jifja' gozz riklami 'l dak ir-ruffjan tiegħek. Mhux tal-Coca jmiss tgħid?

PAWLU: X'Coca?

LEHEN: Ir-riklam, ħaffef; ma tmurx ittelli flhom xi ftit liri. Imbagħad żgur jaqbillek tibda tinkwieta min se jħallas il-kera

PAWLU: Stenna hemm.

LEHEN: Tinkwetax, għad irrid ngħidlek fejnha l-bomba, insejt?

PAWLU: X'bomba?...

DENNIS, *jistenna fuq it-telefown — jagħmillu sinjali minn wara l-ħġieg: qed jieħu ħsieb hu.*

PAWLU: Ara jien ukoll il-lejla!

Pawsa

PAWLU: (*Iqum — itektek fuq il-ħġieg ta' DENNIS.*) Qbadt? Qbadt jew le?

DENNIS *ikompli jitkellem fuq it-telefown, jagħmillu sinjal li semgħu.*

VINCENT: Dak għadu fuq il-linja?

PAWLU: Iva! Oqgħod hemm — naf x'jien nagħmel. *Attent. (Idur fuq il-mikrofnu.)* Ergajna magħkom, jien u siehbi hawn, Vincent, nitkellmu fuq is-sittijiet: żminijiet meta l-moviment tagħkom, Vince, tfaċċa għall-ewwel darba, mhux hekk?

VINCENT: Hekk hu.

PAWLU: Biex imbagħad spicċa hesrem fil-bidu tas-sebghinijiet.

VINCENT: Fl-1971.

PAWLU: Mingħajr qatt però ma rnexxielu jilhaq l-attenzjoni tal-pubbliku, daqskemm forsi leħqu movimenti oħrajn.

VINCENT: Eh iva, din però ta' min wiehed jippreċiżaha ftit. Dan minħabba li ahna ma kellna ebda agenda politika — mhux bħal hafna oħrajn! Dak li hadd qatt ma jgħid: kemm hawn politka wara dawn il-movimenti...

PAWLU: Hekk hu. Imma ha nitfa' 'l das-semmiegħ — nisimgħu għandux xi haġa xi jgħid. Hello, għadek hemm?

LEHEN: Hawn għadni. Ili biex naqbad miegħek, Paul. Ili xahar ngħassislek.

PAWLU: Tgħassisli? X'jigifieri?

LEHEN: *Dio è morto.*

PAWLU: Skużi?

LEHEN: *Gott ist tot! ... God is dead.*

VINCENT: Alla huwa mejjet!

LEHEN: *Gott ist tot!!*

PAWLU: Grazzi, dik fhimtha... Meta miet? Fis-sittinijiet? Dak li xtaqt tghidilna, habib?

LEHEN: Fost affarijiet oħra. U kieku ridt stajt għedtha qabel. Lilek, u lil kull stazzjon tar-radju li hawn. Meta ridt u x'ħin ridt.

PAWLU: Donnok tieħu gost tipprova timpresjonana kemm int omnipotenti, sieħbi.

LEHEN: Int għedtha.

PAWLU: Imma xorta miegħi għoġbok taqbad.

LEHEN: Għedtlek: kont ili nghassislek.

PAWLU: Tgħassisli... Dak il-kliem xejn ma jogħġobni, habib. X'jigifieri tgħassisli?

LEHEN: Għazilt lilek. Imissek thossok onorat.

PAWLU: Grazzi. X'għedt li jismek?

LEHEN: Mikiel.

PAWLU: Mikiel? U kunjom?...

LEHEN: Mikielang. — L-Anglu Kustodju.

PAWLU: Ah — dak il-Mikiel! Ok, Vince! Mela Alla huwa mejjet? Trid niddiskutu jekk Alla hux mejjet, allura? Veru m'hix eżattament it-tema tagħna llum, Vincent, però...

VINCENT: ...Lanqas m'hi xi tema ġdida ġdida.

PAWLU: Biex ma ninsewx li ġimgha oħra l-Milied! Imma jekk das-semmiegħ jixtieq jerga' jiftaħ l-argumentt...

LEHEN: Tippatronizzanix, Cowboy! Taf li din mhix ċajta.

PAWLU: Naf? Xi tridni naf? Mela jien naqra l-imħuħ, habib.

LEHEN: Imma jien iva.

PAWLU: Iva, eh. Iva — għax bilhaqq int l-anglu kustodju tiegħi — taf kollox.

LEHEN: Aktar milli taħseb int. Naf pereżempju b'dik il-karta li għandek quddiemek — dik il-karta mill-Kummissarju bit-theddida ta' bomba.

PAWLU: X'theddida?

LEHEN: (*Ĉanfira.*) Paul, Paul!

PAWLU: Ok. Mela jekk taf... jekk taf, xi jfisser? Sinjal li...

LEHEN: Sinjal li jafu bija. U għalhekk bagħtu jwissukom. Bħalma bagħtu jwissu r-radjiijiet l-oħra kollha.

PAWLU: Aħ – mela mhux aħna biss konna l-ixxurtjati.

LEHEN: Le. Imma lilek biss ċempilt. Il-lejla tal-anqas.

PAWLU: Tajjeb — ċempilti, la jien il-beżżul. Se tgħidli dwar din il-bomba, allura?

LEHEN: Diġà għedtlek. *God is dead... And you die when you die.*

PAWLU: Thobb titkellem bil-kritogrammi, sieheb.

LEHEN: Il-kliem irhis. U l-kliem irhis, imprezzabbli.

PAWLU: Rebus eh, sieheb — veru rebus int!

LEHEN: Naħseb għal-lum tkellimna biżżejjed, Paul. Tajtek biżżejjed fuqieq thabbel mohhok.

PAWLU: Ma tajtni xejn. Lili mhux qed iddejjaqni, habib. Komplu, kompli jekk trid. Is-semmiegħa tagħna ma dejjaqniehomx żgur!

LEHEN: Għal-lum naħseb biżżejjed.

PAWLU: Għandi sieħbi Vincent hawn studjah sewwa lil Nietzsche, le, Vince? Jekk trid niddiskutu jekk Alla hux mejjet jew le, ma naħsibx li stajt isib persuna aktar adattata, xi tgħid, Vince?

VINCENT: Heqq, jekk dan sehibna jixtieq jiftaħ l-argument...

LEHEN: (*Fuq kliemu.*) Le, dan sehibkom ma jixtieqx. Sehibna Vincent, Paul, kulma jaf dwar Nietzsche huwa kors ta' gimgha-tnejn li suppost attenda fis-Sorbonne a spejjeż tal-Gvern.

VINCENT: Oj, stenn ftit!...

LEHEN: ...is-Sorbonne — xi għoxrin sena ilu. U niddubita attendiex il-*lectures* kollha. Mohħu kien aktar f'ċerti laqgħat aktar misterjużi li kellu f'ċerti nħawi tal-kwartier Latin. Għidlu jgħid x'jaf dwar il-Brigata Rossa — staqsih! Jew forsi kienet brigata roża?

VINCENT: X'int tgħid?... Xi brigata? Ara x'int tgħid, ta! Dan qed johrog *on air*?... Dik malafama. Paul!

PAWLU: Hallih jgħid!

VINCENT: X'jigifieri hallih jgħid! Mhux *on air*, nispera!

PAWLU: Iva — *on air*! Qed tismagħna? Hello, Mikiel; hemm għadek?

LEHEN: Le, m'iniex... Tinkwitax, Paul; nerga' nċempillek. Ċaw għalissa. (*Jaqta'.*)

PAWLU: Christ!... Skużawni l-aħwa; pawsa qasira u nergħu nkunu magħkom minnufih!

Kanzunetta tixxandar fuq ir-radju.

DENNIS: *Yeehaa!* (*Inizzel it-telefown.*) Qabduh, Paul! Jafu minn fejn qed iċempel!

PAWLU: Faqqa' subgħajk: zammejt看 dak il-hin kollu fuq il-linja!

DENNIS: Bagħtu l-pulizija...

PAWLU: Fejn? Jafu min hu?

DENNIS: Ma ridux jgħiduli.

PAWLU: Ukoll!

DENNIS: Però għandhom l-indirizz.

PAWLU: Jalla jsibuh. Jekk ma qabduhx did-darba, ma jaqbuħ qatt. Giet alleċ il-lejla wkoll...

VINCENT: Jien sejjer...

PAWLU: Fejn — stenna Vince!

VINCENT: Ma missekx hallejtu! B'liema wiċċ? Malafama din — malafama, Sur Schembri!...

PAWLU: U x'malafama! Ħallik mis-sur!...Mela ħsibtni baħnan, lili, Vince? Bdejt naqtagħlu kultant, ma rajtnix?... Mhux kollox ħareġ *on air*... Veru, Dennis? Ghidlu...

Telefown iċempel.

DENNIS (*Pront.*): Hello — Radio YK2!

VINCENT: Xiex mhux kollox! Irrid nisma' *r-recording* kollu. Tgħidlix li intom ma tagħmlux *back-up recording ta' x'joħroġ on air*?...

PAWLU: U mela ma nagħmlux. Niżgurak — kelli nħallih ipaċpaċ, Vince; ifhimha din. Jekk dal-miġnun veru poġġa xi bomba xi mkien, altru milli mill-malafama tiegħek kien ikollna biex inħabblu rasna. Hawn ara — ara dan il-*warning* mill-Kummissarju!

VINCENT: X'a la sormi mill-Kummissarju! Malafama dik — Malafama sfaċċata!

PAWLU: ...Iva aqra! Għandhom rapporti minn sorsi ta' min jorbot fuqhom...

VINCENT: Malafama sfaċċata!...

PAWLU: ...Sorsi serji, fejn jissuspettaw li se jkun hawn xi attentat terroristiku! L-ewwel wieħed f'Malta ta' dal-kalibru! Hawn aqra... (*Imma dlonk jieqaf, jirrealizza li m'għandux iħallih jaqraha.*) Però zommha għalik din — f'għieh kemm hemm; zommha għalik għax tgħallini; dik mhux suppost toħroġ minn hawn. Qed nafdak, Vincent!

DENNIS: (*Fuq it-telefown.*) Okay — Okay. Nistennew minn għandkom. / Le, ħadd ma jiftaħ fommu hawn, niżgurak. (*Idur fuq VINCENT u jehodlu minn idu l-karta li tah PAWLU — ikompli.*) Niżgurak. Iva. / Isma' din theddida, sieheb? / Ma jimpurtanix min int. Lili ħadd ma jheddidni, ħanini. (*Jaqta'.*) Baħnan! Tajba wkoll... Din isbaħ, Paul. Waħda aħjar mill-oħra.

PAWLU: X'gara?

DENNIS: Ma nafx. Ma nafx, ma nafx, ma nafx! Pajjiż tal-Mickey Mouse!

PAWLU: X'ma tafx? Aqlagħha!

DENNIS: Ċemplu mid-Depot. Mill-Furjana.

PAWLU: Allura? Sabu min kien?...

DENNIS: Leqq! Ma sabuhx kieku!

PAWLU: Xiex mela? X'gara?... Jafu min hu?...

DENNIS: Min hu, le! Imm'ara minn fejn, iva!

PAWLU: Minn fejn?.

DENNIS: Ɔ'Attard.

PAWLU: Ɔ'Attard!...

VINCENT: Il-Manikomju! X'għedtlek jien!

DENNIS: Jew Ɔal Balzan... Skond jekk ma jagħmilx ma' Ɔ'Attard jew Ɔal Balzan!

PAWLU: X'il-qaħba qed tghid!... Iva aqlagħha.

DENNIS: Ɔeqq... It-telefown, in-numru tat-telefown minn fejn ċempel... Jinsab fil-Palazz, San Anton. Dik hi, ħanini.

PAWLU: San Anton.

DENNIS: Preċiżament — fl-istudju tal-President. In-numru privat tiegħu.

Tal-President ta' Malta! Dik hi, hanini!

It-Tieni Xena

L-istess xena.

L-ghada tard filghodu.

Matul ix-xena jidhru ghaddejjin barra fil-kurutur ghadd ta' nies: uhud jghaddu, kultant isellmu u jtektku mal-ħgieg; oħrajn, il-maġġoranza, qas biss jittawlu ġewwa. Kulhadd jidher sejjer xi mkien aktar importanti minn din l-antikamera ta' stazzjon tat-TV, fl-eqqel ta' ġurnata tassew ħabrieċa.

PAWLU huwa liebes kważi l-istess bhax-xena ta' qabel, biss issa għandu fuqu sidrija tal-ġild u jinsab bil-qieghda mal-iskrivanija tiegħu, ħdejn saqajh xkora tal-posta. Minn ġo fiha johroġ ittra wara l-oħra, jissepara u jieħu l-ittri indirizzati lilu u jghoddhom bla ma jiftaħhom, jagħmillhom lasktu madwarhom, u jpoġġihom mazz mazz quddiemu fuq l-iskrivanija.

DENNIS jinsab warajh mal-magna tal-kafè, iferra' żewġ kikkri.

Minn fuq l-ispiker tinstema' xandira tal-aħbarijiet.

ANNOUNCER FUQ IR-RADJU: ...Għalkemm ma ntlehaq ebda ftehim fi tmiem is-Summit, in-nazzjonijiet partecipanti qablu li jerġgħu jiltaqgħu s-sena d-dieħla fl-Arabja Sawdita. / Lura mis-Summit il-President ta' Malta u s-sinjura tiegħu, wara nuqqas minn Malta ta' għaxart ijiem, waslu minn Brussell dalghodu, iżda ma rrilaxxaw ebda stqarrija ufficjali, għajr li l-pajjiżi msieħba jinsabu ferm kuntenti bil-kontribut li qieghed jagħmel il-pajjiż biex iġib il-paċi fil-Mediterran.

PAWLU: M'hawnx għalihom ulied Pawlu!

Waqt li jkomplu l-aħbarijiet, DENNIS idur b'zewġ kikkri tal-kafè

f'idu u jmur ipoġġi waħda fuq l-iskrivanija ta' MELDA. Jieħu belgha mill-kikkra l-oħra, jpoġġiha fuq l-iskrivanija ta' PAWLU u jmur lura mal-ixkaffa tal-kafè. Jiftaħ pakkett gallettini u jpoġġihom bl-akbar reqqa fuq plattina.

ANNOUNCER: Aktar aħbarijiet lokali fil-qosor: Is-Socjetà Astroloġika Maltija harġet stqarrija fejn iddikjarat kategorikament li m'hemm ebda bażi fl-aħbar li dehret f'xi ġurnali lokali li l-Meteora Risus li bħalissa riesqa lejn Venere tista' b'xi mod teffettwa lid-dinja u wisq anqas lill-gzejjer Maltin. / Jum aktar decisiv u storiku għax-xandir f'Malta u fl-Ewropa: wara sentejn ta' diskussjonijiet, ir-rapporti finali tal-Kummissjoni Ewropea se tiltaqa' għada l-Università ta' Malta...

DENNIS *imur fuq l-iskrivanija u jpoġġi l-plattina bil-gallettini hdejn il-kafè. Ibaxxi l-volum tal-ispiker.*

PAWLU: Hallih!

DENNIS: U għad baqa'!

PAWLU: Ghollilu!

DENNIS: Baqa' kwarta riklami qabel ir-requests! Qed nghidlek!

PAWLU *jiftaħ il-loker li hemm warajh u jpoġġi l-mazz tal-ittri tal-ġurnata ġo fih. Jidher li hemm gozz ġmielhom, kollha rranġati u ffajljati puliti puliti.*

DENNIS: Pajjiż tal-Mickey Mouse! Imbagħad jgħidu li l-imġienen qegħdin gewwa. Kemm dahlu llum?

PAWLU: ...Hamsa u sebghin! U dawk ta' f'ismi biss! U diġà reġġhu ċemplu li hemm balla oħra tistenniena l-Posta!

DENNIS: U jerġa' jċempel dak il-lejla, naqta' rasi.

PAWLU: Tgħid?

DENNIS: Daqs balla.

PAWLU: Jew bomba! Bumm!

DENNIS: Iva, oqgħod ħudha biċ-ċajt. Kompli ħudha biċ-ċajt!

PAWLU: Xi trid tagħmel? Mid-deni hu dak li tista' – xejn xejn, mill-bierah sal-lum nikkalkulaw li rduppjana s-semmiegħa tagħna! F'temp ta' jumejn! Ghada trid taraha l-posta!

DENNIS: Grazzi. Nippreferi ma nirduppjawhomx hekk.

PAWLU: Jekk ma ntellgħux mitejn s'għada, niekol il-boots!

DENNIS: Kull iblah li hawn fil-gżira, se jtieha għall-kitba dalgħodu!

PAWLU: Ilhom li tawha! U mhux il-boloh biss!

DENNIS: Jien ma nafx xi żżommhom tagħmel. X'tista' qatt issib fihom? Żgur qatt m'int se taqrahom kollha!

PAWLU: Dawk l-ittri?... Naqrahom — bil-mod, imma naqrahom.

DENNIS: Iwa ħallini naqra waħda jien — darba f'għomrok.

PAWLU: Mhux qabel narahom jien.

Iċempel it-telefown fuq id-desk ta' MELDA.

DENNIS: (*Jgħodd kull ċempila.*) ...Two — three — four... (*Jirrispondi mal-ħames ċempila.*) Yellow! ...Skużi? Ħa nara hux hawn. *Just a moment, please!* (*Jgħatti t-telefown b'idu.*) Paul?...

PAWLU: (*Beda jiġbor l-ittri mhux tiegħu, jgħodd u jitfagħhom lura f'ixkora għalihom.*) Leqq – ma jien hawn għal hadd. Ħlief il-Prim. Jew tal-Posta.

DENNIS: Hello – jiddispaċini imma ma jidholx qabel l-erbgha llum. Tħallilu messaġġ forsi? Ok... Min?!... Hello!... Stenna! Kellmu int... (*Jagħmel sinjali tal-genn biex PAWLU jerfa' t-telefown.*) Stenna. (*Jisma'.*) Wow! Irrepeti, please... Irrepeti... Please!... (*Inizżel irriċevitur.*) Issa isbah!

PAWLU: X'gàra? Min kien? Tgħidlix... Le — ara ma tgħidlix!

DENNIS: Hu. Kollu kemm hu!

PAWLU: Imma lanqas brekfast ma jhallini nieħu! X'qallek?

DENNIS: Qalli: għidlu li ċempel l-Anglu Kustodju! Dak li qalli...

PAWLU: Ara veru beżżul jien!

DENNIS: U li nesa jgħidlek “Proset tal-program” il-bieraħ!

PAWLU: Veru beżżul!

DENNIS: Naqta' rasi li jerga' jċempel.

PAWLU: Hi, tassew? Mur obsor!

DENNIS: U ara taħsibx li ma jafx li int qiegħed hawn. Qalli ried iħallik tispiċċa l-brekfast! U tgħodd kemm irċevejt ittri dalgħodu minn dak il-vjeġġ speċjali li kelli nagħmel jien il-Posta!

PAWLU: Dan fejn jaf x'irċevejt?

DENNIS: Kif jaf in-numru privat ta' Melda? 'Il hadd ma ttih dik. —
Insomma, 'il hadd 'il hadd ma ngħidx!...

PAWLU: Kif jaf li se jsibni hawn? 'Qas biss suppost dhalt dalgħodu!

DENNIS: Ikolli ngħid veru qed jgħasses passik...

PAWLU: X'iz-żubbaba!... Ergajna! Kont għedtlek!

DENNIS: Insomma — warajna lkoll!

PAWLU: Kont għedtlek jew le?

DENNIS: ...Dil-qahbeċ paranojja kollha!

PAWLU: Paranojja! Taħseb li kont qed nivvintaha li kien hemm min jgħassisli passija? Eh — x'taħseb? Hlomtha? Ma nista' mmur imkien; qed ngħidlek, inhosshom warajja kulfejn immur. Sa jumejn ilu, l-iStrand, għedtlek kont?...

DENNIS: Għedtli... Kollox għedtli.

PAWLU: ...Għedtlek? Dak li baqa' jsus warajja; ukoll x'hin dhalt għand Alfredos ma' Terry? Sat-*toilet* baqa'...

It-Tielet Xena

Jinfetaħ il-bieb ta' Studio Two u toħroġ MELDA.

PAWLU u DENNIS *jisktu minnufih.*

MELDA: Hi. (*Tmur tieħu l-kafè.*) U min hi din Terry?

PAWLU *jagħmel sinjali lil DENNIS biex iżomm fomm u sieket fuq li ġara. Jagħlaq baxx baxx il-loker u jerga' jdur lejn l-ittri fil-borża tal-posta.*

DENNIS: (*Kollu hlewwa — joffrilha gallettina:*) Hi, Melda! Lestejt?

MELDA: Għal-lum. Baqagħli neditja xi nofs siegħa. Issa nagħmilha l-lejla. Nidhol ftit qabel il-programm. (*Lil PAWLU; tosservah:*) Hi, Paul. Meta tibdlu r-roster napprezzaha hafna kieku tindenjaw ruħkom tavżawni l-ewwel

PAWLU: (*Ikompli xogħlu.*) Mmm.

RAGEL *itektek fuq il-ħġieġ tal-bieb - MELDA xxejjirlu.*

Jiftaħ il-bieb u jdeffes rasu.

RAGEL: *Knock 'em dead, Melda! Knock 'em dead!*

MELDA: Ċaw, Pierre! *Break a leg! (It-ton ferrieh jisparixxi immedjatament hekk kif ir-RAGEL johroġ.)*

MELDA: (*Tixrob il-kafè.*) U kemm tela' l-jackpot illum, nistgħu nkunu nafu?

PAWLU *dejjem jghodd, jissepara u jitfa' l-ittri lura fl-ixkora*

bil-posta.

DENNIS: Min sibt għall-gimgha d-diehla? Għadu mistieden misterjuż?

MELDA: 'Qas xejn. Vernon Coleman. Ma qallekx?

DENNIS: Vernon... Coleman? Aah!

MELDA: Vernon Coleman.

Tieġu ktieb minn fuq id-desk tagħha u tghaddih lil DENNIS.

PAWLU jibqa' ma jgħollix rasu minn xogħlu.

MELDA: Arah int, tal-anqas! Nispera turu ftit aktar entużjażmu waqt il-programm. Ili gimgha ngħidlu lil dak biex jipprepara.

DENNIS: (*Iqalleb fil-ktieb.*) Però żgur mhux biex nitkellmu fuq stress u mhux stress.

MELDA: Nispera li le! Irridu jirrepeti u jobżoq dak kollu li għandu fuq l-istonku fuq Malta u l-Maltin. Ippruvaw oħroġu *slant* anti-neokolonjalistà. Halluh ireden kemm irid. U fuq kollox isimgħu sew dik l-intervista li għamiltu l-gimgha l-oħra. Nibdew biha.

DENNIS: M'għandix nifhem li biddel fehmtu dwar Malta...

MELDA.: L-irmixk tal-Ewropa, il-latrina tal-Mediterran, eċċ. Dawk l-akkwati bqajna. F'idejkom issa.

DENNIS: Jien ma nafx kif issibhom int, Melda.

MELDA: *Contacts, contacts*, Dennis hanini.

Minn wara dahar MELDA, PAWLU jgħajbu u joħroġ ilsien sa' l-art: Lagħaqi!

DENNIS: Se tkun hawn għat-telefonati?

MELDA: Mhux il-lejla! Ċerta li Paul ma jimmissjanix. Ara biss li jkollu moħħu hemm.

Minkejja kollox, MELDA, hija u tagħmel biex toħroġ, tgħaddi idha minn xagħar PAWLU u thabbilhulu. Mument rari, jekk mhux uniku, ta' intimità.

MELDA: Hallejtlek in-numru fuq il-kompjuter, Paul. Jinqala' xi haġa l-lejla ċemplu hemm. Inkun qed nismagħkom.

PAWLU, jgħaġġel jgħodd l-ahħar ftit envelops qabel ma toħroġ, jagħmillha sinjal biex tistenna.

PAWLU: ...*Fifty-nine, sixty!*...

PAWLU jaqbad lapas u malajr iħażżeż numru fuq karta.

Iwarrab l-ittri li ġa għadd u jixhethom ġo borża kbira sewda tal-plastik.

PAWLU: (*Lil DENNIS.*) Għollilu ftit!

DENNIS jagħmel kif qallu.

MELDA xxengel rasha u tagħmel biex toħroġ.

PAWLU: Melda, pupa *darling*, nispera li hallejtli xi *notes* fuq dak Coleman...

MELDA: *Notes!* (*Tmur tbaxxi r-radju.*) Għedtlek!... (*Tipprova tikkontrolla ruhha:*) Qed ngħidlek: hemm kollox fuq il-kompjuter. U hemm dak il-ktieb tiegħu. Tih daqqa t'għajn tal-anqas! Kieku taf x'bokka għandu bih! Imma fuq kollox isma' l-intervista tiegħi miegħu...

PAWLU: Mela — int x'taħsibni lili?

MELDA: ...Qabel jibda l-programm. Ismagħha qabel! U pprepara ftit mistoqsijiet bis-sens, Paul. Għandek ġimġha! (*Tpogġilu l-ktieb lura fuq l-iskrivanija.*)

PAWLU: Min qallek ma nippreparax?

MELDA: Kultant, dan l-ahħar, tidher qed tlaqlaq. Dak li qalli!

PAWLU: Inlaqlaq — jien!

MELDA: ...Tfittex x'se taqbad tgħid mela.

PAWLU: Inlaqlaq sabiħ.

MELDA: ...Kif se tkompli.

PAWLU: Dak apposta: biex tara kemm johroġ spontanju! Mhux sempliċi botta u risposta! Ma tridx thalli l-impresjoni li għandek kollox imfassal u lest.

MELDA: Mhux li kien xi darba!

PAWLU: Trid tkun frisk! Thalli s-semmiegħ jahseb li qed tippjana xi strategija kif iġġiegħel lil dak li jkun jgħid li ma jridx...

MELDA: *Right. Anyway*, aqra li ppreparajtek. Dik l-intervista swietli żewġ *trips* Londra u xahar xogħol. Biex ma nsemmix...

PAWLU: ...Li lili stajt stedinti mieghek. Londra.

MELDA: Tal-anqas aqrahom!

PAWLU: ...Imqar bħala *business expence*!

MELDA: Aħjar tgħid *liability*! — Aqrahom, Paul. Qabel — mhux wara!

PAWLU: *Yes, Boss! Jawohl!* (*Jerġa' jgħolli l-volum tar-radju.*) X'hin hu?

MELDA: Smajtني nispera, Paul...

PAWLU: (Isikktu.) Xxxx! Hawn hi — ġejja... *Right on cue*! X'ma thobbox lil Tommy! Dak li għandhom iż-żgħażaġħ ta' llum! Predittibbli u responsabbli! Kif thobbhom int, Melda.

RADJU: U xewqat sbieħ għal persuna speċjali: għalik Cheri, mingħand xi hadd li jixtieqlek l-isbaħ affarjiet f'għeluq it-tmintax-il sena tiegħek, għalik Cheri — il-*Lucky Birthday* tal-ġurnata: Sonny and Cher "*I've got your babe!*"

Tibda l-kanzunetta.

PAWLU: *I've got YOU, Babe! Pastizz! X' "I've got your babe"!* (Imma jkompli jisma' sodisfatt.)

MELDA: Paul... Jeħtieg nitkellmu...

PAWLU: Xxx. *Please!*

MELDA *tersaq biex tbaxxi l-volum.*

PAWLU: LE! *Please, Melda! (Idu fuq idha fuq il-controls. Wiçç'imb wiçç magħha:)* Mument wieħed... *Please?*

MELDA *xxengel spallejha u twarrab.*

PAWLU *jibqa' wieqaf għal ftit, jisma' l-kanzunetta, imbagħad, konxju li l-oħrajn qed josservawh, jersaq lejn it-telefown. Jaçcerta ruħu li tpoġġa lura f'postu. Jistenna. Jarahom iħarsu. Imur jiġbor l-envelops mill-art.*

DENNIS: (Lil MELDA — *taħt l-ilsien:*) Kellha ççempillu. Cher. — It-tifla!

MELDA: Naf!

DENNIS: Ħallilha messagġ fuq l-answering machine.

MELDA *tisma', imma ma tidhirx qed trattab qalbha wisq.*

DENNIS: Qatt għadha ma resqitlu 'l hawn. U mhux se tersaqlu, ibqa' fuq kliemi.

MELDA: Għandha aktar sens komun minnu. U minni!

DENNIS: Tmintax-il sena; jiddedikalha *song* eżatt fil-ħin li twieldet, sena wara kemm ilu hawn, u tibqa' twebbes rasha.

MELDA: Kien ikun aħjar kieku hu kien hemm ...fil-ħin eżatt meta twieldet!

PAWLU *jqum u jmur jitfi l-volum. Isib il-ktieb ta' MELDA, jiftaħ il-qoxra, jagħlaqha u jitfgħu għal fuq l-iskrivanija tagħha. Jekk*

hemm element ta' sfida, huwa sottili hafna.

Skiet.

Icempel it-telefon.

Pawsa.

DENNIS *jerfa' r-riċevitur fuq id-desk ta' PAWLU.*

DENNIS: Hello, YK2 Radio!

Jisma', hekk kif PAWLU johroġ idejh biex jgħaddilu r-riċevitur.

PAWLU: Cheri?...

DENNIS *iniżżel ir-riċevitur.*

DENNIS: *Sorry. Wrong number.*

MELDA: Kultant, Paul... (*Ixxengel rasha:*) Ismagħni, Paul.

PAWLU: Yes, *Herr Komandant?*

MELDA: Ismagħni ftit... (*Tiġbor il-ktieb.*)

PAWLU: *Ja?*

MELDA: Pawlu!... Mohħok hemm il-lejla. Qed tismagħni — mohħok hemm! (*Titfagħlu l-ktieb bis-saħħa lura f'hoġru.*)

PAWLU: Oj! (*Issa mhux ċajta — jaf li ġejja.*) X'jigifieri?

MELDA: Jigifieri mohħok hemm! Dak li jigifieri! Tal-bieraħ għadha m'għaddietx.

PAWLU: Xiex tal-bieraħ? (*Qabel ma terġa' taħtfu.*) U iwa... Ta' dak il-miġnun?

MELDA: Dak iva.

PAWLU: X'ridtni nagħmel? Mhux tort tiegħi jekk xi miġnun ifettillu jaqbad miegħi. Taf daqsi.

MELDA: Naf. Naf li dak mhux tort tiegħek.

PAWLU: Allura...

MELDA: Li ma nafx hu kif il-ġurnali kollha — KOLLHA ta — sa l-anqas wieħed — sa sbieħ il-jum saru jafu minn fejn ġiet it-telefonata. U kif kienu jafu li aħna konna ġa nafu — li konna mwissija li se jkun hemm theddida ta' bomba? Dak li ma nistax nifhem.

PAWLU: Tajba din! Ir-radji kollha kienu jafu — wissewhom il-pulizija u xi hadd minnhom qalilhom...

MELDA: Le. Hadd ma kien jaf hliefna.

PAWLU: Xiex?

MELDA: Il-pulizija lilna biss wissew minn qabel dwar theddida ta' bomba. Lilna biss.

PAWLU: Lilna biss... Għaliex lilna biss?

MELDA: Lilna biss!

DENNIS: Kif kienu jafu l-pulizija li proprju lilna kien se jċempel? Dak li nixtieq naf, minn tant radjijiet?

PAWLU: Dak għax jien beżżul...

MELDA: Il-kif mhux importanti! Kienu jafu. Fatt. Bħalma huwa fatt li l-ġurnali saru jafu minn xi hadd hawn ġew li t-telefonati ġew mill-Palazz San Anton. Hhalliha li kulhadd jaf li kienet logħba! Li daħlu fil-kompjuter... U jalla tibqa' logħba...

DENNIS: Jalla tibqa' logħba...

MELDA: ...Li hħakkjaw il-kompjuter tal-Maltacom...

DENNIS: ...Allaħares qatt; dak li jonqosna...

MELDA: *Shuttup*, Dennis! Intom... intom it-tnejn biss kontu tafu minn fejn ġiet it-telefonata. Il-pulizija lilkom biss infurmaw, u wissewkom

biex ma ssemmu xejn. Lil hadd. U qalulkom għal ġieħ wiċċi — b'rispett lejja. Dak il-messaġġ għalija biss kien.

PAWLU: Right. Naturalment. *For your eyes only!*

MELDA: Iva, Paul — għal ġieħ wiċċi. U minhabba fik... Minhabba fikom, għax lablabtu quddiem Ċensu Medina Grech — li malajr sab mezz ixandar li jaqbillu — minhabba fikom tlift kull kredtu li min jaf kemm domt biex akkwistajtu. U tlift il-*contact* tiegħi mal-pulizija.

PAWLU: (*Lil DENNIS.*) Int għeditilha, hux?...

DENNIS: Ħsibt li ma kinetx se ssir taf, hekk jew hekk?

PAWLU: *Right.* Għax insejt li Herr Madam għandha *contacts* kullimkien. U ma' kulhadd.

MELDA: Għalfejn lablabtu quddiemu minn fejn ġiet it-telefonata? U biex tkompli tgħaxxaqha wrejtuh ukoll it-twissija tal-pulizija. Li kienet *highly confidential!* Lanqas aħna ma suppost kellna narawha!

PAWLU: Kien hemm raġuni...

MELDA: ... Taf li dak ra wkoll minn min kienet iffirmata? ... X'raġuni? Kien hemm raġuni għaliex issem mew ismijiet fil-gazzetti u kkompromettew nies li xogħolhom hu li ma jurux isimhom?

PAWLU: Kien hemm raġuni, qed ngħidlek! Kien diġà beda jhedded li se jfittixna għall-malafama.

MELDA: Kieku tużaw id-*delay* kif suppost tużawha, ma kienx ikollok dik il-problema!

PAWLU: ...L-eluf li għamel dak fil-qrati, taf daqsi! Kellu għajnejh diġà qed jibbru bil-liri, jaħseb biss għal kemm se jfittixna...

MELDA: U int biex tippaċifikah...

PAWLU: Mhux nippaċifikah. Kienet *trade-off!*

MELDA: Urejtu t-twissija tal-pulizija. Bħala *trade-off*?...

PAWLU: Strategija. U ridt nurih li din kienet haġa serja. — Dak il-ħin ma kellix moħħ!

MELDA: X'ma kellekx moħħ, Paul?

PAWLU: Ma kellix moħħ in-nejk tiegħu! Ok?

MELDA: Le, mhux Ok, Paul. Naf tajjeb kemm u meta ma jkollokx moħħ in-nejk int. Imma dan, dan l-istazzjon tiegħi, u moħħok qatt m'għandu jkun fuq in-nejk hawn ġew. Dan — dan ir-radju tiegħi — u jekk terġa' tagħmel oħra — haġa waħda biss biex tikkompromettih... it-tnejn li intom!

DENNIS: Jien x'għandi x'naqsam?

MELDA: Jekk terġa'!... Jekk tergħu!...

PAWLU: X'jigri? Ghidli x'jigri?...

MELDA *tersaq eqreb... Imma ma tgħidx kelma oħra.*

Iddur, taħtaf il-'briefcase' u toħroġ 'il barra.

Ir-Raba Xena

PAWLU: Qaħba mara! *Fuck! Fuck! Fuck!* Qaħba nisa! U jien kelli nispiċċa proprju hawn ġew — magħha! (*Idur fuq DENNIS.*) U *fuck you*, Dennis! Gheditilha hux? Ma flahtx iżzomm ħalqek magħluq.

DENNIS: M'għeditilha xejn!

PAWLU: Le! Qratlek moħħok mela! Jew għorkitlek żokortok u ġegħlitek tobżok kollox!

DENNIS: Taf daqsi li ma tista' taħbilha xejn!

PAWLU: Qatt ma ħbejtlha xejn lanqas int, hux!

DENNIS: ...Daqsi taf! (*Jitla' lejn il-kamra tiegħu.*)

PAWLU: Daqsek daqs da'! Daqsek!...

DENNIS: Daqsi u aktar minni!

PAWLU: Tal-anqas — tal-anqas kont taħseb li se tiehu gost tara dil-korrispondenza kollha; tarana nirduppraw is-semmiegħa! (*Jaqbad f'idu l-borża bl-ittri — jitla' warajh.*) Minn fejn taħseb li ġew dawn — mis-sema? F'gimagħtejn irdupprawjathomlha! F'gimagħtejn! Imma ara taħseb li se tibqa' tafulek! Ara taħseb! Għax jgħarralek! Irdupprawjathomlha — jien irdupprawjathomlha, mela kazz! (*Jagħti daqqa ta' ponn lill-borża u din tinfaqa'.*)

*Ghadhom f'ras it-taraġ, quddiem il-bieb tat-'technical area'.
L-ittri jtiru u jinxterrdu ma' kullimkien.*

DENNIS: Ara se terġa' thallathom! Għadek kif għoddejt kollox...

PAWLU: Araham — fuq il-ħames mija f'gimgha! Mela ħames mija nejk?! Ħames mija nejk? U fejn qatt rat daqshekk posta f'gurnata waħda dik? Qaħba mara!

DENNIS: (*Jiġbor xi envelop.*) Int ħalliha — issa tara ta' għada! Żgur intellgħu mitejn oħra wara l-bieraħ!

PAWLU: (*Jitbaxxa jiġbor l-ittri mħalltin.*) Ħalli kollox!

DENNIS jiġborlu xi tnejn oħra u jagħtihomlu.

DENNIS: Hemm tliet mija hemm isfel. Naqta' rasi.

PAWLU jkompli jiġbor .

DENNIS: Aħjar terġa' tgħoddhom.

PAWLU: Xi ħsibtni se nagħmel! U ngħidilha eżatt, sa l-anqas waħda, kemm hawn! Dak iċ-ċertifikat tiegħi! Għoxx il-liba ta' mara!

Iċempel it-telefown.

DENNIS *idur u jerfa' r-riċevitur mill-kamra tiegħu.*

PAWLU *jieqaf zopptu.*

DENNIS: Hello!... Iva... Stenna — yes! (*Urgenti.*) ...Paul!

PAWLU: Cheri? (*Jitlaq l-ittri minn idejh.*)

DENNIS: U le — x'Cheri!...

PAWLU: Min?... Hu!?...

PAWLU *taqbiżlu, itajjar l-ittri kollha minn idejh u jahtaft it-telefown minn idejh* DENNIS.

DENNIS: (*Ma jridx itihulu.*) STENN!... (*Jipprova jagħfas malajr buttuna fl-apparat quddiemu.*)

PAWLU: Ħallih għalija, ja liba! ĦALLIH!...

DENNIS: LE, PAWL!...

PAWLU *jimbuttah bil-herra u jwaqqgħu minn fuq is-sigġu.*

PAWLU: Ġib! (*Jerfa' t-telefown — jagħfas il-buttuni jteptu.*) Liema qaħba waħda?... (*Lit-telefown.*) *Fuck you*, liba! Qed tismagħni: *FUCK YOU!* Mur tnejjek int u l-bombi tiegħek kollha! Ja liba ppastardjat! (*U jsabbat it-telefown f'postu.*)

DENNIS *jibqa' mal-art issummat.*

DENNIS: (*Abjad karti.*) *Jesus Christ*, Paul.

PAWLU: Ja liba, pufta l'hu...

DENNIS: Paul. X'għamilt? (*Ħsieb ikexkex:*) *Oh, my God*, Melda...

PAWLU: X'Melda? F'għoxx kemm għandha...

DENNIS:... Għaxxaqtha, Paul! Toqtlok sejra.

PAWLU: Tgħidlix li kienet hi?... U kieku stess!...

DENNIS: X'Melda?... Le. Mhux Melda... Dak... Dak kien mill-uffiċċju tal-President, San Anton!

PAWLU: U mur ħudu!... Xi President!...

DENNIS: Qed ngħidlek! Għaraft il-lehen...

PAWLU: Dak x'inhu?

DENNIS: ...Xiex?

PAWLU: Isma'...

Qed jirreferi għall-ħoss li ġej minn fuq ir-radju: ħoss ta' beep, beep beep, donnu 'dial tone' ta' telefown, kif ukoll ripetizzjoni ta' dak li qalu f'it sekondi ilu fuq ir-radju: trasmissjoni "live" irritardjata bi f'it sekondi. Dan jibqa' sejjer sa tmiem l-att.

PAWLU: (Bilkemm jiflaħ ilissen:) Fuck. (Jihdiel, imbagħhad, tal-aħħar, kwazi bi sfida:) FUCK!

Il-kelma tidwi fuq l-ispikers isfel, qegħdin -'live' u 'on air'.

PAWLU jinzel ħelu ħelu lura bil-qieghda fl-art. Jitlaq bla heġġa l-ittri minn idejh.

Jogħla bil-mod il-ħoss ta' BEEP, BEEP, BEEP..

TOMMY jidhol sparat minn Studio Two u jitla' jigr i 'l fuq lejn it-'technical area'.

Fl-istess waqt DENNIS iqum jigr i u jħares lejn l-apparat quddiemu, jipprova jfittex xi swiċċijiet li kien miss PAWLU.

DENNIS: (Igebbed xagħru:) Mamma mia!

Jasal hdejh TOMMY u t-tnejn jitfixklu u jtellfu 'l xulxin hekk kif jipprvaw jagħfsu u jitfu xi buttuni.

Sa fl-aħħar jieqaf il-beep, beep, beep, imma mhux qabel ma nisimghu lil PAWLU, f'it sekondi ilu:

PAWLU (*Fuq ir-radju:*) ...FUCK!

Tieqaf it-trasmissjoni.

Is-sikta għal sekonda wahda biss, imbagħad tfaqqa' kanzunetta operettistika... "Oh Cincilla!" minn "La Vedova Allegra".

TOMMY *malajr ibaxxi l-volum.*

TOMMY: Mela Alla ġenninkom lilkom? Tafu li kontu on air — TAFU?
Kontu on air!... TAFU JEW MA TAFUX?

DENNIS *jinżel bil-qieghda fl-art hdejn PAWLU.*

TOMMY *jhares lejhom għal ftit, imbagħad ixejjer idejh u rasu, jerga' jidhol xprunat fi Studio Two.*

"O Cincilla!" tibqa' għaddejja brijjuża.

TMIEM L-EWWEL ATT.

IT-TIENI ATT

L-Ewwel Xena

Aktar tard.

L-istess xena.

Qabel ma jinfetaħ is-siparju: ċempil insistenti tat-telefowns; fl-isfond baxx, il-program li hemm għaddej fuq ir-radju.

Ħdejn il-bieb ta' barra hemm imdendlin fuq il-pożambrella, fost ħwejjeg oħra, il-gakketta tal-libsa ta' MELDA u għlekk ta' PAWLU. Fl-art taħthom, il-boots ta' PAWLU, kif ukoll xkora kbira bil-posta.

MELDA hija liebsa pullover sħun tas-suf, imma tahtu għandha libsa 'business-like' u pulita. Qieghda bil-qieghda mal-iskrivanija, titfa' l-affarijiet lura fil-kexxun.

Fuq printer ħdejn l-iskrivanija hemm xi haġa qed tipprintja.

MELDA: Paul! Paul tax-xjafek!

Iċempel it-telefown u MELDA pronta tahtfu.

MELDA: Yes! — (Sadanittant tghaġġel issakkar biċ-ċwieviet tagħha u titfagħhom go 'briefcase' — titfi u tiskunnettja laptop li kien hemm imqabbaad mal-komputer ta' PAWLU. Aktar formali:) Yes, Maġġur!... Għadni kemm kellimt lill-Assistent iss'issa! Le, għadu mhux hawn, imma appik! ...Jaf b'kollox. Niżgurak li ma jagħmilx trouble; mhux

jekk irrid ikompli jaħdem hawn! / Niżgurak, iva! / Jien le, ma nistax inkun hawn — għandi l-konferenza l-Università, infatti bilkemm se nlaħhaq. Le, niżgurak! Ibqa' ċerta, Maġġur! / Ibqa' ċerta. Bongu għalik ukoll.

Tniżżel it-telefown, li pront jerga' jċempel.

MELDA: (*Thallih iċempel.*) Paul! Naf li dħalt dalgħodu! PAWLU! Pawlu Qaħbu Schembri!

Taqbad mazz karti li għadhom kemm haġġu mill-printer, tistejpiljahom u titfagħhom fil-'briefcase'.

MELDA: Hello? / Yes. Hi, Konrad. / Le, ma nsejtx, tibżax. Inkun hemm kwarta oħra. — Iva, lestejt lek kopja tal-paper, (*Nofs dahka.*) Niżgurak mhux itwal minn għoxrin minuta. Se ngħib żewġ cameramen tagħna wkoll, jekk ma jimpurtax... / Grazzi. Narak. (*Tniżżel it-telefown.*)

Lestiet li kienet qed tagħmel fuq il-kompjuter; toħroġ CD minnu u titfagħha wkoll fil-'briefcase'. Tagħlaq il-'briefcase'.

Tieħu karta oħra li għadha kif harget minn fuq il-printer, u li fuqha hemm miktub, b'ittri kbar, "Do not touch", u tmur tpoġġiha fuq l-ixkora bil-posta hdejn il-bieb ta' barra.

MELDA: *Do not touch, Paul!* Ghadek taf taqra nispera? U ara ma tgħidlix ma tifhimx bl-Ingliż!

Tinza' l-pullover u tieħu l-ġakketta tagħha minn fuq il-pożambrella u toħroġ fil-kurutur.

MELDA: (*Minn barra.*) M'għandix ħin nilgħab noli miegħek, Paul. Ara x'qed ngħidlek: qis li tikkopera magħhom għax b'rased idur. M'hemmx aktar nejk — qed tismagħni, hux? Tal-aħħar tkun! Lil Dennis ġa kellimtu. U ara li twiegħbu dawk it-telefowns!... Qed tismagħni!

Tidhol lura.

Libset il-ġakketta u qed tagħmel l-aħħar labra f'xagħarha, issa

miġbud lura u li jkompli jagħtiha dehra aktar profess-jonali.

Taqbad il-‘briefcase’ u tasal sal-bieb, imma tieqafhekk kif tilmah il-ġakketta ta’ Pawlu fuq il-pożambrella. Tniżżel il-‘briefcase’ u tfittex fil-bwiet tal-ġlekk sakemm issib borża żghira; ixxammem, ixxengel rasha, iddur u toħroġ lura fil-kuratur. Nisimghu t-‘toilet’ jifflaxxa u ftit wara MELDA tidhol lura. Ixxengel rasha ddiżgustata, tipprova tinjora ċ-ċempil tat-telefowns.

MELDA: Paul, ara ma tiċcaqlaqx minn hawn qabel ma jiġu! (Tal-ahħar.)
U wieġbu dawk il-qahba telefowns!...

Toħroġ.

It-Tieni Xena

Jgħaddu xi waqtiet.

Jinfetah il-bieb tal-gabuba wara d-desk ta’ PAWLU u minn qalb il-bramel, xkupi u mbarazz ieħor, kważi jaqa’ aktar milli johroġ PAWLU. Liebes bħal qabel, imma ħafi u l-leħja ma qaxxarhiex.

Ihares madwaru biex jaċċerta ruħu li m’hemm hadd, imbagħad imur hdejn it-telefowns u jnehħi r-riċevitur minn postu.

Jieqaf iċ-ċencil tat-telefowns.

Idur lejn l-ixkora bil-posta. Isib il-karta bid-“Do not touch” fuqha u pront iqattagħha.

PAWLU: (Aċċent Ċiniż.) Zorry, no spijk de inglix!

Bil-boots f’idejh, jibda jkaxkar l-ixkora sa l-ewwel sigġu li jsib; ipoġġi u jilbes il-boots.

Iqum, imma dlonk jieqaf, jitfa’ harsa suspettuża lejn il-ġlekk fuq il-pożambrella.

Ifittex il-borża li ħadet MELDA, għalkemm jafli mhux se jsibha.

PAWLU: *(Idendel il-glekk f' postu.)* Għoxrin lira dik, Melda, ħanini! Orrajt!...
(Iħares madwaru, ifittex kif se jpattihielha.) Orrajt, mela!...

Jieħu l-pullover ta' MELDA u jfittex fil-bwiet, imma dlonk jilmah xalla tal-ħarir.

PAWLU: *Aħa! Pure Chinese silk!* (It-tikketta:) Giorgio Armani!... Ċin iż ieħor! Mur obsor!

Imbagħad itella' l-maktur sa wiċċu u jimsaħ imnieħru fih bl-akbar gost. Jiftaħ il-maktur u jeżamina r-rizultat bl-akbar reqqa... hekk kif barra l-bieb tal-ħgieg tfaċċa xi ħadd liebes ta' L-ANĠLU BJOND: raġġiera, xagħar twil bjond, u ġwienah kbar, enormi, fuq spalltu. F'idu għandu kaxxa tal-kartun imdaqqa.

Jibqa' wieqaf għal mument iħares lejn PAWLU, li hekk kif jarah, jeżita għal sekonda, imbagħad xorta jkompli jagħmel li kien se jagħmel: jobżoq fil-maktur tal-ħarir.

L-ANĠLU BJOND *jieqaf skantat.*

PAWLU *jitbissimlu u jxejjirli ħelu ħelu bil-maktur.*

PAWLU: *All is fair in love and war, Sweetie Pie!*

L-ANĠLU BJOND *iħares indeċiż lejħ, imbagħad idawwar denbu u jdabbar rasu.*

PAWLU, *sodisfatt, ipogġi lura l-maktur pulit pulit fuq il-pullover.*

Jerga' jieħu l-ixkora u jibqa' ħiereg biha lejn Studio Two.

It-Tielet Xena

Barra l-bieb ta' barra jitfaċċa L-ANĠLU ISWED bil-kaxxa mdaqqa f'idu; liebes bħall-anġlu l-ieħor, imma xagħru u wiċċu

suwed bil- 'make-up'.

Iħares 'il ġewwa, ifittex lil PAWLU. Jiftaħ il-bieb u jipprova jidħol, imma l-ġwienah huma goffi u kbar wisq u ma jistax jgħaddi.

Warajh jitfaċċaw DENNIS u L-ANĠLU BJOND, mgħobbijin b'siġra kbira tal-Milied.

DENNIS: Hawn — poġġiha hemm ara; issa ndaħħalha jien.

ANĠLU ISWED: Le, zomm.

Iniżżel il-kaxxa fl-art, jinza' l-ġwienah u jħallihom jistrieħu mal-ħajt tal-passaġġ. Jidħol bil-kaxxa tal-kartun, ipoġġiha ġewwa fl-art u jzomm il-bieb miftuħ.

DENNIS jidħol warajh bis-siġra tal-Milied, meġħjun mill-ANĠLU BJOND. Dan għandu l-istess problema tal-ġwienah u ma jistax jidħol.

ANĠLU ISWED: Stenna — niħodha jien minn hawn.

DENNIS jidħol bis-siġra u L-ANĠLU ISWED jieħu minn idejn l-ieħor, u jkompli jgħorr is-siġra 'l ġewwa hu.

L-ANĠLU BJOND jibqa' jistenna barra l-bieb.

DENNIS: Hawn... Ħalliha hemm, fir-rokna. Issa nara x'se jagħmlu biha. Int żgur li għal hawn qalulkom?

ANĠLU ISWED: Hekk qalu. Dawn Studios One u Two, mhux hekk?

DENNIS: Hekk hu kieku. Xi hadd haseb fina milli jidher... Grazie anyway. Tawkom taraġ ukoll!

ANĠLU ISWED: Hekk jew hekk, kellna nitilgħu. Għandna d-*dress-rehearsal* għall-*pagaent*. (Johroġ.)

DENNIS: *Thanks anyway!* Tridux kafè jew xi haġa... Te? *Herbal tea?*...

ANĠLU ISWED: (Lill-ANĠLU BJOND:) Trid?

Iżda dan iħares lejn l-arloġġ, ixengel rasu, u jdur biex jitlaq.

ANĠLU ISWED: Forsi aktar tard, fil-break.

Johroġ u jmur mal-ieħor.

DENNIS: *Okeadokey!*

Jiftaħ il-kaxxa: jidher li fiha xi tiżjin tal-Milied u xi bozoz tad-dawl. Iqalleb ftit aktar, jerga' jitfa' kollox ġewwa. Jintebah bir-riċevitur mitluq fuq l-iskrivanija. Ipoġġih lura f'postu, iżekżek u jdur u jagħmel l-istess bit-telefown fuq l-iskrivanija l-oħra.

Iż-żewġ telefowns pront iċemplu f'daqqa. Malajr jagħfas buttuna u jitfi l-ħoss.

DENNIS: Stajtu tal-anqas thallu l-answering machine on!

L-ANĠLU ISWED *jidher lura fil-bieb.*

ANĠLU ISWED: Il-ġwienah! Insejthom...

DENNIS: Ma tantx tmur bogħod mingħajrhom kieku!

L-ANĠLU ISWED *jibda jilbishom, imma ma jsibhiex faċli.*

DENNIS: *(Jersaq jgħinu.)* U lanqas bihom milli jidher — m'int sejjer imkien!

L-ANĠLU BJOND *jitfaċċa lura, jistennieh barra.*

ANĠLU ISWED: Isma, min jaf kieku nħalluhom hawn? Int jimporta nħalluhom hawn għal ftit?

DENNIS: Il-ġwienah?...

ANĠLU ISWED: Heqq. Ma nistgħu mmoru mkien bihom; bilkemm ngħaddu minn dak il-kurutur u dawk il-bibien. U qabel nofs siegħa mhux se nkunu on.

DENNIS: Jekk tridu. Ħalluhom hawn. Hemm ara, f'dik ir-rokna. *(Juri lejn id-desk ta' PAWLU.)*

ANĠLU ISWED: (*Jidhol.*) Ipogġi xi hadd hemm?...

DENNIS: Hekk jgħidu! Poġġut u lest!— Niċċajta! Thabbilx rasek ara. Naħseb li dak jista' jibda jitqies post vakanti! Jew jekk m'hux, daqt ikun.

ANĠLU ISWED: Ok mela! *Thanks!*

Sakemm l-angli jinżgħu l-ġwienah u jqegħduhom hdejn l-iskrivanija, DENNIS jipprova jisma' xi messaġġi minn fuq l-'answering machine'.

LEHEN TA'RAGEL: Ċaw, Dennis! Narak l-Erbgħa hdejn il-Venda. Arthur għadu kemm ġie minn Amsterdam; jixtieq jarak. À bientôt!

Pawsa, klikk, u lehen ieħor.

IT-TIENI LEHEN: Mister Schembri; L-Ispettur Dimech. It-tielet messaġġ dan — u tal-aħħar! Jew iċempel xi hadd minnufih hawn, jew nibgħat surġent b'mandat u nissekwestra kollox! No — more — bullshit!!

Klikk.

IT-TIELET LEHEN: A ħara! A pufta!... Pufta lkoll li intom!

DENNIS minnufih iwaqqaf il-makna.

DENNIS: *Va' fa 'n culo!*

ANĠLU ISWED: (*Fil-bieb – lest biex johroġ fil-bieb.*) *Sorry?*

DENNIS: *Eh? X'għedt?*

ANĠLU ISWED: *Skużi?...*

DENNIS: *Għedt xi haġa?*

ANĠLU ISWED: *Le xejn. Grazzi. Mhux se ndumu.*

DENNIS: *Ok, Ok. Morru xerrdu l-bxara t-tajba! Il-paċi magħkom.*

Ir-Raba Xena

Il-bieb ta' Studio Two jinfetaħ u jitfaċċa PAWLU.

PAWLU: U mieghek ukoll.

DENNIS: Ġież! Kif qtajtni!

PAWLU: Dak li jiġrilek tagħmilha mal-aṅgli.

Johroġ 'trolley' minn ġewwa r-'recording room'. Mgħobbi fuqu hemm gozz envelops marbutin flimkien mazz, mazz bil-lasktu, kollha ndaqs u preċiżi, imqassmin skond id-daqs tal-envelop: xogħol metikuluż u tal-akbar reqqqa.

DENNIS: Kemm hemm — għoddejthom kollha?

PAWLU ma jwegħbux u jibqa' sejjer bihom lejn id-desk tiegħu.

PAWLU: Dawn x'qed jagħmlu hawn? (*Juri l-ġwienah.*)

DENNIS: Ma kontx naf li għadek hawn.

PAWLU: Ovvja.

DENNIS: Tgħidlix irqadt hawn?

PAWLU: Ma ngħidlekx mela.

Jaqbad u jipprova jwarrab gwejnah b'id wahda, waqt li jressaq it-'trolley' vicin, izda mhux lakemm terfa' dak il-gwejnah goff.

PAWLU: U kemm ix-xjaten huma tqal? Dan min itir bihom? Altru milli ruħ bla ġisem!

Jara li se jaqgħulu l-pakketti tal-envelops u jitlaq il-ġwienah biex iżommhom.

Ħoss ta' ticrit u ta' xi haġa tinqasam: il-gwejnah li nqabad bejn it-'trolley' u d-desk.

DENNIS: Attent! Hawn, ġib. (*Jgħinu — jħares madwaru jara fejn jista'*

jpoġġi l-ġwienah.) Daqsiex fihom ukoll!

PAWLU: X'inhuma jagħmlu hawn?... Itfagħhom hemm ġew ara. (*Juri lejn ir-'recording room'.*)

Ineħhi l-ġwienah l-oħra u jitlaqhom fl-art.

DENNIS: Hemm ġew? U jekk ?...

PAWLU: U itfagħhom!

DENNIS, *mħux konvint li hi idea tajba, imma jagħmel kif qallu.*

Iqahqah hekk kif jidhol fil-kamra. Jitlaq il-ġwienah u jmur jiftaħ tieqa hemm ġew.

Johroġ irewwaħ id-duħħan `il barra b'idejh.

DENNIS: Stajt ftaħt tieqa. Qisu Belsen hemm ġew!

PAWLU: Qatt hadd ma miet bl'indaħħan jien! Anzi! Ittir! — Ukoll mingħajr ġwienah! (*Jaqbad mazz envelops — wiehed f'kull id.*) Aqta' kemm illum? Sitt mija u tlettax!... Sitt mija u tlettax jekk tgħodd li daħlu l-istazzjon dirett! (*Jipprova jiftaħ il-loker u jsibu msakkar. Johroġ mazz ċwieviet u jiftaħ il-katnazz billi jdawwar ukoll il-'combination'.*)

DENNIS: U nofshom, il-biċċa kbira, mimlija tgħajjir!

PAWLU: Kif inhobbhom jien! Ma nistenna xejn aħjar minn dal-poplu ta' mogħoż! (*Nesa l-'combination', jiftaħ kexxun, johroġ 'notebook', jaqra l-'combination' u jdawwar in-numru.*) Imbagħad irridu nidhlu fl-Ewropa! Għal ma' xi tribù tal-Asja, jaħslu wiċċhom u jixorbu l-bewl tal-merħliet tagħhom f'nofs deżert — għal hemm tajbin aħna! Altru għandux raġun Vernon Coleman! Hekk haqqu għamillhom Alla — u mhux bagħthom hawn, jixxemmxu u jiddandnu fl-Isvizzera fil-Mediterran! (*Jiftaħ il-loker.*) Eh voilà — it-teżori tiegħi!...

DENNIS: (*Jantiċipah — semagħha elf darba.*) ...Il-qerda tiegħi!

PAWLU: Il-qerda tiegħi! (*Ipoġġi l-mazzez ta' envelops ġewwa l-loker sa*

ma jibqa' biss mazz wiehed żgħir, forsi għaxar ittri.) U l-ftit teżori veri tiegħi. Il-ftit li fihom xi sugu. U din oħra ta' llum. (Johroġ ittra oħra mill-but.) Din fiha biżżejjed karattri — biżżejjed stejjer, biex nikteb trilogija oħra! Kieku taf, Den, x'jiktbulek in-nies meta jibdedw iqerru miegħek! Kemm hemm nies imdejquin jixtiequ jifthu qalbhom ma' xi hadd! L-Elena Rigbijiet ta' kull raħal u ta' kull ħāra! Kemm hemm nies lesti jferrgħu qalbhom għal ftit mumentu ta' ħelsien...

DENNIS: Ftit mumentu ta' glorja...

PAWLU: ...għal ftit mumentu ta' glorja!

DENNIS: Ftit mumentu ta' popolarità!

PAWLU: ...Ftit mumentu ta' popolarità! Il-fatt hu, hemm ġew jinsab il-veru karattru Malti — il-veru polz tal-poplu, bil-miżerja u l-ħolm fieragħ tiegħu, is-sottokurrent, il-vina maġġura ta' ruħ il-poplu, kif qal darba kittieb famuż.

DENNIS: Però tgħidlix ma żżewwaqhomx xi ftit meta tiġi biex tikteb rumanz — li ma ddaħħalx ftit mill-fantasija distorta tiegħek...

PAWLU jpoġġi mal-kompjuter u jaħdem fuqu, kultant jikkopja xi haġa mill-ittra li poġġa hdejjh.

PAWLU: X'hemm għalfejn! Kulma tkun trid taf tagħmel tagħraf tinterpreta. U tibdel kemm tibdel l-ismijiet, xorta ssib min jaħseb li qed tgħid għalih. Ukoll jekk qatt ma jgħaddilek minn moħħok! Ħlief forsi tinduna wara — meta jiġu jgħidulek kif qaxxartu l-karattru tagħhom! — “kemm int introspektattiv” — qaltli waħda — “qisek għext ħajti għalija!”

DENNIS: M'għedtilhiex li 'qas ħajtek ma taf tgħixha?

PAWLU: Kieku stess tgħidilhom... Billi tgħidilhom.

DENNIS: Isma, x'inhom din tal-Ispettur Dimech? Ħallina miç-ċajt, Paul. Dak int qlajt it-telefowns minn posthom?

PAWLU: X'telefowns? Mela għandna telefowns hawn?

DENNIS: Smajthom dawk il-messaġġi?

PAWLU: X'messaġġi? Ah — dawk! L-ilhna mill-ilhinn! Mit-“Twilight Zone”? Le, dawk mhux għalina, Dennis ħanini! Dawk, ikolli nġhid, qed jippruvaw jagħmlu kuntatt mal-estraterrestri, fuq il-meteora qerrieda, qabel ma tasal fuqna... (*Ithares lejn l-arloġġ.*) minn hawn u... meta qalu? Is-Sibt, le?

DENNIS: Ħallik min-nejk, Paul...

PAWLU: ...Għad baqa' mela!

DENNIS: Għidli — l-Ispettur Dimech lilek ried ikellem?

PAWLU: X'Ispettur Dimech?

DENNIS: Mhux ahjar ma' tagħmilhiex tal-iblah, Paul. Kellimtu?

PAWLU: Ċempel xi ħadd b'dak l-isem, jekk niftakar sewwa.

DENNIS: X'ried?

PAWLU: Mhux lili. Lill-Maniġer!

DENNIS: *X'ried?*

PAWLU: Qed ifittex l-Anġlu Kustodju. Għalxejn għedtli li l-anġli tagħna bħalissa huma lkoll okkupati fil-*pagaent* tal-Milied. B'riżq il-lostra l-istrina!...

DENNIS: X'kienet din dwar sekwestru u mhux sekwestru?...

PAWLU: Sekwestru?...Boh! Semma' xi sekwestru? Aah! Għax ċempul tal-Awtorità wkoll — u qaluli li se jnehħuli l-liċenzja tax-xandir minħabba użu ta' lingwaġġ disklu u oxxen. Jew xi kelma oħra simili; kelma pużillanima, biex jevitaw li jgħidu l-għoxx! — fejn l-għoxx ma tingħadx!

DENNIS: Rajtx!... Din int stedinta, Paul, u jien ma kelli x'naqsam xejn!

Mhux se neħel jien miegħek did-darba! Xahrejn baqagħli biex iġedduli l-kuntratt u mhux se nfotti kollox minħabba fik!

PAWLU: Wieħed irid iżomm sod, Dennis! Dennis, Kompar! — l-integrità professjonali! Il-fratellanza ġurnalistika! — Fejn huma? (*Igħannqu miegħu, ibusu u jhaddnu miegħu.*) Kompar! Tibżax — nappellaw lill-‘Press Club’! ‘L-Ombudsman! ‘Il-Kummissjoni kontra l-Korruzzjoni! ‘L-Għaqda tad-Drittijiet tal-Bniedem! Jiġġieldu huma għalina! F’gieħ il-libertà tal-espressjoni hielsa! It-trasparenza legġendarja!

DENNIS: (*Jinħall minn miegħu.*) Int iġġieled kemm trid għad-drittijiet tiegħek...

PAWLU: ...It-trasparenza fantażma!

DENNIS: ... Jien naf niġġieled għal tiegħi, grazzi! Jekk trid taf, ġa ktibt kollox eżatt x’gara... U jiddispjaċini, Paul, imma iva, il-ħtija hija kollha tiegħek! U jien, aħjar tkun taf, ġa għamilt kollox in *black and white* u poġġejtha fl-email ta’ Melda!

PAWLU: Iddiżappuntajtني, Dennis ħabib. Ma kontx nagħmlek daqshekk pront biex tiproteġi l-warrani.

DENNIS: Għid li trid. Il-fatti ma jinbidlux. U għadek m’għedtlix xi jrid das-Supretendent Dimech...

PAWLU: Spettur Dimech.

DENNIS: Ah — spettur! U xi jrid?

PAWLU: Dak li qatt ma se jieħu.

DENNIS: Xiex? Tkellimnix bl-epigrammi...

PAWLU: Dak li jkollu jgħaddi minn fuq ġismi mejjet biex jieħdu!

DENNIS: ...Jew analogiżmi, x’inhuma.

PAWLU: X’inhuma... Huma x’inhuma. Kliem biss, dak li huma — kliem moqzież u kliem pużillanimu. Kliem sinċier jew kliem viljakk.

Imma tiegħi. Għax lili fdawhom. Jien il-Qassis il-Kbir tagħhom. Jien il-konfessur tagħhom — jien il-wied tad-dmugħ tagħhom — jien l-apoteosi u jien il-miżbla. Jien l-Alla tagħhom li jweghedhom il-futur li qatt ebda profeta ma wettaqlhom, jien li nurihom 'il Ġerusalemme Ġdida! Jien il-kalċi li jixorbu minnu, u jien l-isputatur li jobzqu fih! Għax huma tiegħi u jien tagħhom. U qatt it-tnejn ma jinfirdu minn xulxin. Qatt u ħadd!

DENNIS: Issa fhimt kollox. Tehux għalik jekk ngħidlek li għalhekk qatt ma qrajt xejn minn tiegħek...

PAWLU: Ma nehux. Min hu sidek? Min hu Alla sidek, jekk mhux il-muża?

Iqum; lesta milli kien qed jikteb; imur bl-ittra u l-envelop lejn il-loker, jiftaħ kexxun u jiffajljahom hemm.

DENNIS: Ok, ara fhimt xi haġa: dan l-Ispettur Dimech talbek tagħtih xiex? Xi kitba?... X'kitba? U għaliex għandu bżonn mandat?

PAWLU: (*Isabbat waħda fuq il-loker.*) Għax ma jista' joħroġ xejn minn hawn ġew — xejn! Għalhekk! — Mandat jew mhux mandat. Jien u Melda konna ftehemna! L-unika haġa li ma ċedejtlihiex! Flus, ħinijiet tax-xogħol, li ma npejjipx, li ma nixrobx, li ma nitjnejjikx hawn ġew!... Imma dawk l-ittri tiegħi. Dawk li jiġu f'ismi — dawk tiegħi! U ta' ħadd aktar! (*Jagħlaq u jsabbat il-kexxun tad-desk.*)

DENNIS: L-ittri?...Dak li jridu allura?... L-ittri?

PAWLU *jsakkar il-loker bil-katnazz.*

DENNIS: U ngħid jien xi jriduhom jagħmlu?... U kieku stess? Ma naħsibx li għandhom pretensjonijiet letterarji, jew li jridu jimminaw it-teżor tiegħek għal xi plot, jew jisirqulek xi karattru?...

PAWLU: Jimminaw iva... B'xi bomba jkollhom jimminaw...

DENNIS: Bomba... Aħa... Iriduhom biex jippruvaw isibu... Aħa!!... Għalhekk! Qed jindagaw fuq l-Anglu Kustodju! Iridu jafu qattx

kitiblekx!

PAWLU: Qattx kitibli.

DENNIS: Qattx kitiblek...xx. *Whatever!* Biex forsi jsibu l-*handwriting* tiegħu, *il-fingerprints* tiegħu fuq il-karta! Jew fuq l-envelops! Jew it-timbru fejn impustaha!

PAWLU: X'timbru — x'envelops? Mela jien inżomm timbri jew enveloppijiet!

DENNIS: Mela x'tagħmel? Kollox iżzomm hemm ġew... Anki l-bolli! Jew bolol x'inhuma.

PAWLU: Bolol — plural miksur. U kieku stess għall-Missjoni nżommhom...

DENNIS: (*Diffiċli ma jidhaqx - minkejja kollox.*) Ejja, Paul. Din serja. Taf li din serja.

PAWLU: Naf — li tibdel jew tisraq il-kliem — it-tnejn serji wkoll. Naf. Kulhadd sar serju... Ismagħni, Dennis. L-ewwelnett, ħabib, fejn jafu xi nżomm dawk? Jien... jien ma nżomm xejn. Fejn inżommhom, hemm ġew? Fejn? Jekk xi ħadd jinzerta jistaqsik... Għid il-verità...

DENNIS: X'int tgħid? X'jistaqsini?...

PAWLU: Ifhimni issa, Dennis. Jien inżomm xi ħaġa hawn ġew? Il-posta li nirċievu aħna, dak il-qabda tgħajjir u insulti: x'nambuhom aħna?

DENNIS: X'int tgħid?

PAWLU: Ifhimni Dennis, x'nambuh dak l-imbarazz aħna, eh?... Qed tifhimni? (*Tegħmiża.*) *Mi segui?* X'nambuh dak iż-żibel, eh?... Eh!? Jekk xi ħadd jistaqsik?...

DENNIS: Aah! X'nambuh. Veru kieku.

PAWLU: Liema miġnun se jżomm dak l-imbarazz, ġurnata wara ġurnata?

Ġimgħa wara ġimgħa! Xahar...

DENNIS: ...wara xahar! Mhux loker wiehed kieku trid!

PAWLU: Appuntu! X'loker? Mela hawn xi loker hawn? (*Malajr jaqbad is-siġra tal-Milied u jgħatti l-loker biha.*) Eh? X'loker? Liema miġnun?

DENNIS: Tassew! Liema miġnun?

PAWLU: Kollox dritt għal gox-xredder imur! Kollox: l-ittri kollha, l-ittri bl-insulti, *requests*, riklami...

DENNIS: ...Kompetizzjonijiet!

PAWLU: ...L-ittri tal-kompetizzjonijiet — miftuħa u m'humiex!

DENNIS: Dak veru!

PAWLU: ...Kollox: dritt għal gox-xredder!

DENNIS: Dritt għal gox-xredder!

PAWLU: Hamsa 'l hawn, Kompar! Tini *five*!

DENNIS: Kompar!... (*Pawsa.*) Però aħna xredder m'għandniex hawn...

PAWLU: (*Jagħti daqqa ġo mohħu. Dlonk paċenzjuż.*) Dak hadd ma jafu; ħlief jiena u int, Dennis. Jiena...

DENNIS: ...U int.

PAWLU: U int.

DENNIS: U Melda. U Tommy. U Linda wkoll...

PAWLU: (*Ixejjer b'idu — jaqtagħlu.*) U kieku stess hemm xredder fil-*mail-room* tat-televisin. Dix-xeħħa kollha magħna! Mindu fethu dak il-miżgħut TV! Kulhadd għandu kollox hemm: modems, mobajls, skaners, faksis! CD's! Lejżer printers!... Hemm iva — għalina biss sabuha lussu jagħtuna xredder?

Il-Ħames Xena

Fil-bieb miftuh tal-kamra tfaċċa SURĠENT tal-pulizija.

Itektek mal-ħgieġa b'ċerta ufficjosità.

SURĠENT: Miss Melda hawn?

PAWLU: Miss min, skużi?

DENNIS: *(Malajr:)* Ej, Frankie! X'hemm!

SURĠENT: Bongu...

DENNIS: Bongu. M'hix hawn ta. Tkun hawn x'il-... *(Iħares lejn l-arloġġ.)* xi sagħtejn ohra. Kellha tiġi meta l-konferenza tieqaf għall-brejk.

SURĠENT: Ħażin. Ma nistax nistenna.

PAWLU: Ħasra! Ċaw mela!

DENNIS: Nistgħu nġhinuk aħna f'xi ħaġa?

SURĠENT: Int Paul Schembri?

PAWLU: Pawlu Schembri. Panzavecchia. Min-naħa ta' ommi. Mizżewġa Schembri. Ovvja. Imwielda l-Belt, qrib il-Kamerata...

SURĠENT: Isma' ftit. Ersaq 'l hawn.

PAWLU: ...Qrib tagħkom infatti. Palazz kbir. Kif titla' mal-Ambassador dur fuq ix-xellug u ibqa' nieżel...

SURĠENT: Ismagħni! U aqtaġ-paroli!

PAWLU: Palazz kbir. Fethuh għat-turisti. Palazzo Rokka Piccolissima. Minima infatti!

SURĠENT: Jekk ma tagħlaqx halqek, nagħlaqhulek jien.

Hekk kif għolla leħnu KUNTISTABBLI ieħor tfaċċa fil-kurutur.

DENNIS: Paul — aqtagħha! Diġà għandna nkwieta biżżejjed! F'għieh kemm hemm!...

IL-KUNTISTABBLI jfesfes f'widnejn is-SURĠENT.

Dan jagħmel sinjal b'rasu. L-ieħor jisparixxi.

PAWLU: *(Jimita t-tfesfis — lil DENNIS.) The plot... chickens! Psss psss psss psss!*

IS-SURĠENT jinjurah, jagħti pass 'il ġewwa; iħares madwaru. Ixammem.

Iħares lejn DENNIS. Imbagħad lejn PAWLU.

PAWLU: Jaqaw allergiku, Surġent?

SURĠENT: Jiddependi għal xiex... U għal min.

PAWLU: Aha! Spirtu pront! Sinjal ta' intelligenza sottili dak...

SURĠENT: Tini l-ittri u mmorru, sieħeb. Bil-qalb it-tajba. *(Jurih dokument li għandu f'idu..)*

PAWLU: X'ittri?

SURĠENT: *(Minnufih rozz.)* Aqra. Taf taqra jewwilla?

PAWLU: *(Impressjonat.)* Sottili sottili! ...Però mhux daqs tant imbagħad!

Iħares darba tnejn lejn il-karta; tidher karta pjuttost twila u goffa u uffijjali. Irewwah fuqha b'idu, taparsi ma jistax jaqra.

PAWLU: Skużani, dad-duħhan kollu; għajnejja għadhom idemmghu. Kien hawn xi ċuċ ipejjepp hawn, naqta' rasi! *(Jiehu n-nuċċali tax-xemx minn għajnejn DENNIS — jilbsu u jaqra.)* Aħa! Aħh..ħa!

SURĠENT: Ejja sieheb — m'għandix aptit kummiedji dalgħodu. Hlejna nofs ta' nhar inċemplu la trid taf... Jien lilek nisimghek kuljum. U issa li rajtek — naf għaliex qatt ma ggustajtek! Qatt qalulek kemm int dardira? Blokka silġ? (*Jaħtaf lura l-karta — itajjar in-nuċċali minn idejn PAWLU.*)

PAWLU: (*Jitbaxxa u jiġbor in-nuċċali.*) Tssk! Tssk! Tssk! Surġent! Mhux għax niehu għalija, però...

SURĠENT: (*Izommlu idu u ma jhallihx jilbes in-nuċċali.*) Ara, naqtgħuha. Tini l-ittri u mmorru. Qed taraha dik il-firma, hux? Tagħrafha, hux?

PAWLU: Aħa! Però, jiffirma dak jew jiffirma l-ieħor, mhux se ntik ittri li m'għandix.

SURĠENT: Le? M'għandekx?... Trid tgħid li m'għandekx? Dak li trid tgħid? Taf li dan dokument ufficjali, hux hekk?

PAWLU: Mid-daqs... kbir ikolli ngħid. UFFiċjali żgur... (*Dlonk dubbjuż.*) Hmm; insomma żgur.... Però mandat m'hux.

SURĠENT: Eh le? M'għandek ebda korrisondenza, trid tgħid?...

PAWLU: Ikolli ngħid... le. *No, sir. Sorry.*

SURĠENT: Eh le, Cowboy?

PAWLU: *Negative, Xerif!*

IS-SURĠENT johroġ 'notebook' mill-but; ifittex lapes — jaqbad wieħed minn fuq l-iskrivanija.

SURĠENT: Taf x'qed tagħmel hux hekk, Sur Schembri? Qed tostakola l-Ġustizzja fil-qadi ta' dmirha. Dak li qed tagħmel. Taf li dan każ serju hux hekk? Dan maħsub li hu każ ta' att terroristiku ġenwin. Altru minn Lockerbie! Hemm konsegwenzi serji għal min jgħin u jipprotegi l-kriminal f'każi bħal dawn...

PAWLU: X'nipprotegi? Għal dawn l-erba' ittri! Taħseb li nzommu rmixk

bħal dak aħna? Daqqa t'għajn... u żitt! (*Icarrat karta invizibbli f'idu.*)

SURĠENT: Trid tgħid li m'għandek xejn hawn ġew mela? Ebda korrispondenza? Dak li qed tgħid allura?

PAWLU: Xejn ma ngħidx. Xi haġa hawn...

SURĠENT: Mhux ittri imma. Mhux ittri tas-semmiegħa tar-radju?

PAWLU: U anqas semmiegħa tat-televisin.

SURĠENT: X'tagħmel bihom l-ittri li tircievi kuljum?

PAWLU: Naqrahom. — Xi kultant.

SURĠENT: (*Jikteb, imma bi sforz.*) Kemm tircievi?

PAWLU: Ivarjaw.

SURĠENT: Xi kemm?

PAWLU: Trid taf eżatt? Ivarjaw... ivarjaw fil-kwalità żgur.

SURĠENT: Kemm?

PAWLU: ...Ħafna. Ivarjaw... Ikun hemm min jgħajrek pastizz jew pufta - speċjalment din tal-aħħar, popolari ħafna — u jkun hemm min jgħajrek mixtri u mishut, jew trajditur... Però hemm xi ftit li jadurawni.

Jidħol IL-KUNTISTABBLI minn barra. Ifesfes f'widnet is-SURĠENT waqt li DENNIS, bil-mod il-mod, jibda riesaq lura, jitla' bis-serqa t-turġien sa ma jasal fuq u jidħol fil-kamra tiegħu. Jitbaxxa u jistaħba wara l-apparat tax-xandir.

IS-SURĠENT jagħlaq in-'notebook' - li qallu L-KUNTISTABBLI serraħlu moħħu.

SURĠENT: (*M'hemmx aktar ċajt.*) It-telefown ħadd ma jirrispondih hawn?

PAWLU: Kultant. Waqt xi programm.

SURĠENT: Taf li għandek it-telefowns kollha jċemplu?

PAWLU: Veru?

SURĠENT: (*Jersaq pass. Ihares lejn il-buttuni kollha jteptu.*) Hadd ma jirrispondihom dawn?

PAWLU: Dak għax nibżgħu, Surġent.

SURĠENT: Tibżgħu?...

PAWLU: Nibżgħu, mela.

SURĠENT: Tibżgħu. U minn xiex?

PAWLU: Li jkun hemm xi hadd *on air* — taf int: *ON AIR*; jiġifieri...

SURĠENT: Naf x'jiġifieri!

PAWLU: (*Impressjonat.*) Hmm, x'għedtlek jien!... (*Idur jipprova jindirizzaha lil DENNIS — kieku jaf fejn sparixxa.*) ...Hekk hu, mela; jekk tirrispondi telefown u tgħid xi haġa mhux xierqa *on air*... xi kelma loska — avolja mhux oxxena! — taf li abbli jiġu tal-Awtorità u jehdulek il-liċenzja, hux?

SURĠENT: Jehdulek il-liċenzja?

PAWLU: Mela j'ommi! 'Kk m'għandix nirrispondi telefown!

KUNTISTABBILI: (*Rozz: ordni tal-ahhar.*) Aqbad dak it-telefown u rrispondi. Għandek il-maniger fuq il-linja, tordnalek li ttina d-dokumenti kollha li neħtieġu.

PAWLU: U fejn tafu kedana int? Taqra l-imħuħ tat-telefowns, Xerif?...

KUNTISTABBILI: Qed ngħidlek irrispondi t-telefown. Jekk trid taf, ikkuntattja lill-Boss tiegħek fuq il-mobajl, kif għamilna ahna. Hi awtorizzatna nieħdu li hemm bżonn.

PAWLU: Lili ma qaltli xejn.

KUNTISTABBLI: Jekk tirrispondi t-telefown tghidlek.

PAWLU: I'm sorry, hanini; m'iniex *on duty* qabel l-għaxra tal-lejla. *Sorry*. Tridx tara l-iskedina? Għandi l-provi — hawn. Anzi... hawn. Fuq il-gazzetta. Trid tara l-pagna tat-TV u radju?... Qrajtha l-gazzetta llum? X'tixtri; "Il-Gwida" jew l-"Antenna"?... "L-Orizzont" jew "In-Nazzjon"? ...Imma tghidlix! Skużani, ma rridx nimbarazzak. Tikkommettix ruhek!

Is-SURĠENT jersaq deciż lejn it-telefown.

Jieqaf — jipprova jara jekk jistax jagħfas xi buttuna.

PAWLU: Ha nara — liema tghid? *Eenie, meenie, miney, mo!*... Imma ma ntikx tort ma tridx tikkommetti ruhek, Surġent. Għalfejn imbagħad! U jekk tagħfas xi buttuna hażina?... Biex taqdi dmirek? Min se jtik il-grazzi ngħid jien! U tghid int...

SURĠENT: Aghlaq haqek!

PAWLU: Heqq, ma ttinix tort ma rridx nikkommetti ruhi jiena lanqas, mhux hekk haħib? Jien lilek ma niġix nistaqsik...

SURĠENT: Aghlaqlu! Haqq dik il-bagħla!... (*Idur fuqu f'daqqa — jerga' jtajjarlu n-nuċċali minn idu.*) Fejn mar l-ieħor? Għid lil dak jirrispondih hu... (*Jersaq lejn il-bieb ta' Studio Two.*)

PAWLU: Eqq, eqq — tidholx hemm. *Red light! Red Alert!* Qegħdin *on air*, Surġent! Oqgħod attent, sieheb! Anki hawn ġew għandna r-regolamenti tagħna aħna! Tidhol hemm naf nagħmel ċitazzjoni lilek!

IL-KUNTISTABBLI jibda riesaq għal fuq PAWLU.

SURĠENT: (*Jagħmillu sinjal biex jieqaf.*) Ok. Ok. Gustuż!... Tajjeb. Sejrin. Għal did-darba... Però, nerggħu niġu!...U tkun storja oħra mbagħad.

PAWLU: Tiġu bir-rinforzi, eh?

KUNTISTABBLI: U ma ndumux!

*Jimxi għal wara s-SURGENT. Xi haġa ċċaqċaq fl-art taħt saqajh;
għaffeg in-nuċċali.*

PAWLU: Eżercitu korazzat!

KUNTISTABBLI: ...Tkun storja oħra. Ibqa' ċert!

PAWLU: U issa, irtirata dinjituża, m'għandniex xi ngħidu. (*Jirreċta: risposta — mill-bogħod.*) *Si salvi chi può!* Ebda istrijonizzmi, *please...* (L-istess.) *No quarter!*

Johroġ is-SURGENT bil-KUNTISTABBLI warajh. Isabbtu l-bieb warajhom.

Is-Sitt Xena

PAWLU *jieħu nifs twil. Jinzel għarkubbejh hdejn in-nuċċali mghaffeg.*

PAWLU: (*Jiġbor u jilbes il-frejms.*) Giorgio Armani, Giorgio Giorgio. kemm isiru dnuviet f'ismek. Issa tabilhaqq kollox ċar daqs il-kristall...

DENNIS *johroġ mill-kamra. Jinzel hdejn PAWLU.*

PAWLU *jnewwillu l-frejms imkisser.*

PAWLU: Size twelve. Dijanjożi disperata; tassew jiddispaċini. (*Ipoġġi bil-qiegħda fuq l-aħħar tarġa.*)

DENNIS: (*Jaqbad lil PAWLU minn xagħru fuq mohħu u jiġbdu lejha — iħares sew f'għajnejha.*) X'hadit dalghodu? Ghid! Xi blajt? Eh? Qatt ma rajtek daqshekk... daqshekk...

PAWLU: Miġnun? Mitluf? Iddisprat?... *Funny? Schizzo!*

DENNIS: Fottejt kollox, Paul. Veru did-darba fottejt kollox. Veru...

did-darba, m'hemmx tama. U veru jiddispjaċini għalik. Jien jiddispjaċini. Għalik.

DENNIS *ipogġi fuq it-taraġ hdejh. PAWLU jmejje rasu f'hoġru.*

PAWLU: Għaliex? Għax se jqallftuni minn hawn issa? Kemm-il darba keċċitni, Melda, għid? Kemm-il darba tista' tkeċċini mara, hekk jew hekk?...

DENNIS: Did-darba, did-darba, Paul.

PAWLU: Did-darba tal-aħħar, tgħid int? Ma jimpurtanix aktar, Dennis. Hekk jew hekk. Għalfejn? Għal min ninxtehet quddiem dak il-mikrofnu nitkellem mal-baħħ, jew mal-ihirsa hemm barra? Gurnata wara gurnata, lejl wara lejl? Ghejejt. Ghejejt. Dennis, Ħalbuni... Ħalbuni mejjet. Redgħuli saħhti kollha.

DENNIS: Jehtieg tara x'se tagħmel, Paul. Dawk jerġgħu jiġu, u jkollu ngħid ma jdumux. Kulma qed jistennew lil Melda. U jekk ċemplulha u qalgħuha minn dik il-konferenza, qed ngħidlek, holl xagħrek.

PAWLU: Ma jimpurtanix. X'għalaa l-bubun. M'hemm hadd hemm barra, Dennis. Ma tafx int ukoll, Dennis? M'hemm hadd. Dik hi l-verità, Dennis. Nilludu ruħna biss. Nitkellmu biss mal-ihirsa, l-estraterrestri mistoħbija n-naħa oskura tal-qamar, jistennew biss il-meteora qerrieda tinzel fuqna, jistennew li jimraru l-ilmiet, u tgħaffiġna lkoll, biex imbagħad jinżlu huma jsaltnu flokna...

Iqum f'daqqa, imur lejn il-kompjuter u jixegħlu.

PAWLU: Imma jiġri x'jiġri — dawk l-ittri ma jeħduhomx! Dawk tiegħi — u tiegħi biss. Melda, jekk trid, Melda tkeċċini kemm trid, imma dawk imorru miegħi. Dawk ġo fihom hemm jien...

DENNIS: X'se tagħmel?

PAWLU: (*Jiftaħ programm u jibda jittajpja.*) Il-fajls tiegħi. Dawk m'hu ser jarahom hadd. Il-kitba tiegħi. Ghoxrin sena xogħol, Dennis. Ghoxrin sena... Sempliċi disketta u tiġborlok ħajtek kollha fuq

biċċa plastik. Taħseb li se nħallihielhom — li se npaxxihom? Naf kif jahdem moħħhom, Dennis — naf. Dawk moħħhom żgħir — prevedibbli u predittibbli! L-ewwel l-envelops, imbagħad l-ittri... imbagħad il-kitba tiegħi! L-ewwel jagħlquli ħalqi — l-ewwel isikktuni — imbagħad iduru għall-kitba tiegħi, il-kitba tiegħi... għal dan (Il-kompjuter.), hawn ġew, moħħi magħsur u ppakkjat lest — u kemm jifthū u jgħawru ġewwa fih.

DENNIS *ixengel rasu. Ikun se jiftaħ halqu.*

PAWLU: Tgħidhiex! Le mhix paranojja din! M'hijiex, qed tifhem? Dak li jridu dawk! Kemm jikklikkjaw buttuna u mbagħad oħra, u jaqrawli moħħi kollu... sa ma jsibuli ruħi! Isibuli ruħi — u jqaċċtuheli barra! Imma jien infottihom — jien!... Hekk! (*Klikkijiet u hsejjes mill-kompjuter sa ma disketta żgħira toħroġ mill-kompjuter u hu jahtafta.*) Eject! Din ma jarawha qatt. Ħadd u qatt! (*Jitfagħha f'envelop u jixhetha f'but f'hobbu.*) U issa — delete!

DENNIS: X'se tħassar?

PAWLU: Kollox! Bid-Dos, ir-Ram, il-cache u l-virtual reality b'kollox! U addio — addio Pawlu r-Redux fis-sajber spejs!

DENNIS: Nittama li taf x'int tagħmel. (*Itih dahru — donnu qed jahseb fi'xi haġoħra.*) Dak biss ngħidlek...

PAWLU: Naf... Ma tantx tidher inkwetat int però.

DENNIS: Xiex?

PAWLU: Beħsiebni neqred dan kollu — ħajti kollha b'daqqa waħda, klikk waħda qisni qatt ma għext... u int tistaqsini 'Xiex'?

DENNIS: (*Sforz.*) Int żgur li għandek kollox ġo dik id-disketta? F'ġieħ Alla, Paul — issejvjajt kollox? Taf x'għamilt?...

PAWLU: Naf. Dak — minn dak tista' sserraħ moħħok. Strumblat forsi, iva, imma fejn tidhol il-kitba tiegħi — fejn tidhol ruħi — naf x'jien nagħmel... Ruh waħda għandi jien: din! (*Is-CD.*) U din l-oħra —

din *delete!* *Voilà!* Klikk waħda ċkejtna... u kolloxx itir fejn lanqas l-estraterrestri ma jistgħu qatt isibuh! *Goodbye, goodbye!* ...*You say hello... And I say goodbye! Goodbye, Goodbye — you say hello... Hello hello! ...and I say goodbye! Klikk! Klikk!*

Is-Seba' Xena

Tektika fuq il-bieb tal-ħgieg. Hemm iż-żewġt ANĠLI barra.

PAWLU: (*Għadu moħbi wara l-kompjuter.*) Hello! — Goodbye!

DENNIS: Yes?

ANĠLU ISWED: Ġejna għal dawk... (*Iħares lejn ir-rokna u jintebaħ li l-ġwienah m'għadhomx hemm.*)

PAWLU: (*Suspettuż.*) Dawk xiex?... (*Hekk kif jara sewwa min huma.*) Ah, viżitaturi estraterrestri! Konna qed insem mukom!

DENNIS: Hawn, ġej. Kellna nneħħuhom ftit... (*Jidhol fir-rekording studjow iġib il-ġwienah.*)

PAWLU: Allura, x'aħbarijiet għandna mill-Infinit?

ANĠLU ISWED: Xejn speċjali. Xejn ġdid.

PAWLU: *No news is good news*, mhux hekk?

ANĠLU ISWED: Int... Pawlu Schembri, le?

PAWLU: Nammetti! Ħati!

ANĠLU ISWED: Għaraftek mill-vuċi.

Jersaq biex jagħti daqqa t'id lil DENNIS li jibda johrog il-ġwienah waħda waħda mill-kamra. Iżomm l-ewwel tnejn għalih imbagħad jgħaddi l-oħra 'l barra lill-ANĠLU BJOND li jibqa' lura u ma jidholx.

PAWLU: Kulhadd hekk jghidli! Wiċċi ma tantx għadu jidher fil-pubbliku dan l-aħħar.

ANĠLU ISWED: Niftakrek meta kont żgħir però: dejjem fuq ix-Xandir.

PAWLU: Żmien iehor dak! Madankollu, l-aħbar tal-mewt tiegħi kienet esaġerata. U prematura. Kif tista' tara.

DENNIS *johroġ bl-aħħar gwejnaħ.*

DENNIS: I'm sorry, nahseb li din inkisret xi ftit...

L-ANĠLU *jehodha u jeżaminaha.*

PAWLU: Ma ġara xejn. Labra u ħajta kulma trid.

ANĠLU ISWED: Veru, però aħna se nkunu on għaxar minuti oħra...

DENNIS: Staqsi l-istudjow hemm ġew. Staqsi għall-Props. Malajr jirrangawha — teħux hsieb. Int stenn; jalla kellix labra hawn, u xi biċċa tejp.

ANĠLU ISWED: U iva. (*Idur lejn il-bieb.*) Ukoll kif inhi hekk jew hekk, ftit tidher. Sakemm ma jiżżummjawn fuqna. X'taħseb, Cher?...

L-ANĠLU BJOND *qiegħed jilbes l-ewwel gwejnaħ. Tieħu l-iehor imma tibqa' ma tweġibx.*

Pawsa.

PAWLU *maħsud, jersaq lejn il-bieb.*

PAWLU: Cher?...

L-ANĠLU ISWED *iħares lejha.* PAWLU *jwarrbu min-nofs.*

Pawsa twila.

PAWLU: Cher?... Hi.

L-ANĠLU BJOND/CHER: (*Pawsa.*) Hi.

PAWLU: Cher... Idħol...

Pawsa.

PAWLU: Ma tidholx, issa li qieghda hawn?...

CHER: Ahjar le... Sar il-hin.

PAWLU: Baqa' ghaxar minuti, le? (*Lill-ANGLU ISWED.*) Hux hekk ghedt?

ANGLU ISWED: (*Mhux jifhem x'inhw ghaddej.*) Eh. Imma jekk sar il-hin, veru...

PAWLU: Ghaxar minuti. (*Jibda se jgholli lehnu.*) Ghadek kemm ghedt!

Pawsa

PAWLU: (*Lil* CHER.) *Please.*

CHER: Ikolli nerga' nneħhi dawn.

PAWLU: Nghinek?

CHER: Le — m'hemmx għalfejn.

Tibda tneħhi l-gwienah bil-mod. L-ANGLU ISWED jersaq u jghinha hu. CHER tidhol fil-kamra.

Pawsa, skiet, ghajr muzika tal-Milied fuq ir-radju.

PAWLU: (*Lil* DENNIS, *aktar biex ikun qal xi haġa.*) It-tifla tiegħi — Cher.

L-ANGLU ISWED *ihares lejn* CHER.

ANGLU ISWED: Ma kontx naf.

PAWLU: Ma tantx tiftaħar bija forsi.

CHER *ittih ħarsa. Tkun se terġa' ddur lejn il-bieb.*

PAWLU: (*Malajr.*) ...Mhux għax hemm biex tiftaħar. Ma ntihiex tort. Qatt ma tajtha tort. Skużani...

CHER: Le. Ma jimpurtax. (*Lill-ANĠLU ISWED.*) Tort tiegħi. Missni għedtlek.
Missieri u ommi ddivorzjaw. ...Imma kont għedtlek.

ANĠLU ISWED: Ah.

PAWLU: Htija tiegħi. Kont jien li...

CHER: (*Taqtagħlu.*) M'hemmx għalfejn. (*Tieqaf.*) Mhux il-kas. Issa ilu s-snin, hekk jew hekk. Ma ntikx tort... li m'għaraftnix. (*Imma xorta hemm leħha ta' akkuża fi kliemha.*)

DENNIS: *Happy birthday*, Cher.

CHER *tinħasad; thares lejh.*

PAWLU: (*Introduzzjoni.*) Dennis — *sound engineer.*

DENNIS: U *producer!*

CHER: Hi. (*Harsa lejn l-ANĠLU ISWED.*) Frederick. Habib. Konna ltqajna s-*Sixth Form...*

FREDERICK / L-ANĠLU ISWED, *itiha harsa kurjuża.*

Jieħu b'idejn DENNIS l-ewwel, imbagħad b'idejn PAWLU.

PAWLU *jehodlu b'idu — induna bil-ħarsa ta' bejniethom — josservah sew.*

CHER: (*L-introduzzjoni — sa fl-aħħar.*) ...Missieri.

FREDERICK: Hi. Jiddispjaċini. Ma kontx naf...

DENNIS: (*Jehodilha l-gwejnaħ minn idejha u jmur jiftaħ kexxun; johroġ labra u jfittex għall-ħajta.*) *So-oo!* Smajtha d-dedika dalgħodu?...

CHER: X'dedika?

PAWLU: Xejn! (*Harsa — jipprova jsikktu.*)

DENNIS: (*Jgħaddi l-ħajta minn għajn il-labra qisu mhux hu.*) Paul dalgħodu ddedikalek kanzunetta. "*I've got you, Babe*". Sonny and Cher.

CHER: Ah. Le. Ma smajthiex.

DENNIS: (*Jinsisti — jibda jsewwi l-ġwejnah.*) Imma daqqewha; fl-ġhaxra u kwart preċiżi.

CHER: Eħe?

DENNIS: Preċiżi! Il-ħin preċiż meta ġhalaqt tmintax, le?

CHER: Jien? ...Ah! (*Pawsa.*) Ah. Imma ġhadni m'ġhalaqthomx.

PAWLU: Xiex?

CHER: It-tmintax.

Pawsa — CHER *tpoġġi. Toħroġ sigarett. Tkebbisu.*

DENNIS *iħares lejn* PAWLU.

CHER: Nagħlaqhom il-lejla. Fl-ġhaxra u ġhaxra infatti. Biex inkunu preċiżi.

Toffri lil DENNIS — dan iċaqraq rasu, “Le” — jipprova jindika b'ħarstu t-tabella “No Smoking”. CHER pronta tinjorah.

PAWLU: Allura, tagħlaqhom il-lejla t-tmintax? Kif jista' jkun?

CHER: Ġħaliex le? Dak il-ħin twelidt. 10.10... PM. Biex inkunu preċiżi.

PAWLU: PM?...

CHER: PM. (*Nofs tbissima.*) Ġħalhekk qatt ma smajthom mela d-dediki tiegħek dawn l-aħħar tliet snin, mindu mietet in-Nanna. Kont ġħedtli, dak inhar tal-funeral — l-unika darba li ltqajna f'dawn l-aħħar ...kemm? Ġħames snin? Daqshekk kien ilna: ħames snin. U kont ġħedtli: Niddedikalek kanzunetta fil-*birthday* tiegħek, fil-ħin eżatt meta twelidt. Kont ġħadek kburi dak iż-żmien, ġħadhom kemm fethu r-radju u x'naf jien... “Niddedikalek kanzunetta.” U dik l-ewwel darba emmintek. Ġħedt: xejn xejn nara x'inhu dal-Pluraliżmu. Ġħal darba emmintek. U saru l-ġhaxra u nofs, saru l-ħdax... U mort norqod. Bla Sonny and Cher.

PAWLU: Imma kont daqqejthielek filgħodu. Dalgħodu wkoll.

CHER: Ah, filgħodu. Mela issa naf. Għax int assumejt li filgħodu twelidt jien. Żball żgħir. Wara kollox, int ma kontx hemm, ma' ommi, meta twelidt jien. Kont... fejn kont preċiż, preċiż?

PAWLU: L-Ingilterra.

CHER: Hekk hu. L-Ingilterra. Scholarship, le? Oxford.

PAWLU: Cambridge. Għall-Masters.

CHER: Right. Però ommi — ommi kienet tghid li nqala' xi haġa — ma ġġradwajtx, le? X'kien ġara?

PAWLU: Kont tlift xi xahar studju. Kont ma niflaħx.

CHER: Right. Ma tiflaħx. Konvalexzenza twila mbaġhad nassumu... U tlift kollox.

PAWLU: Kien hemm raġunijiet.

CHER: Skużi, kienet tghid il-Mama.

PAWLU: Mhux skużi.

CHER: U n-Nanna wkoll.

PAWLU: In-Nanna wkoll, jista' jonqos!

CHER: Ommok.

PAWLU: Ommi!...

CHER: (*Tqum.*) U jien ngħid: Missieri! Jien kelli 'l missieri u int kellek 'il ommok. Kulhadd salibu. Allura — *c'est la vie!* Imma! Tidher li sa fl-aħħar sibt rokna — sibt bejta dawn l-aħħar snin. U bil-*Millennium Edition* b'kollox! (*Il-kompjuter.*)

PAWLU: U int? Sibtha l-bejta? (*Iħares lejn FREDERICK.*) Kif inhi l-Mama?

CHER: Għax ma tistaqsihiex?

PAWLU: Għax għalxejn. Ma twegibnix.

CHER: Ah. Forsi bdejt tistaqsi tard wisq. (*B'indifferenza.*) Bħalissa qiegħda l-Ingilterra. Hi wkoll, *combination!*

PAWLU: Ah. U ħallietek waħdek.

CHER: Għandna l-eżamijiet. Kieku stess, *I'm old enough.* — Hekk jew hekk, meta titla' biex tibqa' hemm, mhux beħsiebni mmur magħhom.

PAWLU: (*Wara xi waqtiet.*) Magħhom?

CHER: Harry u l-Mummy. Wara li jiżżewġu.

PAWLU: Harry?

CHER: Ma kontx taf? Se jiżżewġu fi Frar. Għall-ħabta tal-Karnival. Għandu xi *business* bil-kompjuters — *programmer systems*, jew ma nafx xiex. Ma naħsibx li qatt iltqajtu. Għamel biss xi xaħar Malta. Possibbli ma kitbitlekx?

PAWLU: Le.

CHER: Qaltli li se tiktiblek hawnhekk qabel telqet, billi taf kemm ma tantx tkampa fl-istess indirizz int. Jien żgura li kitbitlek infatti; rajtha jien stess. Bilfors irċevejtuha...

PAWLU: Nirċievu ħafna ittri hawn. Mhux dejjem nifthuhom kollha...

DENNIS: Li jiġu f'ismu! Il-bqija dejjem!... Dan l-aħħar kellna ruxxmata korrispondenza. Sirna popolari ħafna!

CHER: Naf. Nimmagina. Missieri dejjem kien popolari ħafna... f'ċerti klikek. Mhux għax jien insegwi l-letteratura wisq — ma nemminx f'dak in-nejk. (*Tieqaf.*) Qatt ma qrajt xejn minn tiegħek infatti. Min jaf; forsi xi darba jkolli xi ftit hin x'naħli...

DENNIS: Ara kif ġiet — tajjeb hekk?.

CHER *tieħu l-ġwejnah imsewwi.*

FREDERICK: Jien kont qrajt wieħed.

PAWLU: Wieħed? Ah, mill-kotba tiegħi.

FREDERICK: (*Pronunzja bil-Malti.*) “Ir-Redux”.

PAWLU: Ir-Redux?

FREDERICK: (*Jihmar — jinduna li ħarbitlu.*) “Redux” (*Bil-Latin.*). Kelli għall-Matrikola. Għall-eżami.

PAWLU: Ah — qrajtu ta’ bilfors mela.

Pawsa.

Jara li lil CHER *ftit jogħġobha dan id-diskors, aktar ikompli ma’* FREDERICK.

PAWLU: U għedt spiċċajt is-Sixth Form int mela.

FREDERICK: (*Vag.*) M’ilux ħafna...

PAWLU: U, x’int tagħmel sabiħ issa?

FREDERICK: Kont dħalt...

CHER: (*Malajr.*) Qed jistudja l-liġi.

PAWLU: Tajjeb — Appik! Dalwaqt niġi bżonnok jien ukoll! Bejn divorzji, mandati, kwereli u malafama!...

CHER: (*Akkuża — mhux bi ftahir.*) Frederick mhux se jmiss divorzji b’idejh. Ma jemminx fihom.

PAWLU: Sintendi. Bilfors! — Il-Liġi mela, eh? Mhux faċli. Ma ntikx tort ma jinteressakx il-Malti.

FREDERICK: Però kont għaddejt mill-Matrikola. Ġibtu ‘A’.

PAWLU: ‘A’, eh? Tajjeb fil-Malti mela.

FREDERICK: Insomma.

PAWLU: U l-letteratura? Togħbok?

FREDERICK: U hekk.

PAWLU: U l-ktieb, għogbok? Tiegħi? Studjajtu għedt, le?

FREDERICK : (*Attent li jippronunzjaha tajjeb bil-Latin.*) Ir-”*Rebux*”?
Iva.

PAWLU: “*Redux*”... Imma intom “Ir-*Redux*” issibuh.

FREDERICK: Hekk kulhadd isibu.

PAWLU: Mhux qed nieħu għalija taħsibx. Anzi! Itik ċertu komfort; laqam kultant jista’ jkun sinjal ta’ intimità, apprezzament ukoll. (*Pawsa.*)
Allura — int kif sibtu?

FREDERICK: Xiex? “Ir-*Redux*”... Ir-”*Redux*”? Insomma.

PAWLU: M’għogbokx.

FREDERICK: Heqq — studjajtu. Mhux jekk għogbokx wara kollox.

PAWLU: Hekk hu; tgħid int, la ta’ bilfors...

FREDERICK: Le, ma ngħidx m’għogobnix. Jekk tqis iż-żmien meta nkiteb...
U għadu relevanti.

PAWLU: Hekk hu — trid tqis iż-żmien. U r-relevanza. Heqq... ma qrajtx xi haġa oħra tiegħi? Aktar reċenti; bħala sfond letterarju, biex tara kif żviluppa l-awtur? Wara għoxrin sena?

FREDERICK: Ma kelliż żmien...

CHER: Ma tafx kif għabbewna xogħol! U kulhadd biss minn tiegħu jimpurtah!

FREDERICK: U kulhadd jistenniek iġġib A’s.

PAWLU: Le; ma nlumekx minn daqshekk. M’iniex nistenna biss elogji! Ili

li qtajt qalbi, hekk jew hekk.

FREDERICK: Hemm min jgħid li tixbah xi ftit lil Updike.

CHER: Frederick...

PAWLU: Skuži? Lil min? Lil Updike?

FREDERICK: (*Lil* CHER.) X'fiha?

PAWLU: Ah — trid tgħid nixbah lil John Updike! Minn wiċċu? Jew mill-kitba?

FREDERICK: (*Lil* CHER.) X'għedt?

PAWLU: Le, hallih. X'qal? Trid tgħid li “*Redux*” jixbah lil xi rumanz ta' Updike?

FREDERICK: “*Rabbit Redux*”. Hemm donnu ċertu xebħ.

PAWLU: “*Rabbit Redux*”. Ah — ta' John Updike! Ċiss, mur obsor! Hawn min jaqrah mela lill-Updike ukoll! U... fiex nixbħu ngħidu ahna?

FREDERICK: Mhux biss fl-isem — it-tema wkoll. Fejn naf, għandek imbagħad dik ix-xena mal-prostituta...

PAWLU: Il-qaħba. Hekk hu. Għandna l-qħab in komun.

FREDERICK: Ridt ngħid it-tema kollha wkoll...

PAWLU: It-tema wkoll naturalment. U għandek raġun. U għandek kuraġġ ukoll. Kulhadd hekk jgħid. Imma minn wara dahri. (*Imur fuq l-ixkaffa bil-kotba — johroġ ktieb.*) “*Rabbit Redux*”! Abrakadabra! X'combination! U *first edition* ukoll! (*Jiftaħ il-ktieb.*) 1971! *History!* U dan hdejh: “*Redux*”! Tiegħi! Kumbinazzjoni oħra! L-ewwel edizzjoni wkoll — dik li beġt lill-*publishers*! Dik li minnha qatt ma daħħalt sold ieħor minnha wara! Avolja bieġħu l-eluf kull sena għall-iskejjel!... Mill-1972! X'kumbinazzjoni! Naf x'qed tistaqsu — f'moħħkom! Liema ġie l-ewwel — “*Rabbit Redux*”... jew “*Ir-Redux*” tiegħi? John Updike... jew jien? U la diffiċli — impossibli! — tiddeċiedi, tafu xi jsejħulha dik daż-żminijiet? *Synchronicity!*

Synchronicity! Is-sindromu tas-sinkronicità! Ara dik naqta' rasi li ma għallmuhielkomx il-Politechnic, jew x'jgħidulu issa, il-Junior College. Naqta' rasi!...

CHER ma tissaportix aktar, tinža' l-gwejnaħ u tibda tfittex l-ieħor biex toħroġ.

FREDERICK: Naħseb aħjar immorru. Se jibdew ir-rehearsals.

PAWLU: Għandek raġun. Skużawni. (*Ipoġġi l-kotba lura f'posthom.*) Stenn, hawn... (*Johroġ xi kotba oħra mill-ixkaffa. Idur, iħares lejhom, donnu qed jiddeciedi lil min se jagħtihom. Lil FREDERICK:*) Ha, ħudhom.

FREDERICK: Għalija?

PAWLU: Ikollok ċans, aqrahom. Forsi xi darba taqrahom hi wkoll... (CHER *iddur u tkompli ħierġa.*) Ħudhom. L-aħħar xoghlijiet tiegħi. (*Ifittex fl-ixkaffa.*) Hawn, u dan, dan l-aħħar wiehed li ktibt. Jalla hux ġa out of print...

FREDERICK: U le mela...

PAWLU: Le, ħudu — tibżax...

CHER: Ġej, Freddie?

PAWLU: Kont qed niċċajta. Għandi xi ieħor id-dar. Hawn, ha. Ħudhom.

CHER: Ħudu! Dak l-aħjar wiehed, hekk jew hekk...

PAWLU: Right! Ha... (*Imma jieqaf zopptu, ħarstu fuq CHER.*)

CHER *ħares lura lej.*

PAWLU: Ghedt l-aħjar wiehed?...

Pawsa.

CHER *iddur u tkompli thaffef 'il barra u ma terġax thares lura.*

Bil-mod il-mod, PAWLU jerħi l-ktieb minn idej, imma għajnejh

isegwuha sejra.

FREDERICK: (*Ma jafx x' jagħmel, jieħu l-ktieb.*) Grazzi. (*Idur u jmur wara CHER.*)

Sa fl-aħħar PAWLU jicċaqlaq; jifrex fil-bieb.

PAWLU: (*Bla ma jgħajjat.*) Cheri. L-aħjar wieħed għedt?...Kif taf? — Mela qrajthom kollha?... Kollha, Cher? Liema qrajt?...Meta? Cher!...

Idur lura 'l ġewwa. Jgħaddi minn hdejn DENNIS qisu ma jarahx u jmur ipogġi fuq l-iskrivanija.

PAWLU: (*Jitkellem wahdu.*) Qrathom. Qrathom kollha, mela. Qrathom kollha.

It-Tmien Xena

Tidħol MELDA.

Tieqaf għal xi waqtiet thares lejħ mal-iskrivanija. Ftit sekondi warajha jitfaċċa CAMERAMAN, imma għandu ordnijiet biex jistenna barra.

Bla kliem xejn MELDA tgħaddi minn hdejn DENNIS qisha ma ratux, tmur lejħ il-loker u tipprova tifthu.

PAWLU jgħolli rasu.

MELDA tipprova ddawwar xi numri fuq il-katnazz.

MELDA: Ergajt bdilt il-combination?

PAWLU: Xi trid minn hemm? (*Iqum bil-mod.*)

MELDA: Il-combination.

PAWLU: Hemm m'hemm xejn għalik...

MELDA: (*Furjuża.*) Il-*combination*, Paul! ISSA!

PAWLU, *maħsud*, *jerġa' jintelaq lura bil-qieghda*.

MELDA: Issa, Paul!

PAWLU: Dawk tiegħi!

MELDA: Xejn m'hu tieghek hawn! Qed tifhimni? — Xejn iżjed! Taf kemm ili nċempel hawn: ħadd ma jirrispondi telefown? Ħadd? Ġennewni bit-telefonati — u f'nofs il-konferenza! Taf kif ġabuni l-pulizija — iċemplu kull ħames minuti?... Kull ħames minuti! Saħansitra heddewni... heddewni... Lili! U proprju — proprju meta tiela' biex naqra l-*paper* tiegħi, proprju kif tiela', jibaghtu l-pulizija hemm fuq, quddiem kulhadd, biex ikellmuni! Quddiem tliet mitt ruh — quddiem il-kameras tat-telewixins kollha — waqt li qed jirrekordjaw kollox! U dan kollu għaliex? Biex intihom sodisfazzjon ta' dak li qed tagħmel int hawnhekk! Tajba, mela kif; jien hemm fuq nipprova nsalva ġieħ dan l-istazzjon, il-ftit ġieħ li baqagħlu, minħabba fik!...

PAWLU: Minħabba fija xe...

MELDA: MINĦABBA FIK, IVA! U jien hemm fuq nipprova niskużak, nipprova nsalvalek wiċċek, u int titnejjek hawn! 'Qas biss ċans naqra l-*paper* tiegħi ma kelli! Ġimġha xogħol... Riċerka, kitba... għal ġieħ wiċċek! (*Toħroġ mazz karti mill-'briefcase': il-'paper'.*) 'QAS BISS KELMA LI HI KELMA!... X'taħseb? Li int biss taf tikteb? Li tgħid INT biss hu vanġelu? Tajjeb! Jekk ix-xogħol tiegħi ma jiswa xejn, tajjeb... (*Iċċarrat il-karti u tarmihom mal-art.*) Imma int daqshekk ukoll — ma rridekx aktar hawn ġew!

Tmur lejn il-plakka fejn huwa kkunnettjat il-kompjuter u tigħbed il-wajer. Tiskunnettja wkoll il-wajer mill-kompjuter u tixħethulu għal wiċċu.

MELDA: Daqshekk kitba hawn ġew! Dan stazzjon tar-radju! Daqshekk intellettwalizzmu bażwi! Jekk hemm bżonn indoqqu diski minn filgħodu sa filgħodu, kif jagħmel kulhadd. Imma daqshekk! Qed

tismagħni? Daqshekk! Tajba... Taf kif waqqajtli wiċċi l-art? Imma tal-ahħar Paul — din tal-ahħar! Aqbad kollox u itlaq 'il barra... Itlaqli 'l barra!

Ġemgħa ta' nies titfaċċa fil-bieb mill-passaġġ, kif ukoll mill-istudjows l-oħra. Xi ġwienah ta' anġlu jidhru wkoll minn wara l-folla.

DENNIS *jipprova jagħlaq il-bieb u jagħmillhom sinjali biex iwarrbu.*

MELDA: *(Iddur fuq kulhadd.)* X'intom tagħmlu hawn? Hadd m'għandu x'jagħmel hawn? Jien biss naħdem hawn? Ta' xiex qed inhallaskom — biex toqogħdu tmemmsu u tlabalbu!? Barra — kulhadd barra. *(Tersaq u twarrabhom 'il barra, issabbat il-bieb f'wiċċ kulhadd.)* Barra! Morru u aghmlu li għandkom tagħmlu! Barra!...

Iddur fuq DENNIS. Billi kien ġewwa jipprova hu wkoll igerrex lil kulhadd 'il barra, isib ruħu għadu ġewwa magħha. Mument ta' paniku.

DENNIS: Melda...

MELDA: Barra! Int ukoll! Miegħek... miegħek niddilja wara! Barra!

DENNIS *jiftaħ u jtir 'il barra fil-kurutur.*

PAWLU: Trid tal-anqas tisma'?...

MELDA: Le. Ma rridx. 'Qas kelma waħda. Mur.

MELDA *tpoġġi mal-iskrivanija tagħha.*

Tara t-telefown itetptep. Kwazi awtomatikament terfa' r-riċevitur. Tisma' ma nafux xiex għal xi waqtiet.

PAWLU *jqum bil-wieqfa u jagħti pass lejn il-bieb.*

MELDA: Yes. / Qed nisma'. *(Pawsa — tieħu nifs qawwi donnha ċediet telfa.)*
Ok. F'idejk mela!

Dlonk terġa' tniżżel it-telefown lura f'postu.

Pawsa.

Taħseb; tipprova tieġu deċiżjoni ta' malajr.

MELDA: *(Bla ma thares lejh.)* Mur, Paul.

PAWLU: Immur? *(Pawsa.)* Fejn?

MELDA: Ma jimpurtanix. Imma hawn ġew ma terġax tidħol.

PAWLU: U l-affarijiet tiegħi?...

MELDA: L-affarijiet tiegħek? *(Tkun se terġa' tisbel, imma dlonk kalma.)*
Ejja għada; ġib erba' kaxex u gorr kollox. Tal-aħħar imma.

PAWLU: Kollox. Ġo erba' kaxex?...

MELDA: Kemm trid! Mur issa. Ħaffef.

PAWLU jersaq lejn l-iskrivanija tiegħu. Jiġbor xi karti minn fuqha u jitfagħhom go folder jew fajl.

MELDA: Ħalli. Mur — ħaffef. Ma se nmisslek xejn. Ejja għada.

PAWLU: *(Jagħlaq il-fajl. Idur — imma xi haġa tippreokkupah. Jindika l-loker.)* U dawn? Dawk mhux se nħallihom hawn...

MELDA: F'ġieħ kemm hemm, Paul! Mur qabel ikun tard wisq! *(Tqum u tersaq fuqu, kwazi trid timbuttah lejn il-bieb.)* Mur!

PAWLU: Immur meta rrid jien! *(Jimbuttaha lura.)* Għalfejn din l-għaġla?...

Imma r-risposta jaraha hekk kif il-kliem bilkemm jilhaq johroġ minn halqu.

Is-Disa' Xena

Fil-bieb jitfaċċa s-SURĠENT; warajh hemm ŻEWĠ KUNTISTABBLI oħra donnhom telghu taraġ ilebbtu. Hekk kif tkompli x-xena nerġġhu naraw xi nies jinġemgħu barra l-bieb...

IS-SURĠENT, taħbita waħda mal-bieb tal-ħġieg u jibqa' diehel.

SURĠENT (*Jinjora lil PAWLU.*) Miss Melda? X'nagħmlu aħna?

MELDA tqum bil-wieqfa u tagħmillu sinjal b'rasha — iva.

IS-SURĠENT jagħmel sinjal lit-tnejn ta' warajh, li jidhlu fil-kamra u jersqu dritt lejn l-iskrivanija u l-loker ta' PAWLU.

MELDA ddur u tagħtihom daharha, ma tridx tara dak li taf li se jġri.

PAWLU jinduna x'se jagħmlu u jersaq għal fuqhom.

PAWLU: Tmissu xejn! (*Imidd idejh fuq spallet IS-SURĠENT.*) M'għandkom eba dritt!

Iż-żewġ KUNTISTABBLI, donnhom miftehmin, iduru fuqu f'daqqa u jaħtfuh. PAWLU jissielet b'kemmm għandu ħila imma t-tnejn malajr inizzluh wiċċu 'l isfel fl-art, hekk li ma jistax jiċċaqtaq.

PAWLU: Ħalluni! Tmissu xejn! Ja bġhula! Ħalluni!! eċċ...

SURĠENT (*Ħdejn il-loker — sab il-katnazz magħluq.*) Iċ-ċavetta? Jew xiex? Il-combination ta' dan.

MELDA: Bidilha...

SURĠENT: Nisgassawh allura?...

MELDA: Stenna!

Tmur lejn il-kexxun tal-iskrivanija ta' PAWLU. Issib in-'notebook' żgħir, tqalleb fih.

MELDA: (*Tgħaddi n-'notebook' lis-SURĠENT.*) Hawn..

SURĠENT: Prosit.

PAWLU: X'intom tagħmlu? Tmissu xejn! Dawk tiegħi! Tiegħi personali!
Għidilhom, Melda! Kien fil-kuntratt! Il-posta f'ismi tibqa' tiegħi!
U tiegħi biss!! Tiegħi biss!! Melda għidilhom!

*IS-SURĠENT idawwar in-numri tal-'combination'. Jiftah il-loker
bil-herra u minn go fih itiru 'l barra ruxxmata pakketti ta' ittri.*

SURĠENT: Il-giezuhanin!... Da' x'għandu hawn? X'il-mniegħel
għandu?!

*PAWLU ntebah li fethulu l-loker u jithabat u jitqabad aktar
bis-sahha, hekk li kwaži jirnexxilu jahrabihom — jagħti daqqa
fl-istonku lil wiehed mill-pulizija u dlonk l-iehor ifajjarlu daqqa
go dahru, hekk li PAWLU jaqa' lura mgħaxxex fl-art. Imma digà
jidher li lest iqum għal oħra.*

1 KUNTISTABBLI: Ħaffef, Surġent! Dan mingħul! Se noqtlu jekk jerga'
jerfa' idu!

SURĠENT: Tmissuhx! Qed tifhem! Ara x'qed ngħidlek, Cauchi!

2 KUNTISTABBLI: Tmissuhx kif? Qisu barri! — Ħaffef!

SURĠENT: Fejn se npoġġu dawn kollha?

MELDA: Ħudu kollox! Ħudu l-loker b'kollox.

SURĠENT: Il-loker b'kollox?

MELDA: Iva! Qed ngħidlek jien! Hu kollox — ħaffef imma! (*Tohroġ fil-
bieb — lil DENNIS.*) Mur għinu.

DENNIS jingibed lura.

MELDA: Dennis — għinu qed ngħidlek! Issa!

DENNIS jezita għal ftit, imbagħad jagħmel kif tgħidlu.

SURĠENT: (*Reġa' sakkar il-loker.*) Aqbad minn hemm.

Iqandluh lejn il-bieb.

Jidhol WARDEN.

WARDEN: Eh, sieheb... Surgent, dik il-*patrolcar* tagħkom?...

SURGENT: Le, ta' Gerit! Hawn, ejj'agħti daqqa t'id. Qisu mitruħ dan!
Ejja!

DENNIS: (*Pront jitlaq kollox.*) Grazzi, hej!

IS-SURGENT u l-WARDEN joħorġu bil-loker u jwaqqfuh barra l-bieb.

1 KUNTISTABBLI: (*Jgħajjat.*) X'se nagħmlu b'dan, Surgent?

SURGENT (*Jidhol lura u jmur hdejhom.*) Żommu. (*Johroġ par manetti.*)
Żommu sew!

PAWLU jdur u jithabat, imma l-pulizija sa fl-aħħar jirnexxilhom bi tbatija jimmanettjawlu jdejh, għalkemm mhux wara dahru.

SURGENT: (*Idur fuq wiehed mill-KUNTISTABBLI.*) Ħallih għalija issa!
Int mur ma' dak u niżżlu l-loker.

2 KUNTISTABBLI: (*Jerħi lil PAWLU u jqum.*) F'idejk!

SURGENT: Ħaffef.

It-2 KUNTISTABBLI johroġ.

SURGENT: Jekk jiċċaq laq did-darba jien intaptaphielu.

Imma PAWLU donnu m'għadx għandu sahha jitniffes.

Hekk kif it-2 KUNTISTABBLU u L-WARDEN joħorġu bil-loker:

SURGENT: Il-kompjuter tiegħu?... Liema hu?

MELDA: (*Tindikalu l-iskrivanija ta' PAWLU.*)

SURGENT: (*Lill-1 KUNTISTABBLI.*) Mur; ħudu — u erġa' itla'! Ħaffef.

MELDA *dlonk tersaq lejn il-bieb tal-passaġġ fejn hemm IL-CAMERAMAN jistenna; tidher tgħidlu xi haġa u hu immedjatament jgħolli u jdawwar il-kamera għal ġol-kamra.*

L-1 KUNTISTABBLI *jerħi bil-mod lil PAWLU u jqum.*

SURĠENT: (*Ideffes irkopptu fis-sinsla ta' dahar PAWLU.*) Int ara titniffes. Digà għandna biżżejjed biex nibagħtuk għaxar snin ħabs! Ara titniffes!

Għall-ewwel PAWLU ma jiċċaqlaqx, imbagħhad iwerżaq — imma hija twerżiqa stramba: aktar milli ta' għadab, donnha twerżiqa ta' sfida, kwazi jiddieħak.

PAWLU: *Too late! Too late, Surġent! L-għasfur leħaq tar! Digà tar! U moħħu ma tixorbuhulux! Moħħu ma tixorbuhulux! U ma tistgħux tibbalzmawh — lanqas, Surġent! Moħħu ma tibbalzmawh qatt!*

L-1 KUNTISTABBLI *jħaffef 'il barra bil-kompjuter.*

SURĠENT: X'inhu jgħid? Da' — da' ħa xi haġa dalgħodu. Ara ma tgħidlix mhux imdamdam waħda sew dan!

MELDA *toħroġ telefown ċellulari u tibda tagħfas numru.*

MELDA: Ma ħa xejn. Tista' titilqu, Surġent.

SURĠENT: Nitilqu! Jekk m'għandix nitilqu issa!...

MELDA: (*Tgħid xi haġa fit-telefown lil xi hadd li rrisponda, imbagħhad, waqt li tistenna.*) Jekk jitolqu, Paul, trid twegħidni li ma tagħmilx aktar ħmerijiet. Se jitolqu, Ok? Imma daqshekk ħmerijiet għallum. Paul, smajtek?

PAWLU: Smajtek.

SURĠENT: X'jiġifieri se nitilqu? Da' jinżel magħna sejjer, ara taħseb!

MELDA: Mhux hekk kien il-ftehim, Surġent. Jien nagħtik li trid, imma ebda arresti — ebda sensazzjonalizmi minn barra dal-hitan!

SURĠENT: Dak tgħidu int.

MELDA: Iva — jien ngħidu, Surgent! U jghidhulek ukoll min bagħtek. Jekk trid tkellmu, tista' tkellmu issa stess. Imma ħadd m'hu ħiereg immanettjat minn hawn — ibqa' ċert!

SURĠENT: (*Jerga' jagħfas fuq PAWLU li jidher donnu se jipprova jqum.*) Ara tiċċaqlaq, i nt, għax daqs wurdiena ngħaffghek!

MELDA *tagħmel sinjal lill-CARMERAMAN biex jersaq qrib.*

MELDA: Inkun minnek noqgħod attent x'ngħid u nagħmel, Surgent.

SURĠENT: Xiex?... (*Jgħolli rasu u jilmaħ il-kamera.*) Itfi dik il-kamera int!

MELDA: (*Tgħaddi t-telefown lis-SURĠENT.*) Hawn kellmu. Ghidlu x'gara.

IS-SURĠENT *iħares lejn it-telefown, imbagħad lura lejn il-kamera.*

SURĠENT: Itfi dik il-kamera, għedtlek... Lil min ċempilt?

MELDA: Inkun minnek inwiegħeb. Inwiegħdek li Paul mhux se jħabbtek aktar. Hawn! (*Titlaqlu t-telefown f'idu.*)

IS-SURĠENT, *għajn waħda fuq PAWLU, l-oħra fuq il-kamera dejjem ippuntata fuqu, ipoġġi t-telefown ma' widintu.*

SURĠENT: Hello?... (*Pawsa — malajr jiddirtta.*) Yes, Sir!/ Iva... L-ittri sibniehom. / Iva... Il-kompjuter ukoll. / Kollox. Iva... / U'l dan Pawlu Schembri? / Insomma... Tana battikata. Kellna nimmanettjawh. / Bilfors, Sir!... / Iva, lil Pawlu Schembri... / Kien qed jirreżisti... / Iva... tlieta qegħdin... / Imma ma stajniex... / Yessir! ...Iva, hawn wieħed bil-kamera. Tagħhom. Tal-aħbarijiet naħseb!

MELDA: (*Tersaq.*) Jimporta? (*Tegħodlu t-telefown.*) Hello, Ray... Le... Xejn ... Ma ġara xejn. Niżgurak / Ĥadd ma wegġa' le... / Thabbilx rasek mill-kamera. M'hu se jidher f'ebda aħbarijiet. Ma tarax, Ray. Ok.

Intom ħadtu li ridtu, le?... / Niżgurak; ikollkom bżonn xi ħaġa tista' torbot fuqna. / Iva... Grazi. Jimporta tgħidlu jhallih issa? *Thank you...* (*Tkun se tgħaddi t-telefown lis-SURĠENT- tiehdu lura għal mument wiehed.*) U *by the way*, is-Surġent għamel mill-aħjar, nista' niżgurak. Ma kinetx sitwazzjoni faċli hawnhekk — wiehed ikollu jammetti. / Iva, le — m'għandna ebda *complaint* — anzi! Grazi, Ray. Ċaw. (*Tagħti t-telefown lis-SURĠENT li jidher qed jigi ftit f'tieghu.*)

SURĠENT: *Yes, Sir?... / Ok, Sir!* — Naħseb li *Ok... / Le, kollox in order... / Le, hadd...* Żgur! *Thank you, Sir!* — *Ok!* (*Jgħaddi t-telefown lil MELDA.*)

MELDA: Hello? Le — lanqas xejn! Niżgurak. (*Tgħaddi t-telefown lura lis-SURĠENT.*)

SURĠENT: *...Yessir? / Ok!* Ngħaddi kif nidhol... / *Thank you! Yessir!* Minnufih... (*Jagħti t-telefown lil MELDA.*)

SURĠENT: *Thank you... Thank you, Miss Melda...* (*Iħares lejn PAWLU li għadu fl-art bla ma jitharrek.*)

MELDA: Jimporta thollu?

Jergħu jidhlu ż-żewġ KUNTISTABBLI.

2 KUNTISTABBLI: X'nagħmlu, neħduh?

SURĠENT: Le... (*Johrog ċavetta.*) Hawn. Hollu.

2 KUNTISTABBLI: Inholluh?... Lil dak?!

SURĠENT: Iva, Cauchi, lil dak u eja ħa mmorru! (*Lil MELDA — isellem.*) *Thank you, Miss Melda! ...Ejja, Cauchi... Ħaffef. Imxi int.*

L-1 KUNTISTABBLI jtlajja għal xi waqtiet fil-bieb, imbagħad jgħolli spallejh u jharrek għal wara s-SURĠENT.

It-2 KUNTISTABBLI donnu jirrealizza li, jekk ma jħaffefx, se jsib ruħu waħdu jehodha ma' PAWLU.

Jagħti pass lejh, imma m'hu xejn żgur minnu nnifsu, għalkemm PAWLU għadu mhux qed jitharrek.

SURĠENT: (*Minn barra.*) Cauchi!

It-2 KUNTISTABBLI jagħmel l-almu u jinzel hdejn PAWLU. Iżda hekk kif ipogġi idu fuq il-manetti, PAWLU jwerżaq u jdur għal fuqu.

It-2 KUNTISTABBLI jwerżaq imwerwer hekk kif PAWLU, għadu għarkopptejh, jagħmel għalih, jinbah qisu kelb u jipprova jigdmu.

2 KUNTISTABBLI: Miġnun! Dak miġnun! Ha... Hollu int jekk trid!

PAWLU *jinbah waħda tal-aħħar warajh hekk kif it-2 KUNTISTABBLI jiżgiċċa 'l barra.*

L-Għaxar Xena

MELDA: (*Ĉapċipa sarkastika.*) M'hawnx għalik. Bravu. Ma rnexxilekx tirbah l-aħħar tentazzjoni. Ridt tagħmel bravura tal-aħħar. Kuntent issa? X'se tagħmel issa? Tmur fl-ewwel għassa tal-pulizija li ssib u tispjegalhom li għandek bżonn ihollulek il-manetti?

PAWLU: Ittradejtni.

MELDA: Salvajtek trid tghid.

PAWLU: Ittradejtni. Kif jagħmlu n-nisa kollha.

MELDA: Jekk tippreferi taraha mil-lenti generika, patoloġika tiegħek...

PAWLU: Taraha minn fejn taraha, tradiment jibqa'.

MELDA: ...Ħażin tagħmel.

PAWLU: Tradiment ieħor. U fuq kollox ma żammejtx kelmtek. Kellna ftehim, Melda! Dawk l-ittri kienu tiegħi.

MELDA: Ma żammejtx kelmtek int.

PAWLU: Taf li kienu tiegħi!

MELDA: Int ksirtu l-ftehim. Ksirtu kull darba li rfist hawn ġew; kulmeta ridt u kif ridt. U ma' min ridt! Lilek qatt ma missni fdajtek...

Jidħol DENNIS. Dal-kliem iżda jidher li jżommu milli kien se jgħid u jissomma.

Ħarsa lejn PAWLU u jdur biex joħroġ.

MELDA: X'gara? Le, tista' tibqa'. Ma ġara xejn. Ma qed ngħidu xejn, hekk jew hekk, li mhux diġa tafu... Mhux hekk, Dennis?

DENNIS: (*Jgħolli spallejh — imma f'leħnu hemm xafra mhux soltu juriha ma' MELDA.*) Kont ġej niskuża ruħi... la trid taf.

MELDA: Ah. Imma issa reġa' bdielek. Min jaf għaliex.

DENNIS: La trid taf, kont ġej ngħidlek li ddecidejt li nitlaq.

MELDA: Titlaq? U għaliex għandek titlaq int?

DENNIS: Ħsibt li dak biss jissodisfak issa.

MELDA: Ħsibt hażin.

DENNIS: Ħsibt li sa fl-aħħar tkun ġibtha veru żewġ. La sejjer Paul m'għandekx bżonni lili.

MELDA: Jew forsi, la sejjer Paul, m'għandix għalfejn nehles minnek!... Ħsibt hażin imma. Għaliex? Taħseb li kont inżommok hawn għax Paul kien jaħseb li għandi għalik? Taħseb li Paul kellu xi poter li jżommni milli nagħmel li għandi nagħmel, kieku kelli nasal għall-konklużjoni li xogħlok m'intix tagħmlu kif suppost? Qed tistmaha wisq l-influwenza li Paul jista' qatt ikollu fuqi...

DENNIS: Ma kellix dik l-impresjoni...

MELDA: Kellek x'kellek — kienet impresjoni hażina! M'għandekx għalfejn

tmur int. Anzi; irridek il-lejla stess tieġu l-programm tiegħu int. (*Titfaghlu fajl quddiemu.*) Hawn. Għandek kollox. Aqrahom u pprepara kollox int. Linda tagħmel xogħlok. U minn għada inti *Assistent Head of Programmes*.

PAWLU: Prosit! *Divide et impera!* Mela għandi nassumi li veru nista' nibda nirreġistra għax-xogħol minn għada.

MELDA: Mil-lum stess jekk trid.

PAWLU: Mela veru; did-darba bis-serjetà.

MELDA: Bis-serjetà kollha.

PAWLU: Tafli nista' nfittxek il-qorti, hux? Tafli nistgħu naghmlu l-ġimgħat, xhur sħaħ ta' litigazzjoni?... Taf kemm se tiġġenera antipatija mas-semmiegħa tiegħi?

MELDA: Nirriskjaha. Basta ma narakx aktar hawn ġew.

PAWLU: U barra?... Tkun trid tarani barra?

MELDA: (*Tinjurah. Lil DENNIS.*) Il-lejla f'idejk. Għada jkollok il-kuntratt il-ġdid. Sal-lejla jkun lest. Jekk ikun hemm xi klawsola li jeħtieġ niddiskutuha, ċempilli.

DENNIS: Xi klawsola? Min qallek li se naċċetta?

PAWLU: Tkunx iblah, Dennis.

DENNIS: Għaliex? Taħseb li?...

PAWLU: *Don't be stupid!* Jekk se tagħmel xi ġest ta' protesta inutli minħabba fija, mhux se nibqa' nafulek! Offritlek *job*, ħudu! U daqshekk! Taf tajjeb li min jaf xi jrid ikun biex tilhaq hawn ġew! Speċjalment jekk ma tkunx mara!

MELDA: Smajtu? *So — don't be stupid.*

DENNIS: *I'm not fucking stupid!*

MELDA: Naf. Għalhekk: il-*job* huwa tiegħek jekk tridu. Jekk le, noffrih lil Linda. Fil-fehma tiegħi inti aktar adattat. Imma issa f'idejk. *Anyway* — (*Thares lejn l-arloġġ.*) Hames minuti oħra inti on. Mur ipprepara. (*Tagħtih lura l-fajl.*)

DENNIS *jeżita, imbagħad jieħu l-fajl.*

DENNIS: *I'm not fucking stupid! (U bla ma jistenna aktar jidhol fl-istudjow.)*

PAWLU: Kieku nista' — kieku jdejja maħlulin — kont nagħtik punt u ċapċipa. Il-mossi tiegħek huma dejjem hekk sottili, dejjem hekk ippjanati. Qatt ma titferfex jew turi x'inhu veru jimmotivak. Hix l-ghira... jew il-*business woman* li warajha tistahba. Brava — Brava, Imelda!

MELDA: U int — il-mossi tiegħek? Ma ridtx titgħabba bil-piż tas-sagrifiċċju nobbli u leali tiegħu — il-protesta inutli tiegħu! Li ma tmurx issib ruħek obligat — li ma tmurx tikkommetti ruħek, imqar b'xi sens iraxxibbli ta' fedeltà banali!

PAWLU: Tattakka — biex ma jkollokx għalfejn tiskuza ruħek...

MELDA: Ta' xiex? Dak li qed tistenna? (*Tpoġġi mal-kompjuter fuq id-desk tagħha.*) Li ngħidlek jiddispaċini?

PAWLU: Taf ta' xiex.

MELDA: Tal-ittri u l-kompjuter?

PAWLU: Fost affarijiet oħra.

MELDA: Hekk jew hekk, daww jerġgħu jtuhomlok.

PAWLU: Ma nkunx irridhom meta — min jaf meta! — ituhomli. Jekk qatt!

MELDA: U dwar il-kompjuter thabbilx rasek. Dalgħodu ssejvjajtlek il-*hard disk* kollu fuq tiegħi.

PAWLU: Eh — issejvjajtli l-*hard disk*? U dalgħodu da'?... Jiġifieri

t-tradiment kien ilu ppjanat minn dalgħodu! Diġà!

MELDA: L-importanti li ssejvjajthulek.

PAWLU: Kif stajt? U l-*password* biex tiftaħ il-fajls?... Aah, irnexxilek issir tafha wkoll.

MELDA: M'għandix għalfejn inkun nafha.

PAWLU: ...Int li taf kollox!

MELDA: Naf nużah kompjuter — aktar minnek.

PAWLU: Le... mhux tafha. Xi hadd qalhielek.

MELDA: M'għandi bzonn hadd min jgħidli...

PAWLU: U l-unika persuna li tista' tkun tafha... hi dak! (*Ihares lejn DENNIS fil-kamra wara l-ħġieg.*) Hu biss dejjem ikun hawn, jarani nixgħel u nitfi l-kompjuter. Hu wkoll — kompliċi fit-tradiment! (*Bil-ponn fuq il-ħġieg.*) *Et tu, Brutus!*

MELDA: Hemm int — ara tiffitjahieix f'xi novella anti-femminista oħra tiegħek. Hawn. (*Toħroġ CD mill-'briefcase'.*) Hawn — għandek kollox hawn.

PAWLU: Ma rridhiex! Grazzi! (MELDA *xorta tipprova tpoġġihielu fil-but, iżda hu jdur u ma jhallihiex..*)

PAWLU: Għedtlek ma rridhiex! (*Hekk kif idur itajrilha s-CD minn idha..*)

MELDA: Paul, m'għandix ħin x'naħli! Jekk tridha hawn...

MELDA *titbaxxa biex tiġborha, iżda PAWLU jilħaq qabilha u jpoġġi siequ fuqha..*)

PAWLU: Ma rridhiex għedtlek!

MELDA: (*Tqum.*) *I give up!*

PAWLU *jgħaffeg id-disketta. Imbagħad jagħtiha daqqa ta' sieq*

u jtajjarha mal-ħajt.

Pawsa.

MELDA: Prosit. U issa...? Tajjeb. Aġħmel int... Aġħmel int. (*Tersaq lejħ — ħarsa lejħ il-manetti.*) Għandi naħseb li m'għandekx bżonn l-għajjnuna tiegħi biex tħoll dawħ il-manetti lanqas?...

PAWLU: Le! M'għandix bżonn!

MELDA: Lanqas! X'se tagħmel, tibqa' hekk għomrok kollu?

PAWLU: Hekk jew hekk, għomri kollu hekk! Imdorri!

MELDA: *Right!* F'idejħ mela. Aġħmel int! Biss, inkun minnek nipprova nibda naħseb ftit kif se toħroġ minn hawn u kif se ssuq!

PAWLU: Nieħu taxi jekk hemm bżonn.

MELDA: Għal għomrok kollu?

PAWLU: ...Jekk hemm bżonn! Insib xi ħadd ieħor iġerrini minn hawn għal hemm, kif u meta jogħġbu hu! Kif u meta jiddeċiedi hu. Għaliex? Għaliex mhux jien ukoll? Ma tkunx l-ewwel darba f'dal-pajjiż miħu — kulħadd imdorri jġebbduh minn imnieħru — iġerruh!

MELDA: Ah, qed nara li rġajt ġejt f'tiegħek! Bdejt tiggosta ruħek fir-rwol tal-vittma! Jekk trid tibqa' hawn, ibqa'. Li kont minnek però ma nitlajjax. Dawħ jaħ jerġġħu jfettillhom jiġu lura jfittxu x'għara minnħom il-manetti. U did-darba jekk jiġu jgħorruk 'il barra, mhux se nindaħhallħom. Ćaw, Paul; ma nistax ngħid *it's been nice knowing you.*

PAWLU: Heqq — xi trid tagħmel. Jiena wkoll. Mur. Imma għad nerġġħu niltaqġħu, tibżax.

MELDA: M'għandix niħodħa bħala theddida din, għandi nassumi.

PAWLU: Le. Xortina imma. Destin.

MELDA: Destin. *Right!* (*Ĥierġa.*) Issa nara nsiblekx xi ħadd iwasslek id-

dar...

PAWLU: Issibli xejn! U mur ħudu!...

MELDA: Ħasra li flok manetti m'għamlulekx sarima!

Toħroġ.

Il-Ħdax-il Xena

Telefown iċempel fuq l-iskrivanija ta' MELDA.

PAWLU *jersaq lejha, jibqa' wieqaf quddiemu donnu jipprova jahseb u jara x'jista' jagħmel biex jinħall mill-manetti.*

Iċ-ċempil tat-telefown jieqaf.

PAWLU *jpoġġi mal-iskrivanija — iħares madwaru jipprova jiġi f'tiegħu.*

Fuq, fit- 'technical area', DENNIS jiġi hdejn il-ħgieġa jħares lejha.

Jerġa' t-telefown.

PAWLU *jkun se jerfa' r-riċevitur b'idejha it-tnejn, hekk kif CHER titfaċċa fil-bieb, anġlu bla ġwienah jew 'make-up'.*

PAWLU *pront jitlaq it-telefown f'postu u jersaq eqreb ma' xifer l-iskrivanija, jipprova jahbi jdejha.*

CHER: Hi.

PAWLU: Hi. / Lestejtu?

CHER: Iva. Sejrin.

Tieqaf, donnha tistennieh ikompli hu. Għalxejn.

CHER: Int kont sejjer xi mkien?

PAWLU: Sejjer? U fejn tridni mmur?

CHER: Le, għax aħna konna heġgin... Int kont hiereg?

PAWLU: U għaliex trid taf?

CHER: (*Bla paċenzja.*) Xejn. Miss Melda qaltli li għandek bżonn lift xi mkien...

PAWLU: Għaliex? Tgħidlix li ġa bdejt issuq.

CHER: Għaliex le? Kieku stess? Qed jgħallimni Frederick, jekk trid taf.

PAWLU: Ah! U x'inhu jgħallmek aktar?

CHER: (*Iddur biex titlaq.*) Jien ġejt noffrilek. Hsibtu ġralek xi haġa minn kif tkellmet dik.

PAWLU: Ma ġrali xejn — kif qed tara.

CHER: Ovvja: għadek l-istess kajboj li dejjem kont.

FREDERICK: (*Jitfaċċa frisk frisk fil-bieb.*) Allura, fejn sejrjn?...

PAWLU: Imkien.

FREDERICK: Qaluli kellek bżonn rikba.

PAWLU: Qalulek hażin.

CHER: Imxi, Fred; taħlix żmien ma' dan.

FREDERICK: X'gara? (*Jagħti żewġ passi 'l ġewwa.*) X' kien dak l-għajet kollu l-ewwel?

Telefown iċempel.

PAWLU: Ma ġara xejn, għedtlek!

PAWLU jimbotta s-siġġu tar-roti 'l ġewwa mal-iskrivanija u jersaq eqreb lejn it-telefown.

CHER: Imxi!...

PAWLU: Morru — m'intomx taraw li għandi x'nagħmel!

CHER: Naf — dejjem kellek x'tagħmel int! Tibżax — m'iniex se ntellfek aktar mill-ħin prezzjuż tieghek!

Toħroġ bi FREDERICK warajha.

It-Tnax-il Xena

PAWLU *jibqa' jħares warajhom għal ftit, imbagħad johroġ idejh minn wara l-iskrivanija u jerfa' r-ričevitur.*

PAWLU: (*Kważi rassenjat.*) Hello.

LEHEN: (*Fuq l-ispiker.*) Hello, Paul. X'minnekk?

CHER *titfaċċa lura fil-bieb..*

CHER: ...U int taħlilix il-ħin tiegħi aktar! Naf tajjeb li ma jimpurtak xejn minni — kif qatt ma impurtak qabel! U jekk forsi għaddielek minn moħħok tiddedikali xi song il-lejla — issa li skoprejt meta veru twelidt jien — toqgħodx tieħu l-inkomdu timpusturani iżjed! M'iniex se nkun qed nistennieha llum. La llum u la qatt aktar. Illum... illum tmintax-il sena tard wisq!

Tieqafgħal bosta sekondi thares lejħ, ir-ričevtur f'idejh it-tnejn. Wieħed għandu jassumi li l-manetti qed tarahom.

Pawsa.

LEHEN: (*L-istess.*) Hello, Paul?

PAWLU: (*Jirrispondi, imma għajnejħ jibqgħu fuq CHER.*) Hello.

Eżasperata, mifxula u ma tistax tifhem x'inhu jigri, CHER iddur u toħroġ 'il barra fl-istess dagħdigha li dahlet biha.

Pawsa.

LEHEN: Qed tismagħni, Paul?

PAWLU: (*Jagħfas bil-mod buttuna fuq it-telefown — ipogġi t-telefown fuq*

l-iskrivaniġa u jittkellem fuq l-ispiker.) Qed nisimghek.

LEHEN: Milli jidher l-inkwiet jġgri warajk int, Paul.

PAWLU: Int tiġri warajja.

LEHEN: Forsi għax jien il-kuxjenza tiegħek.

PAWLU: M'għadekx l-Anglu Kustodju?

LEHEN: It-tnejn. Għala le? Żewġt ilhna f'persuna waħda... jew żewġ persuni f'lehen wiehed. Kwazi trinità. Misteru iehor. (*Pawsa.*) Veru li hadulek kollox, Paul?

PAWLU: X'haduli? — Min?

LEHEN: Miskin Pawlu Pasparawlu.

PAWLU: X'haduli?

LEHEN: U ma tistax twaħħal kollox fija, veru?

PAWLU: Fejn taf x'haduli?

LEHEN: Naf kollox. Għedtlek. Misteru.

PAWLU: Misteru mela.

LEHEN: Gidba però. Jew misteru faċli; frott it-teknoloġija, Pawl. Naf li meta tispjega ruhek titlef hafna mill-poter, mis-saħħa li tikkmanda. Żball li tiddimistifika ruhek. Però naħseb li ntbaħt, le? Jien spirtu s-santu iehor — nidhol wara l-bibien magħluqa kollha. Għax it-teknoloġija tinsab f'ponot subgħajja — il-ġugarelli tagħkom il-bnedmin huma l-ponot tas-swaba tal-allat. U jien infiltrajthom kollha: kull kompjuter, kull internet u intranet, kull network, kull fajl teknoloġiku, indirizzi u direttorji tat-telefown, il-banek... Iva, saħansitra l-banek; m'hemmx *password*, m'hemmx kodiċi li ma sibtlux irkaptu. Għalhekk inċempel meta rrid, lil min irrid. Għalhekk naf is-sigrieti tagħkom ilkoll. Minn Maltacom sa Kastilja, mill-Ghirgenti sal-Palazz l-Aħmar, mill-Isvizzera sa l-Isvizzera

tal-Mediterran, mill-Vatikan it-Tieni sal-Palazz San Anton. Kollox
jinsab f'ponot subghajja.

PAWLU: U taf kollox?

LEHEN: Kollox.

Pawsa

PAWLU: X'taf fuq Cheri?

LEHEN: Aah... Tammetti allura li jien naf kollox.

PAWLU: X'taf?

LEHEN: Mhux biss x'taf li jghodd però, Paul. Wiehed jista' jkun jaf
kollox...

PAWLU: (*Jaqtaghlu; kalm, rassenjat.*) Taf x'naf jien?... Trid taf x'naf?

LEHEN: X'taf?

PAWLU: Li int m'int hadd. Taf kollox — kapaci tiftah il-bibien kollha,
forsi kapaci toqtol ukoll...

LEHEN: Ah, forsi trid taf fejn se npoġġi l-bomba li jmiss, nghidu ahna,
Pawl?

PAWLU: ...Lil min trid u fejn trid. Imma jekk irrid, jien lilek nista'
ninjurak...

LEHEN: Trid taf fejn? Lilek nghidlek jekk trid...

PAWLU: Le, ma rridx.

*Hekk kif IL-LEHEN ikompli, PAWLU jqum u jersaq lejn il-bieb
tal-ħruġ.*

*Jieqaf għal sekonda — ihares lura għal ġol-kamra, donnu jrid
jagħti l-aħħar ħarsa hemm ġew, u joħroġ.*

LEHEN: (*Ikompli.*) ...Ma naghmillekx kundizzjonijiet ibsin, Paul, lilek. Lilek

nifhmek jien — jien biss nifhmek. Nifhem kull kisra ta' leĥnek, kull inflezzjoni ta' kelma minn tiegħek. Ghax jien naf nidhollok f'ruĥek, jien naf il-*password* għal ġo ruĥek u qalbek. Nidhollok fil-ħsus u l-ħsibijiet tiegħek kollha jien, Paul. Kull kelma li qatt ktibt u kull kelma li qatt tista' tikteb. Jien nafhomm fil-ħin eżatt li taħsibhom, fil-ħin eżatt li tiktibhom. Kull xewqa u emozzjoni... Paul?... Hello, Paul... Paul...

Pawsa.

IL-LEHEN (*Jinbidel, isir leħen femminili.*): Ċaw, Paul. Missek tal-anqas sellimt qabel tlaqt. Ma ġara xejn. Nerggħu niltaqgħu, Paul. Lilek ma nħallikx tahrabli.

Klikk tat-telefown jitqiegħed f'postu.

Ftit sekondi, imbagħad jinstema' l-beep-beep-beep ta' telefown sa ma jingħalaq is-siparju.

TMIEM IT-TIENI ATT

IT-TIELET ATT

Tard dak il-lejl.

Id-dar ta' CHER —id-dar fejn twieled u għex PAWLU.

Il-kamra tal-ikel; darba kienet gabuba, iżda saqqfu biċċa sew mill-ġnien biex kabbruha. Fl-isfond, loġġa tagħti għal go bitha ċkejnkna: dak li baqa' mill-ġnien. Il-bieb tal-bitha huwa miftuh.

Hemm habel tal-inxir, b'fuqu mdendlin xi lożor, par jeans u xi xugaman. Minn hin għall-iehor se tagħmel ix-xita, forsi ġa beda jraxxax xi ftit,

Kollox f'nofs dalma. Taraġ fuq il-lemin jagħti għal fuq; f'ras it-taraġ, bozza mixgħula.

Bieb fuq ix-xellug għall-intrata.

Xi dawl tal-lejl diehel ukoll mill-bitha u jdawwal kemm kemm ix-xena.

Fuq il-mejda tal-ikel hemm Bambin kbir tax-xama' fil-maxtura, imdawwar bil-ġulbiena u xi xemgħat, waħda minnhom mixgħula.

Fl-isfond, kemm kemm tinstema', kanzunetta Taljana, stil sittin, sebghin, forsi ta' Lucio Battisti.

L-Ewwel Xena

PAWLU jinsab għarkubtejh ma' hajt tal-loġġa, sikkina f'idu,

donnu qed jipprova jhaffer hofra zghira fil-hajt, forsi xi tliet pulzieri gholi mill-art. Il-manetti ghadhom ma' jdejh, izda l-katina li tghaqqadhom hija maqsuma. Il-boots nezaghhom u jinsabu mitluqin fl-art hdejh.

Wara ftit iqum u jmur mal-mejda. Jiehu wahda mix-xemghat u jixeghlha max-xemgha ga mixghula.

Joghla l-hoss tal-kanzunetta minn fuq.

PAWLU jieqaf.

Jersaq lejn tarf it-tarag, jahsibha x'jaqbad jaghmel. Jaghti pass jew tnejn biex jitla' t-tarag bla hoss, izda jerga' jibdielu.

Jinzel u jerga' jmur lura fil-bitha. Hu u hiereg, ihoss ix-xita se tibda traxxax, jiehu xugaman mill-habel tal-inxir, u jmur ipoggi fir-rokna fejn kien qabel u jerga' jkompli jhaffer, ix-xugaman fuq rasu.

Ikompli jahdem bil-mod, metodikament, donnu m'ghandux ghagla, u forsi wisq anqas tama, li jilhaq l-ghan ta' mohhu.

Tieqaf il-kanzunetta.

PAWLU jieqaf ukoll. Imbaghad, donnu jaf il-kanzunetta li jmiss x'inhi, jibda jkantaha hu wkoll taht l-ilsien.

PAWLU: Fiori rosa — fiori di pesco, c'eri tu...

KANZUNETTA: (Minn fuq.) Fiori rosa, fiori di pesco, c'eri tu...

PAWLU: (Ikompliha.) ...Fiori nuovi stasera esco, ho un anno di più... (U jkompli jkanta taht l-ilsien waqt li jissinkronizza ruhu mal-kanzunetta, hekk kif din tkompli.) Stessa strada, spesso porta, scusa, se son venuto qui questa sera, ecc.

Il-bieb fl-ewwel indana jinfetah u jifrex id-dawl ghat-tarag.

Il-kanzunetta issa tinstema' tajjeb.

PAWLU *jitfi x-xemgħa imma jibqa' bil-qiegħda fejn hu. Jistenna.*

CHER *tinżel it-taraġ, tilbes karkur hija u niezla. Tixgħel id-dawl tal-kċina u tmur lejn il-bitha u tibda taqla' l-inxir. Thares madwarha, donnha tfittex xi haġa: ix-xugaman li ha PAWLU u li issa qiegħed mistoħbi tahtu.*

PAWLU: *(Iniżżel ix-xugaman minn fuq wiċċu.)* Hi, Cher.

CHER *tinhasad u tingibed lura.*

CHER: *(Bilkemm tiflah tgħajjat.)* Int? X'int tagħmel hawn? Kif dħalt?

PAWLU: Kelli ċ-cavetta.

CHER: X'cavetta?

PAWLU: *(Iqum bil-wieqfa u jagħtiha x-xugaman.)* Baqgħet għandi, mindu tahieli missieri, sekl u ilu.

CHER: X'int tagħmel hawn?

Iddur, tidħol bl-inxir u tmur tqegħidhom fuq il-mejda.

PAWLU: *(Diegħel warajha.)* Meta tiġġieled għaliha daqs kemm iġġelid għaliha jien, tibqa' żżommha, ibqa' ċerta. Baqgħu ma biddluhiex is-serratura lanqas. *(Jibqa' fil-bieb tal-bitha.)* Hawn ġew iva, imma. Biddlu kollox. Kont taf li hawn kien ġnien darba? Saqqfuh u serqu l-art minnu biex għamlu dil-kamra. Biex hallew dik il-gabuba ta' bitha.

CHER: X'int tagħmel hawn?

PAWLU: Ma kellix fejn immur. Għedt ta' min nerga' ngħaddi s'hawn. Kelli impressjoni li ma kien hawn hadd. Għedt forsi ma tiddejjax bil-kumpanija. F'għeluq snienek. Dalgħodu għedtli li ommok halletek waħdek.

CHER: Għedtlek aktar minn hekk dalgħodu...

PAWLU: Kultant, fis-saħna ngħidu haġna affarijiet li m'għandhomx

jingħadu...

CHER: ...U ma niftakarx li stedintek hawn.

PAWLU: ...U wara jiddispjaċik li tkun għedthom.

Ebda tweġiba.

Il-kanzunetti minn fuq jieqfu.

CHER *tinduna u istintivament tersaq lejn it-taraġ.*

PAWLU: Tal-anqas jien jiddispjaċini.

CHER: Ma missekx ġejt hawn il-lejla.

PAWLU: Probabbli le. Ma kellix fejn immur. (*Jinxtehet għarkubbtejh hdejn il-Bambin fuq il-mejda — jgħolli jdejh bil-manetti f'att ta' supplika.*)
Sanctuary!

CHER: (*Mhux żgur fehmet.*) *Oh, please!* — Kemm ilek hawn?

PAWLU: (*Iqum.*) Mhux ħafna. Ma kellix arloġġ. (*Iġebbed mal-manetti.*)

CHER: Għadek ma rnexxilekx teħles mnnhom?

PAWLU: Sibt sega fil-karozza u qsamt il-katina. U spicċajt qsamt iċ-ċinga tal-arloġġ ukoll. — Kif taf fuq il-manetti?

CHER: Ċemplet Melda. Qaltli x'għara dalgħodu, meta tlaqt mill-istudjows. Tidher tinkwieta ħafna fuqek.

PAWLU: Hekk taħseb?

CHER: Qalet ċemplet kullimkien fejn stajt tmur — fejn tmur is-soltu. Kif kienet taf li kont ġej hawn?

PAWLU: Min jaf. Taf taqra l-imħuħ forsi, jew għandha xi spija — wiehed mill-ħafna!

CHER: Jew basret.

PAWLU: X'għedtlek? Taf taqra l-imħuħ.

CHER: Tiegħek tal-anqas.

CHER *thares 'il fuq lejn ras it-taraġ. Hemm dell ta' xi hadd inkwadrat fir-roqgħa dawl hiereġ mill-kamra fl-indana ta' fuq. PAWLU ma jarahx.*

CHER: (*Aktar biex tkun qalet xi haġa qabel ma tiddeċiedi x'se tghidlu.*)
Għax ma tmurx għandha? Tidher li tifhmek.

PAWLU: Għandha? Għand Melda?

CHER: Tidher li tifhmek sew. U tidhru li tixirqu 'l xulxin.

PAWLU: Qed tiċċajta! Tidher li ma tafhiex!

CHER: Żgur mhux anqas milli naflilek! Kemm kontu ilkom ma' xulxin?

PAWLU: Qegħdin tajjeb! It-tifla tagħmilha ta' huttaba għall-missier!

CHER: Ma qed nagħmel xejn minn dan. Kienet biss idea. Aghmel li trid — kif dejjem għamilt wara kollox. X'gejt tagħmel hawn?

PAWLU: Ghedtlek: *Sanctuary!* (CHER *tinjoraha — aktar serju.*) Ghedt forsi norqod hawn il-lejla.

CHER: Hawn? Qed tiċċajta!

PAWLU: Ghaliex le? Lejl wiehed.

CHER: Le!

PAWLU: Kemm nerga' nara l-post. Forsi niftakar. Ingedded xi memorji.

CHER: X'tiftakar? Meta għamilt għomrok tipprova tinsa!

PAWLU: Għandek żball.

CHER: Jew, x'tiftakar!

PAWLU: Min kont. (*Jersaq lejn ir-rokna tal-kamra fejn kien poġġa jhaffer qabel.*) Hawnhekk — hawnhekk ma kienx hawn il-herza tal-bir?

CHER: Fejn? X'bir?

PAWLU: Hawn mingħalija. Fil-ġnien kien hawn targa għolja, issimentjata.
Hemm kienet il-herża tal-bir.

CHEREI: Ma nafx. Għalfejn trid taf?

PAWLU *jinżel għarbubbejh u josserva ż-żewġ hofriet li għamel
fil-ħajt.*

PAWLU: Hawn kien. Ċert.

CHER: Dawk int għamilthom dawk il-hofor? X'int tfittex?

PAWLU: Kieku ngħidlek ma temminnix. Kont taf li din l-art kienet tiegħi?
*(Iħares, donnu jkejje b'għajnejh xi linja invizibbli, jindika b'idejh
xi fruntiera li taqsam l-art.)* Ibda minn hemm...

CHER: X'art? Id-dar?

PAWLU: Biċċa minnha. ...S'hawn.

CHER: Mid-dar? Kif biċċa?

PAWLU: Il-ġnien kien tiegħi kollu. U l-bejt ukoll. U fuq is-setaħ. Imbagħad
Bertu kellu l-artijiet l-oħra kollha ta' taħt is-soqfa.

CHER: X'int tghid?

PAWLU: Iz-ziju Bert. Konna qsamniehom — id-dinja kollha konna
qsamnieha — jien u hu — qsamna kollox bejnietna. Id-dar kollha,
minn fuq s'isfel. Meta konna tfal! Hu kien ha ta' gewwa u jien ta'
barra. Jien kont l-Amerka u hu kien ir-Russja! Kienet logħba —
logħba li għamilna għomorna kollu nilagħbu hawn ġew. Logħba serja
imma; jien bl-armata tas-suldati tal-plastik, ajruplani u tankijiet
tal-kartun, kollha Amerikani — u hu kollox Russu. Saħansitra flus
konna nistampaw — dollari u rubli! U konna gwerra kontinwa...
saħansitra gazzetti konna nippubblikaw! Jien bl-Ingliż bażwi u
hu bir-Russu kkupjat minn dizzjunarju! U kemm kienu jitgħajru
Krushev u Kennedy minn fuq dawk il-gazzetti!

CHER: Kontu daqsxejn... hekk.

PAWLU: Hekk kif?

CHER: Hekk. Strambi.

PAWLU: Kont se tgħid innerdjati... Jista' jkun. Konna niehdu kollox bis-serjetà imma, dik veru. Ukoll dak iż-żmien. Televixin bil-kemm kien għadu daħal. Konna nehdeu bil-logħba tal-gwerra — xahar wara xahar, sena wara sena...

CHER: X'naqbad ngħidlek... Interessanti? U għalhekk ġejt il-lejla? Biex tara x'fadal mit-territorji tiegħek?

PAWLU: Kieku kien hawn ħija, kien ikun pront ifakkarni li issa l-ġnien sar tiegħu, issa li saqqfuh. U konna nagħmlu xi *Bay of Pigs* oħra!

CHER: X'inhi — *Bay of Pigs*?

PAWLU: Xejn. Ftit storja... Mhux daqshekk interessanti għalik forsi.

CHER: U dal-ħofor għalfejn?

PAWLU: Għax hawnhekk, xi mkien f'dal-hajt, hdejn il-herza tal-bir, konna dfinna lil Kennedy.

CHER: (*Ixxengel rasha.*) *I see.* Ma missnix staqsejt.

PAWLU: Hawnhekk, fit-22 ta' Novembru, 1963. Kien ritratt ta' Kennedy mqasqas minn 'Time Magazine', u mwahħal fuq il-kartun. Bilkemm tliet pulzieri. U wara li qatluh, wara li sparawlu, ma stajniex nilagħbu bih aktar. U dfinnieh hawnhekk ġo kaxxa, jew landa, ma niftakarx sew. Wara mbagħad, wara però, donnha l-logħba bdiet tiqras. Ma baqgħalniex l-istess hegġa, l-istess gost.

CHER: Nista' nimmagħina. Le, il-verità hi, ma nistax nimmagħina. Xi stennejt il-lejla imma? Li se terġa' taqla' lil Kennedy mill-qabar u ssib il-gost li tliet?

PAWLU: Ma nafx. Għedt kieku nsibu forsi nista' nemmen li dak iż-żmien tassew eżista xi darba.

CHER: Biex tara — jien imbagħad ma niftakar ebda żmien bħal dak fi tfuliti — għalkemm tfuliti kienet il-bieraħ. U mhux tort in-nuqqas ta' immaginazzjoni.

PAWLU: Jisgħobbija.

CHER: Talanqas. - Jekk niftakar sew, meta rrangaw hawn — Kemm? Hames snin ilu, ftit qabel mietet in-Nanna — jekk niftakar sew kienu sabu xi *toys* tagħkom fil-ġnien.

PAWLU: Fejn? X'*toys*?

CHER: Ma nafx eżatt. Fil-ħamrija sabu ma nafx kemm-il suldat, dak żgur, għax baqa' xi tnejn fuq il-bejt. Imma fil-ħajt ukoll kienu sabu xi kaxxa żghira, xi landa... Mingħalija kienu qed iħaffru trinka fil-ħajt biex jgħaddu xi dawl, jew xi haġa ...Niftakarhom jgħidu sabu xi landa tas-sardin...

PAWLU: Landa? Jew bott — tal-baking powder?

CHER: Landa, bott!... Fejn naf. Imma jkolli ngħid, dak kien li qed tfittex.

PAWLU: U x'għamlu bih?

CHER: Xiex?

PAWLU: Lil Kennedy?

CHER: X'għamlu bih?Lil Kemmedy!?! ..Fejn naf! Wara daż-żmien kollu. Però jkolli ngħid dak kien li sabu.

PAWLU: Mela tard wisq...

CHER: (*Aktarx waħedha.*) Ma stajtx nifhem għala.

PAWLU: ...Hekk jew hekk. — Għala xiex?

CHER: Ma stajtx nifhem għaliex in-Nanna kienet bkiet tant dak inhar.

PAWLU: Kienet bkiet?

CHER: Telgħet fuq, fil-kamra tiegħek... Issakkret hemm u ma nafx kemm damet ma niżlet. Forsi kienet qed tibki għalih — għal Kennedy... Kulhadd kien iħobbu, jgħidu.

PAWLU *jdur, iħares 'il fuq lejn it-taraġ.*

Jersaq lejn l-ewwel taraġ, imbagħad jieqaf u jpoġġi.

PAWLU: Hekk hu. Kulhadd kien iħobbu.

Pawsa.

CHER: Biex ġejt, bil-karozza?

Tibda kanzunetta oħra ta' Battisti minn fuq.

PAWLU: Lucio Battisti. Ma kontx nagħmlek tħobbhom it-Taljani.

CHER: Lucio biss. U da' l-aħħar.

PAWLU: Tiegħek? Id-diski?

CHER: Tiegħek. Taf li tiegħek.

PAWLU: Ma kontx nobsor li kienu żammewhom. Wara daż-żmien kollu.

CHER: In-Nanna kienet qaflet il-kamra kif hallejtha dak inhar li tlaqt, bl-imbarazz tiegħek b'kollox.

PAWLU: Kont tlaqt pjuttost għal għarrieda.

CHER: Naf. Bħal halliel fil-lejl.

PAWLU: Min jaf kemm smajtha dik l-istorja. Ma ħafritlix.

CHER: Naħseb ħafritlek. Ma nsitekx imma. Baqgħet iżżommha magħluqa, tistenniek tiġi lura. Għaliex qatt ma ġejt?... (PAWLU *ma jwegħibx — ixengel rasu.*) Kellha tkun il-Mummy, wara li giet hawn bija, wara li nfridtu, li reġgħet fetħitha u naddfitha. Kienet hi li ġabret l-imbarazz tiegħek u ħbiethom min-Nanna fuq il-bejt. U baqgħu hemm sa ma mietet. Imbagħad riedet taġhtihomlok. Jien ma hallejthiex.

PAWLU: Int ma ħfirtlix mela. Imma dak kont nafu.

CHER *ixxengel rasha, trid tghid le, imma mhux ċar għalxiex.*

PAWLU: Ma tridnix nibqa' hawn il-lejla?

CHER: Le.

PAWLU: Qieghda wahdek — jekk trid nghinek fil-ħwejjeg. Naf nahsel u nonxor...

CHER: (*Ibsa.*) Le! (*Trattabha ftit.*) Għandek biex tmur id-dar?

PAWLU: Biex immur... għandi. Fejn immur, ukoll. Imma mhix dar. Qatt ma kelli dar mindu ommok u jien... (*Jieqaf.*) Imma dik storja oħra. (*Iqum.*) Ipparkjajt hawn wara. Ngħidlek is-sew rajt mutur tal-pulizija barra l-garax. Għedt aħjar ma nissugrax. Ma tafx kif — xortija bażwija tant li kulma jonqosni nsib xi pulizija jarani għaddej b'dawn il-manetti u nispiċċa Kordin.

CHER: Forsi aħjar tmur issa. Qabel ifettilu jiġi lura...

PAWLU: Min?

CHER: Min... il-pulizija — tal-mutur.

PAWLU: Ah, imma jekk nibqa' hawn żgur ma jaranix ħiereg. (*Jaraha tinħasad.*) Le, sejjer. Però għandi bżonn nuża l-kamra l-baxxa. Ili nżommha mindu dhalt. Ma ssugrajtx nitla' fuq u nqajmek...

CHER: M'hemmx għalfejn fuq. Għamlu kamra tal-banju hemm, kif toħroġ mill-kċina fuq wara.

PAWLU: Ah, serquli biċċa territorju ieħor. X'kien hemm hemm? Tgħidlix: il-gallinar.

CHER: Għamlu *toilet* u biċċa doċċa. Ma kienx hemm spazju għal aktar. Għamillhom kollox iz-ziju Bertu.

PAWLU: X'għedtlek! Annessjoni oħra minn tiegħu! U l-imperu tiegħi dejjem jiċkien! Povru Pawlu Pasparawlu.

CHER: (*Hija u għaddejja minn hdejn l-indana tat-taraġ; forsi b'lehen aktar għoli milli jehtieġ.*) Ejjja, dak il-bieb tat-toilet għadu jehel.

Johorgu.

It-Tieni Xena

Il-bieb fl-indana ta' fuq jinfetaħ bil-mod. Xi hadd johroġ mill-kamra u jinżel it-taraġ kemm jista' jkun bla hoss. Ma jinkixifx malajr min hu. Naraw figura pjuttost twila, liebsa par boots suwed, u tingħaraf uniformi ta' pulizija.

Meta sa fl-aħħar jasal isfel naraw li hu FREDERICK. F'idu jgħorr elmu abjad ta' pulizija tat-traffiku.

Ikun kważi wasal hdejn l-antiporta, meta tidhol lura CHER.
Thaffef għal hdejh bla hoss.

CHER: Tmurx, Freddie! Dalwaqt sejjer!

FREDERICK: Aħjar le...

CHER: Ma kienx se jdum.

FREDERICK: Naf. Smajtkom. Imma aħjar immur. (*Jitbaxxa u jbusa.*)
Ċaw. Incempillek filgħodu.

CHER: Ċaw... (*Tbusu.*) Ċempilli kmieni!

FREDERICK: Ċaw. *Happy birthday.* (*Idur — jiftaħ l-antiporta bil-mod. Jiftakar: idahħal idu f'but tal-qalziet u johroġ mazz zghir ċwievet.*)
Hawn. Ghidlu jipprova dawn.

CHER: Xiex?

Jinstema' toilet jiflaxxa. Bieb jinfetaħ iżaqzaq.

CHER: Frederick! Ridt ngħidlek xi haġa...

FREDERICK: Incempillek! Inwiegħdek! Malli jisbaħ.

FREDERICK jinħall minn malajr magħha u joħroġ.

It-Tielet Xena

CHER tagħlaq il-bieb tal-antiporta warajh, hekk kif PAWLU jitfaċċa fil-bieb tal-kċina.

Għal mument it-tnejn jieqfu fejn huma.

CHER tipprova tifhem laħaqx ra jew sema' xi ħaġa.

PAWLU: (*Pass 'il ġewwa.*) Sejjer mela...

CHER: (*Riesqa lejh — fuq kliemu.*) Allura, sejjer?...

Jieqfu.

Minn barra, ħoss ta' mutur qed jistartja; tentattiv jew tnejn sakemm iddur il-magna, imbagħad il-ħoss tal-mutur sejjer sa ma jitbiegħed.

Skiet.

PAWLU *jersaq lejn it-taraġ, iħares 'il fuq fejn issa jista' jara l-bieb tal-kamra miftuħ beraħ fl-indana.*

PAWLU: Tinkwetax. Hekk jew hekk, kont naf.

CHER: Xiex? (*Imbagħad.*) Għaliex għandi ninkwieta? Ma jimpurtanix.

PAWLU: Ma kontx naf li kien tiegħu l-mutur imma. Hux tiegħu kien?
(*Pawsa.*) Għaliex ma ridtx tgħidli li hu pulizija?

CHER: Daqs kemm tingwalaha magħhom dan l-aħħar!

PAWLU: Qatt ma ngwalajtha — ma' ebda awtorità.

CHER: Naf, ir-ribell etern. Kiftara — skond iz-zokk il-fergħa. M'għandekx għalfejn toqgħod tippriedkali mela, mhux hekk?

PAWLU: Ma kellix intenzjoni nipriedka. U issa għalaqthom it-tmintax, le? Daqqu l-ghaxra u kwart nissopponi.

CHER: Dalwaqt. Il-*'Lucky Birthday'*. Ironika... Kieku taf kemm...

PAWLU: (*xi waqtiet.*) Allura — x'taħseb? Inbidel xi haġa?

CHER: Xi tridu jinbidel?

PAWLU: Kif issibek? Issa li int mara... Mara... matura nassumi?

CHER: Tajjeb. (*Tieqaf — xi waqtiet sakemm tintebaħ xi jrid jipprova għhid.*) Tajjeb ħafna. Hekk jew hekk, ili li mmaturajt. Ma kellix għalfejn nagħlaq it-tmintax biex nimmatūra.

Pawsa

PAWLU: Ilek. Għaliex — daż-żmien kemm jimmaturaw malajr it-tfajliet ta' mparek?

CHER: Jiddependi. Miċ-ċirkostanzi. Għaliex? Jinteressak tkun taf? Kemm kienu jimmaturaw kmieni fi żmienek? Skond il-Mama hi wkoll kienet immaturat malajr; int u hi, it-tnejn kontu maturi ħafna. Maturi biżżejjed biex ikollkom lili.

PAWLU: (*Hekk hu..*)

CHER: Hekk jew hekk, għaliex trid tkun taf? Ġejja xi novella oħra? Jidhirli li ilekli ktibtha din l-istorja. Ma tridx toqgħod tirrepeti ruhek.

PAWLU: Hekk hu. Però, kieku kelli nerga' niktibha, kont nibdel xi haġa, min jaf?

CHER: Tgħid int, kont tipprova toqgħod aktar attent. Ma tinqabadx. U ma jkollokx min jiġi jakkużak, tmintax-il sena wara, bl-iżball li għamilt.

PAWLU: L-iżbalji! —Emminni, naħseb li wasalt għall-konklużjoni li li tiżbalja m'hix it-tragedja li kulhadd jaħseb li hi, Cher.

CHER: Mela — li ma titgħallimx mill-iżbalji? Klixxè enormi — ma

taħsibx? Imbagħad, ġejja mingħandek. (*Titfagħlu ċ-ċwieviet fuq il-mejda.*)

PAWLU: Le. Li jgħakkisni, li jinkwetani hu li hlief żbalji m'għamiltx. Għax dejjem fittixt li niżbalja. Biex nara x'jigri... meta niżbalja. (*Jigbor iċ-ċwieviet mill-mejda.*) U l-verità hi li kważi kważi kieku ma niżbaljax ma naħsibx li kont nista' naċċetta l-ħajja kif jgħixha kulmin ma jiżbaljax — kulmin jippreferi t-triq witja.

CHER: Ippruvahom. Għall-manetti.

PAWLU: (*Jipprova ċ-ċwieviet.*) Qatt ma kont min jien tassew. Qatt ma kont jien... jien. Kont biss dak li kelli nagħmel. Li kelli nagħmel kien jeħtieġ isir. (*Hall l-ewwel manetta.*) Abrakadabra! ... Ma kelli ebda kontrol fuqi, fuq min kont, jew min ħsibt li kelli nkun. Imma ma kelli għażla. Issa — m'għandix għalfejn inkun dak li kont — issa nistaqsi biss lili nnifsi: Jien xi rrid issa? X'irrid nagħmel issa? Sempliment li ma niżbaljax? Ma naħsibx li jkun biżżejjed. Però — nixtieq kieku ma niżbaljax miegħek issa. Minn issa 'l quddiem tal-anqas.

CHER: U x'tistenna mingħandi — x'nista' ngħidlek, li ma niżbaljax lanqas?

PAWLU: Kif nista' nippretendi minnek dak li jien stess...

CHER: (*Taqtagħlu.*) Naħseb li tard wisq, hekk jew hekk. Skond iz-zokk il-fergħa.

Pawsa

PAWLU: Għal xiex — tard wisq?

CHER: (*Taħsibha, imbagħad.*) Ĉerti żbalji darba tagħmilhom. U tinqabad minnufih. *It runs in the family* milli jidher.

Pawsa.

PAWLU jħares lejha. Hall l-aħħar manetta. Jitlaqha fuq il-mejda.

CHER: (*Bla ma thares lejh.*) ...Ghedtlek. Ili li mmaturajt.

Pawsa.

PAWLU: U... kemm ilek?

CHER: Sitta, seba' gimghat.

PAWLU: Int ...żgura?

CHER: Ċerta.

PAWLU: Hu jaf?

CHER: Le.

PAWLU: Għaliex? Għandu dritt...

CHER: Kif jinbidlu ż-żminijiet! Issa niġġieldu għad-dritt tar-raġel. Ukoll f'din.

PAWLU: U qabel konna nfittxulu t-tort. Ukoll jekk ma kellux...

CHER: Fuqi qed nitkellmu — mhux fuqek!

PAWLU: Skużani.

CHER: ...Jew fuq ommi!

PAWLU: ...Egoist naf. Skużani.

CHER: ... Fuqi! U fuqu. U ma rridux ikun jaf! U tistaqsinix għaliex. Jien naf x'għandi naghmel... U wara kollox, ma nixtieqx niddiskutiha miegħek, Ok?

PAWLU: Ok.

CHER: Ma rridx niddiskutiha.

PAWLU: Kif trid.

CHER: Ma nafx għalfejn għedtlek. Hlift li ma nghid lil hadd! Lil hadd!

PAWLU *jirranġa xi ftit ruħu biex joħroġ. Imur ipoġġi ċ-ċwieviet fuq il-mejda.*

Pawsa.

CHER: Ara dalġhodu!... (*Imma tieqaf.*)

Pawsa.

CHER: Irrid naħsibha ftit, hekk jew hekk. Għandi ftit żmien.

PAWLU:(*Jissograha.*) Ftit ġimġhat...

CHER: Tistaqsinix kif u x'fatta! U ma rridekx taħseb li... li konna irrisponsabbli! La trid taf, mhux tort tiegħu. Neħhiha minn rasek li tort tiegħu, qed tifhem? M'huwiex it-tip!...

PAWLU: Nemmnek...

CHER: Żgur? Mhux qed tgħid hekk issa?...

PAWLU: Le. Meta kont daqsu jien... (*Jieqaf.*) Imma se nerga' fuqi...

Xi waqtiet...

CHER: Meta kont daqsu int xiex?

PAWLU: Meta kont daqsu ma kontx it-tip jien, lanqas. Mhux it-tip li jiġri wara t-tfajliet. Mhux it-tip li jinnamra faċilment, ma' min ġib u laħaq. Kont pjuttost... pjuttost mans.

CHER: (*B'nofs tbissima.*) Mans?... Int?

PAWLU: Mans. Mhux il-cowboy rozz, il-bhima salvagġa, irresponsabbli u paranojka li sirt wara. Kont mans... u nafda. Nafda hafna.

CHER: U x'gara? Biex sirt hekk... salvagġ?

PAWLU: Forsi dak li jiġri lil kulhadd. Ma bqajtx aktar mans u innoċenti. Immaturajt xi ftit, xi ftit iż-żejjed. Aktar ma tkun mans forsi aktar timmatura bl-ikrah.

CHER: Forsi hemm çans għalija mela. Qatt ma kont mansa wisq jien.
Tort tiegħek.

PAWLU: Jiddispjaçini.

CHER: (*Tgħolli spallejha.*) Hekk jew hekk, drajt mingħajrek. Drajt mingħajr
m'għandi 'l hadd.

PAWLU: Skużani. Naf...

CHER: U naf ngħaddi mingħajr hadd, jekk hemm bżonn!

Pawsa

PAWLU: Jimporta nissogra ngħidlek klixxè oħra żgħira?

CHER: Għid.

PAWLU: Int għadek... żgħira, Cher. (*CHER pronta tqum.*) ...Skużani!

CHER timxi lejn it-taraġ.

PAWLU: ... Skużani. Però mhux hekk façli tgħix waħdek, Cher. Lanqas
jekk tkun tal-azzar...

CHER: Le. Komplì, ġejja... (*Taqbad it-taraġ.*) Qed nisimgħek.

PAWLU: Lanqas jekk tkun tal-azzar; lanqas jekk jirnexxilek tiffissa fuq xi
haġa li tagħmilha l-uniku għan ta' hajtek... (*Jieqaf.*)

CHER tkompli tiela' t-taraġ.

CHER: Komplì! Niezla - mument wiehed.

PAWLU: (*Ihares 'il fuq warajha u jkompli.*) ...Jiġrilek, jiġrilek li flok tibqa'
dak li tkun, issir dak li trid tagħmel, dak li għamilt l-għan ta' hajtek.
U għall-bidu tbatì u tiġġieled u tiksirha ma' dak u mal-iehor —
għax dak li trid tagħmel huwa importanti, importanti hafna — u
hadd hlierek ma jista' jagħmlu. Taf li hemm mistoqsija waħda,
importanti, li trid tistaqsi — imma ma tafhiex, lanqas int! U kollox
tiffittja u tgħawġu u ddawru biex jifassal skond il-pjan u l-għan

tiegħek. Sakemm issir espert ta' kif isserrep mal-labirint li int biss taf fejn jista' jwassal... kieku mqar taf tistaqsi l-mistoqsija li taf li int biss tista' tistaqsi. Sakemm jasal iż-żmien meta inti u ddu f'dak il-labirint, ma tiltaqa' qatt aktar ma' hadd. Ukoll kieku trid tistaqsi, m'hemm hadd lil min tistaqsi — kieku mqar taf x'għandek tistaqsi. (*Ipoġġi fuq l-aħħar targa, jistenna lil* CHER.) Sakemm jum wiehed tqum u ssib li nsejt għaliex dhalt f'dak il-labirint fil-bidunett... Għalfejn bnejtu. U tinduna wkoll li wara kolloxx ma jiddispjaćikx li ma tafx. Ma jimpurtakx aktar. U wisq anqas jimpurtak li ddu lura biex terga' tipprova toħroġ. Lanqas kieku trid jew tista'.

CHER waslet lura f'ras it-taraġ; qed iġġorr kaxxa kbira tal-kartun; tinzel bi tbatija, targa targa tirriskja minn hin għall-ieħor li taqa'. Imma ma tgħajjatlux biex jgħinha.

PAWLU: U billi nsejt kif tibki, tagħmel bħat-tfal żgħar u tibda twerżaq u tgħajjat, tagħti bis-sieq, u tigris u tixher kulma jiġik f'halqek: Giddieb! Giddieba! A liba! Giddieba! Pufta lkoll li intom! Kulma jiġi f'isienek. U aktar ma hu oxxen u hamallu, aktar ma tistmerr dak il-kliem, aktar twerżaq u tgħajjat... Qaħba ta' mara l'int! Fejn kont! Giddieba! Ma' min mort? Għidli ma' min mort, ja qaħba? Għidli ta' min hi dit-tarbija!

*CHER, waslet kważi isfel, tinfixel u kważi taqa' l-aħħar targiet.
PAWLU jismagħha u jdur jilqagħha qabel ma taqa' għal fuqu.*

Bla ma riedet CHER għajtet għajta ta' biza' u rabja — PA!

PAWLU: Cheri!

Jispicćaw it-tnejn fl-art, bil-kaxxa titgerbeħ hdejhom.

PAWLU jqum u jgħin lil CHER tpoġġi fuq l-aħħar targa.

PAWLU: Weġġajt?

CHER: Le. Kemm kemm l-għaksa.

PAWLU: Fejn? Weġġajt?

CHER : (*Toghrok l-ghaksa.*) M'hi xejn.

PAWLU: Żgura? (*Idejh fuq qaddha.*) Imtedd ftit...

CHER: M'hemmx għalfejn. Ma ġara xejn.

PAWLU: Żgura?

CHER: Iva. Ma ġara xejn. Tiffittax.

PAWLU: (*Jieħu ftit ir-ruħ — kważi jgħajjat magħha.*) Mela qed tiggennen, tinzel b'dik il-kaxxa? Li ma kontx belha! Għandek xorti ma ksirtx għonqok...

CHER: Mhux int — dak l-għajat kollu! Tiġi tgħid lili!

PAWLU: Għax m'għedtlix ngħinek? Issa kieku korrejt?

CHER: Kieku korrejt affari tiegħi!

PAWLU: Hekk trid issolviha l-problema?

CHER: U għaliex le ? Kieku stess! Affari tiegħi!

PAWLU: Mhux issa — mhux minn issa 'l quddiem...

CHER: Smajtني? — Għedtlik: affari tiegħi — u tiegħi biss!

PAWLU: U jien għedtlik le...

CHER: AFFARI TIEGħI BISS!

PAWLU: LE, CHER! (*Jipprova jaħkimha, imma taħrablu. B'anqas rabja.*) Le. Qatt aktar, minn issa 'l quddiem, Cher. Qatt ma tista' tkun waħdek aktar, lanqas jekk tagħzel int stess.

CHER: Għaliex le!

PAWLU: Qatt aktar waħdek, Cher!

CHER: GHAMILT GHOMRI KOLLU WAħDI, PA! GHALIEX LE?

Mal-kelma 'Pa', PAWLU jieqaf zopptu.

CHER: ...Għaliex le?

PAWLU jersaq pass lejha.

CHER: Le! Tmissnix!... Mur!

PAWLU: (*Jieqaf — donnu ma jafx x'jaqbad jgħid — x'jista' jagħmel aktar.*)
Għandek raġun... Ma missnix ġejt hawn.

CHER: Le. Stenna!

Donnha ma tafx eżatt xi trid tgħid. Tilmah il-kaxxa li niżżlet minn fuq u xi affarijiet li waqgħu minnha.

CHER: Hawn. Dawn — dawn tiegħek.

PAWLU: Xiex?...

CHER: Ħudha. Dik tiegħek. Rigal tal-Milied. Tmintax-il sena tard.

PAWLU jersaq lejn il-kaxxa.

Jinżel għarkubbtejh hdejha u jwaqqafha dritta.

Jiġbor dak li waqa' minnha: album tad-diski.

PAWLU: Battisti... (*Jaqra l-qoxra.*) 'I Giardini di Marzo'... 'Anna'...

CHER: 'Acqua azzurra, Acqua chiara'. Dik toġġobni...

PAWLU: Jien ukoll...

CHER: Lill-Mama wkoll.

PAWLU: (*Diska oħra.*) 'Abbey Road'.

CHER: John Lennon. Kienu qatluh ukoll għandujkun.

PAWLU: Għandujkun...

CHER toħroġ mill-kaxxa mazz fajls qodma u mazzez ta' karti marbutin b'żigarelli.

CHER: L-ewwel kitba tiegħek. Il-manuskritti. Hemm id-dati kollha...

PAWLU: Ah, iva. Mela baqgħu jeżistu.

CHER: Ir-‘Redux’ ukoll... U hemm id-dati meta bdejt. 1970.

PAWLU: I970. Aaa! Il-prova saflahhar! (*Ikun se jibda jholl iż-żigarella, meta:*) Il-komiks... Żammewhom ukoll! (*Jitlaq il-manuskritt. Qisu tifel żgħir joħroġ komik wara l-ieħor mill-kaxxa.*) ‘Treasure Island’!... ‘Moby Dick’! ‘Les Miserables’! ‘Ivanhoe’! ‘Dr. Jekyll and Mr. Hyde’!... Kollha — żammewhom kollha!...

CHER: Frederick qalli xi wħud minnhom huma *collectors’ items*. Saru antikwarjat. Jiswew il-flus ukoll...

CHER *tipprova terġa’ ttih il-manuskritt, iżda PAWLU ma jagħtix kas.*

PAWLU: Jiswew il-flus. Nimmagina. Jiswew il-flus ukoll. Dak iż-żmien, meta kont ingemmaggħhom, kienu jiswew ferm aktar. Tibda minn hemm — immaginazzjoni u avventuri fl-istampi... U tispicċa hawn... (*Il-manuskritti.*) tletin, erbgħin sena wara... tfitte id-dati.

Xi mkien fid-dar iċempel telefown.

PAWLU: Dak it-telefown?

CHER: Iva. Probabbli l-Mama. Kellha ċċempel. (*Thaffefbiex tmur tirrispondi — tieqaf għal mument.*) Stenna. Daqt ġejja.

PAWLU: Forsi aħjar immur.

CHER: Daqt ġejja.

PAWLU: Noħroġ il-kaxxa fil-karozza. Għal-lest.

CHER *toħroġ.*

PAWLU *jitfa’ lura fil-kaxxa l-affarijiet li hareġ minnha, u jeħodha hdejn l-antiporta. Imur fil-bitha jgħib il-boots u jqeghedhom fuq il-kaxxa.*

Jerfagħha biex johroġ, meta tidhol lura CHER, telefown bla fil f'idejha.

CHER: Għalik.

PAWLU : Għaliġa? (*Ikun se jersaq biex jieħdu.*) Ahjar le. Ma nafx x'naqbad ngħidilha...

CHER: (*xorta tnewwillu t-telefown.*) Mhix il-Mummy.

PAWLU: (*Jieħdu.*) Melda?

CHER: Le. Ma nafx.

PAWLU: Min mela?

CHER: Ma nafx. Ma qalx. (*Hekk kif PAWLU jtella' r-riċevitur lejn widnejh.*) Għalik staqsa.

PAWLU jnizzel it-telefown — imbagħad deciż, jagħfas buttuna u jaqtal-linja. Jagħtiha lura t-telefown.

CHER: Għaliex? Min kien?

PAWLU: Ma nafx.

CHER: Allura għaliex ma tridx tkellmu?

PAWLU: Storja twila. Storja twila ħafna.

Xi waqtiet, waqt li PAWLU jaqbad il-boots, ipogġi fl-art u jipprova jibda jilbishom.

Imma mhux donnu jsib irkaptu — CHER tersaq u tinżel għarkopptejha ħdejh biex tgħinu. Għall-ewwel iħalliha, imma hekk kif jaraha tisforza ttipprova tlibbislu l-ewwel boots, iwaqqafha.

PAWLU: Ħalli. (*Jieħu l-boots u jarmih lejn il-bitha — jieħu l-iehor u jagħmel l-istess bih.*)

PAWLU: M'għandix bżonn buttsijiet. (*Jieħu l-manuskritti ħoxnin marbutin*

biż-żigarella u jarmihom ukoll lejn il-bitha.) U l-anqas dawn. Daqshekk manuskritti.

CHER taghti pass biex donnha tmur tiġborhom minn taħt ix-xita.

CHER: Se jixxarrbu!...

PAWLU: (Sod) Ħallihom, Cher!

CHER tisma' minnu.

Pront jerga' jċempel it-telefown.

CHER terfa' r-riċevitur imma qabel tirrispondi, thares lejn missierha.

PAWLU: (Ixengel rasu.) U daqshekk telefowns. Daqshekk mikrofni għalija.

CHER: Forsi għalija. Frederick...

PAWLU: Għalija. Naf. Imma daqshekk. Daqshekk irrispondejt. M'għandix aktar x'ngħidilhom. Ma kontx onest magħhom. Hekk jew hekk, kulma kelli kienu mistqosijiet. Qatt twegiba waħda li hi waħda.

CHER: Forsi. U forsi huma bhalek: kellhom biss mistoqsijiet. Kulma riedu li xi ħadd lest jismagħhom. ...Bħali.

CHER u PAWLU jistennew, jisimġhu ċ-ċempil tat-telefown. Imbagħad, donnha tiftakar, CHER titlaq it-telefown quddiem missierha u tmur lejn il-mejda.

PAWLU, kalm, jistenna t-telefown jieqaf.

CHER mal-mejda, tixgħel ir-radju u tftitex stazzjon.

Jieqaf it-telefown.

PAWLU: X'int tagħmel?

CHER: L-ewwel haġa li qalli kien biex nixgħel ir-radju. Fuq l-istazzjon tiegħek.

PAWLU: Hu kien mela. X'ghedtlek?

Safl-ahhar CHER *sabet l-istazzjon. Tgholli l-volum biex nisimghu l-ahhar parti minn "I've got you, Babe."*

PAWLU: X'hin hu?

CHER: U kwart. Precizi.

PAWLU *jersaq lejha.* CHER *pass lejh.*

PAWLU: Nista' nghidlek *Happy birthday*, Cher?

CHER: Ghidli. (*Jitghannqu.*) Imma trid tghidli dik l-istorja...

PAWLU: X'istorja?

CHER: Dik l-istorja twila li ma ridtx tghidli.

PAWLU: Mhux ma ridtx nghidhiekk. M'ghandekx zmien... ridtni mmur, Cher, insejt?

CHER: Le. Ghandi ftit zmien.

PAWLU: Ghandek ftit zmien? Imma ftit gimghat biss forsi?

CHER: Ftit gimghat?... (*Tifhem — decizjoni li ilha li ghamlitha.*) Le. Aktar. Hafna aktar.

PAWLU: Jalla

CHER: Millennju jekk hemm bzonn.

PAWLU: Jalla.

CHER: Jalla, Pa.

Ir-radju jerga' jibda jdoqq "I've got you, Babe."

CHER u PAWLU *mghannqin, slow dance sat-*

TMIEM

PAWLU REDUX
1999 © Oreste Calleja

